Helyi Vidékfejlesztési Stratégia

Sárköz-Dunavölgye-Siómente Egyesület

Hagyományaira, értékeire büszke, felelős gondolkodással megújulni és gyarapodni képes, nyitott közösség megteremtése a térségben

2011.május

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

Tartalomjegyzék

1 Vezetői összefoglaló .....**Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

1.1 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia jövőképe.....**Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

1.2 Főbb célkitűzései .....**Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

1.3 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia felülvizsgálatának célja .....**Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

1.4 A HVS felülvizsgálat során alkalmazott nyilvánossági intézkedések, résztvevők .**Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

1.5 A HVS során elfogadott módosítások.....**Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

2 Helyzetelemzés .....**Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

2.1 A LEADER Helyi Akciócsoport által lefedett terület ismertetése.... **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

2.1.1 A térség általános jellemzői.....**Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

2.1.2 A térség környezeti állapota .....**Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

2.1.3 A térség demográfiai helyzete.....**Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

2.1.4 Gazdasági környezet .....**Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

2.1.5 Társadalmi környezet.....**Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

2.2 A LEADER Helyi Akciócsoport és a helyi partnerség.....**Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

2.3 A LEADER megvalósítás során elért eredmények áttekintése.**Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

2.4 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia felülvizsgálatának indokoltsága.... **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

2.5 SWOT elemzés.....**Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

3 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia .....**Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

3.1 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia jövőképe.....**Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

3.2 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia kapcsolódása a térség szükségleteihez .....**Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

3.3 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia fő célkitűzései.....**Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

3.4 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia intézkedései .....**Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

3.5 Forrásallokáció .....**Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

4 A helyi Vidékfejlesztési Stratégiával kapcsolatos intézkedések**Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

4.1 Nyilvánossági intézkedések, projektötlet-gyűjtés .....**Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

4.2 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia végrehajtása .....**Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

5 Mellékletek .....**Hiba! A könyvjelző nem létezik.**
5.1 A HVS felülvizsgálata során végzett tevékenységek....**Hiba! A könyvjelző nem létezik.**
5.2 Pénzügyi táblázatok, forrásallokáció .....**Hiba! A könyvjelző nem létezik.**
5.3 A nyilvánossági intézkedésekre vonatkozó igazoló dokumentumok **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**
5.4 Térképek .....**Hiba! A könyvjelző nem létezik.**
5.5 Táblázatok.....**Hiba! A könyvjelző nem létezik.**
5.6 A térségre vonatkozó egyéb stratégiák listája .....**Hiba! A könyvjelző nem létezik.**
5.7 Fenntarthatósági alapelvek **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

1. Vezetői összefoglaló

1.1 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia jövőképe

Hosszú távú célunk: Hagyományaira, értékeire büszke, felelős gondolkodással megújulni és gyarapodni képes, nyitott közösség megteremtése a térségben.

Célunk,hogy 2013-ra a helyi adottságokra épülő élelmiszerek előállítása helyi munkaerő alkalmazásával történjen, amivel a térség belső gazdasági integrációs szintje és függetlensége erősödik, a térség természeti adottságaira és hagyományaira épülő fejlesztésekkel elindul a saját erőforrásokra alapuló potenciálok felhasználása, megvalósul az összefogás civil-, vállalkozói és közszféra szereplői között.

A térségi fenntarthatóság elvének érvényesülése érdekében a belső erőforrásokat fókuszba helyező helyi gazdaságfejlesztés nemcsak az adott térségnek kedvező, mert stabilitást, esetleg fejlődési lehetőséget kínál, hanem a térségen kívül is jótékony hatásokkal jár. Csökkennek általa a térség határain túl jelentkező környezet- és társadalomterheléssel járó utazási, szállítási, szennyezőanyag-kibocsátási igények.

A helyi vállalkozások elegendő tőke, és megfelelő vállalkozói ismeretek hiányában önállóan nem piacképesek; összefogásra, hálózatosodásra van szükség a verseny- és érdekérvényesítő képességük javítása érdekében. A helyi adottságokat kihasználva, a piaci igényekhez igazodó, fenntartható projektekkel létrehozott munkahelyek helyben tarthatják a szakképzett munkaerőt, amely újabb vállalkozásokat vonz a térségbe és tovább serkenti a gazdasági növekedést. Kiemelt figyelmet fordítunk a hátrányos helyzetűek felzárkóztatására, oktatási és foglalkoztatási programok indításával, melyek hozzájárulnak az inaktív népesség arányának csökkentéséhez.

Törekszünk arra, hogy a vidék népességmegőrző szerepét megőrizzük a fiatalok,az ifjúság helyben tartásával, ifjúsági programok kapcsán bevonjuk a fiatalokat a helyi tervezési folyamatokba.
Hangsúlyt fektetünk a sokszínű természeti- és hagyományos épített környezet megóvására a helyi emberek életkörülményeinek javításán keresztül, illetve az öko-, falusi- és egészségturizmus fellendítése érdekében komplex turisztikai programcsomagokat alakítunk ki.

Célunk az egészséges, élhető vidék megteremtése, amely képes felvenni a versenyt az urbánus térségekkel a hagyományos falusi életforma megőrzése mellett.

1.2 Főbb célkitűzések

1. Célkitűzés: Vonzerők és látványosságok fejlesztése a felfedezhető térségért.

A célkitűzés keretében az intézkedések a térség természeti, kulturális, tárgyi-és szellemi örökségekben gazdag adottságainak feltárását, a látnivalók összekötését, valamint a térséget

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

bemutató - kulturális, természeti értékeit népszerűsítő, helyi termékekre vagy hagyományokra épülő- rendezvények megtartását ösztönzik a fenntartható fejlődés keretein belül.

2. Célkitűzés: Helyi gazdasági erőforrások hatékonyságának növelése.

A célkitűzés intézkedési ösztönzik a helyi vállalkozásokat erőforrásaik kihasználására, a helyi termelés hatékonyságának növelésére, szemléletformáló eszközöket alkalmaz a helyi termékek fogyasztásának ösztönzésére,ezzel hozzájárul a térség értékteremtő funkciójához, a vidék népességmegtartó erejének növeléséhez, munkahelyek teremtéséhez, illetve megtartásához.
Támogatja a helyi mezőgazdasági termelés feltételeinek kialakítását, feldolgozó és/vagy tárolókapacitások létesítését, bővítését,a termékek feldolgozottsági szintjének növelését.
A gazdaságfejlesztés keretében a helyi hagyományos mesterségek vállalkozásalapú fejlesztése és az akciócsoport területére jellemző kézműipari tevékenységek fejlesztésemegjelenik célként.
A termékek piacra jutásának elősegítése kereskedelmi hálózatosodástámogatása révén.

3. Célkitűzés: A helyi örökség jövőorientált megőrzése és fejlesztése.

A célkitűzés intézkedései a falusi élethez, hagyományokhoz, környezethez, munkakultúrához kapcsolódó tevékenységet bemutató helyek kialakítására, meglévők felújítására, a bemutató helyiség kiállítási tárgyainak, eszközeinek beszerzésére, restaurálására, felújítására irányulnak.
Ezzel párhuzamosan a szellemi örökség részeként szükséges a hagyományos népi kismesterségek újjáélesztését elősegítő, hagyományőrző programok, rendezvények megrendezése, népi mesterségek felkutatása, oktatási tematika kidolgozása, hagyományőrzést -egyben helyi gazdaságélénkítést - elősegítő képzések megtartása, hagyományőrző, vidéki életmódot bemutató tematikus táborok lebonyolítása, valamint kiadványok megjelentetése.

4. Célkitűzés: Környezettudatos jövő megalapozása lakókörnyezet fejlesztésével és a megújuló energia használata.

A célkitűzés alapvetően a környezettudatos gondolkodásmódés szemlélet elterjesztésére irányul,ösztönzi a megújuló energiák használatát. Az élhetőbb környezet kialakítása a termnészeti értékek megóvásamellett egyben hozzájárul a lakossági életszínvonal növekedéséhez.

5. Célkitűzés: Térségi és települési együttműködési háló fejlesztése.

A célkitűzés intézkedései támogatják a közbiztonsági tevékenység térségi szintű szervezését a helyi életminőség fejlesztése és a közbiztonság javítása érdekében, valamint a térségi- és helyi identitástudatot erősítő, közösségfejlesztő programok, rendezvények szervezését, fejlesztését.

6. Célkitűzés: Települési közösségi életterek kialakítása, esélyegyenlőség kiterjesztése oktatási, szociális, kulturális közösségi szolgáltatások helyben való hozzáférésével

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013
LEADER

A célkitűzés intézkedései elősegítik a lakosság igényeihez igazodó szabadidős terek létrehozását; civil-és a helyi közösségekben tevékenykedő szervezetek családbarát, különböző generációk felkarolását, kortárskapcsolatok kialakulását, erősödését , klubhelyiségeinek kialakítását, a fiatalok identitástudatának fejlesztését célzó - iskolarendszeren kívüli - programcsomag kialakítását.

1.3 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia felülvizsgálatának célja

A globális gazdasági környezetben minden gazdasági szereplőnek szembe kell néznie a világban zajló folyamatokkal, kihívásokkal. Ezek a globális kihívások az ivóvíz minősége és vízkészletek nagysága, az energiaellátás biztonsága, az élelmiszerellátás biztonsága, a környezeti fenntarthatóság és biodiverzitás biztosítása, a demográfiai válság és a népesedési trendek alakulása, a globalizáció hatásai és a lokalizáció, társadalmi és térbeli egyenlőtlenségek , átalakuló város- vidék kapcsolat, az információ és a tudásalapú társadalom térhódítása.

A HVS felülvizsgálatát indokolják a helyi, hazai és globális gazdasági és társadalmi környezetben bekövetkezett folyamatok, változások, valamint a HVS végrehajtásának előrehaladása és a HVS által a felülvizsgálatig elért eredmények. A felülvizsgálat célja, hogy az említett változásokra a HVS adekvált válaszokat tudjon adni.
Az új kihívásokra adandó új válaszokra, vagy a továbbra is fennálló problémákra való hangsúlyosabb odafigyelés a célja az intézkedések átfogalmazásának vagy újakkal való helyettesítésének és a hozzájuk kapcsolódó forrásallokáció felülvizsgálatának, átalakításának.
A helyzetelemzés képezi a stratégia jövőképének, főbb célkitűzéseinek és intézkedéseinek alapját, ezért, ahogy a stratégia a kialakításakor is, most is helyzetfeltárást végeztünk a statisztikai adatok frissítésével, a tendenciák felülvizsgálatával és a térségben bekövetkezett gazdasági-, társadalmi változások helyzetelemzésbe történő adaptálásával.
A stratégiai megalkotása óta eltelt időszakban felmerült, vagy az azóta sem realizálódott projektötleteket, közös térségi célokat figyelembe véve szükséges a célkitűzések, intézkedések újrafogalmazása, a HPME-k/célterületek összevonása, megszüntetése, kiegészítése.

1.4 A HVS felülvizsgálat során alkalmazott nyilvánossági intézkedések, résztvevők

Első lépésben - a vonatkozó IH közleménynek megfelelően – az akciócsoport meghirdette a felülvizsgálat megkezdését, a szabad véleménynyilvánításnak lehetőséget adva, megjelölte az akciócsoport elérhetőségeit (személyes, e-mailes) az akciócsoport honlapján közzétett és a 25 település Polgármesteri Hivatalaiban illetve több hirdetőtáblán kifüggesztett hirdetményében.
A www.sdse.hu weblapon külön menüpont került létrehozásra, amely minden, a felülvizsgálattal kapcsolatos információt tartalmaz.
Az egyesület cikket jelentett meg a Tolnai Népújságban a felülvizsgálat megkezdéséről és a fórumokról.
A folyamatos konzultációs lehetőség biztosítása érdekében a munkaszervezet hétfőtől péntekig ügyfélfogadási időben rendelkezésre állt, hogy a személyesen érkező projektgazdák ötleteit fogadja, az esetleges módosítási javaslatokat rögzítse.

A munkaszervezet 3 lakossági fórumot tartott.

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

2011. február 23. Lakossági Fórum
Téma: HVS ismertetése, projekt ötletek gyűjtése
Helyszín: Bogyiszló, Polgármesteri Hivatal, Kossuth L. u. 28.
Résztvevők száma: 3 fő

2011. február 24. Lakossági Fórum
Téma: HVS ismertetése, projekt ötletek gyűjtése
Helyszín: Alsónyék, Könyvtár,
Résztvevők száma: 12 fő

2011. február 25. Lakossági Fórum
Téma: HVS ismertetése, projekt ötletek gyűjtése
Helyszín: Kölesd.
Résztvevők száma: 5 fő

1.5 A HVS felülvizsgálat során elfogadott módosítások

A megválasztott tervezői csoport a HVS általános felülvizsgálatára nyitva álló időszakban módosította a helyzetelemzésben szereplő statisztikai adatokat. Az aktualizálás a térség településeitől bekért legfrissebb adatok alapján történt annak érdekében, hogy komplex képet kaphassunk a múltbeli és a jelenlegi állapotok változásairól.
A stratégiában eredetileg megfogalmazott fő célkitűzések a mai napig helytállónak bizonyulnak, így azok módosítása nemvált szükségessé. A fő célkitűzéseken belül egyes célterületek, intézkedések kiemelésre kerültek a jelentkező igények vagy a megmutatkozó szükségletek miatt, egyes intézkedésekhez pedig nem került forrás allokálásra amiatt, hogy más progarmból finanszírozható a tevékenységek megvalósítása.

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

2 Helyzetelemzés

2.1 A LEADER Helyi Akciócsoport által lefedett terület ismertetése

2.1.1. A térség általános jellemzői, a hely szelleme

A Sárköz-Dunavölgye-Siómente Helyi Közösség a Szekszárd-tolnai kistérség 24 települését és Szekszárd város 898 fős külterületeit fedi le, mint egységes földrajzi, környezeti térséget. A Közösség által lefedett területen 40 710 ember él. A térség településszerkezetileg heterogén, a települések lakosságszáma változó: 12 település 1000 fő alatti, 3 település 4000 fő feletti és itt található Tolna megye legkisebb lakosságszámú települése, Murga is (87 fő).

A természeti értékek, melyek közül az egyik a térséget keletről határoló Duna, valamint az alacsony környezetszennyezés lehetővé teszik az eddig kevésbé kihasznált idegenforgalmi lehetőségek kiaknázását. A térségre jellemző a sokszínű idegenforgalmi kínálat: a vízparti és a vízi turizmus termékei, a borvidékeken a borászat, az ökoturizmus, a vadászat. Emellett már megjelent a kerékpáros és a lovasturizmus is. A Gemenci-erdő a térség egyik legfőbb természeti értéke. A Gemenc az egyik legnagyobb, és az élővilág sokszínűségét tekintve az egyik legváltozatosabb tájegysége a Duna-Dráva Nemzeti Parknak. A Duna utolsó, nagy természetes árterei közé tartozik, Európa egyik legnagyobb természetes ártere, ahol a kiöntések hozták létre a lenyűgöző, unikális ártéri növény és állatvilágot. A XIX. századi vízrendezések ellenére ma is 18 000 ha területet éltet a folyó. Gemenc hazánk mindmáig egyik legjelentősebb vadászterülete.

A térségben nem csupán a vonzó természeti táj kínál látnivalókat a térségbe érkező, átutazó vendégeknek, hanem a (soknemzetiségű) múlt máig megőrzött tárgyi és szellemi emlékei, a különböző kulturális, hagyományőrző, sport (kiemelten lovas) rendezvények, melyek mind-mind alkalmasak a térség iránti érdeklődés felkeltésére.

2.1.2. A térség környezeti állapota, földrajzi jellemzői, földhasználati módok:

A térség természetföldrajzi szempontból átmeneti területen fekszik, a vizsgált települések öt természetföldrajzi mikrorégióhoz kapcsolódnak:

- ♦ Tolnai Sárköz,
- ♦ Tolnai Hegyhát,
- ♦ Szekszárdi-dombság,
- ♦ Dél-Mezőföld
- ♦ Sárvíz-völgy kistájhoz tartozik.

Nemcsak a dombsági területhez kötődő helységek esetében, hanem más települések életében a Duna, illetve a Sárvíz egykor és ma is meghatározó szerepet játszott/ játszik. A kistérség, a térség gazdag természetes és mesterséges folyó- és állóvizekben, melyek közül a legjelentősebb a térség keleti határvonalát jelentő Duna. A térségben a Duna 3 holtága alakult ki: tolnai-, a bogyiszlói és a faddi Duna-holtág. Ezek közül jelenleg a faddi Duna-holtág üdülési szempontból kiemelkedő jelentőségű. A térség másik két fontos felszíni vize a Sió és a Sárvíz.

A terület gazdag tavakban, halastavakban is, kiemelendő a szálkai tórendszer, amely horgászatra, fürdőzésre egyaránt alkalmas.

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

A kistérség talán legfőbb természeti értéke a Gemenci erdő, amely a Duna-Dráva Nemzeti Park tájegysége és a Duna utolsó, nagy, természetes árterei közé tartozik, egyedülálló növény és állatvilággal. Az ártéri erdőt erdei kisvasúttal, hajóval, gyalogosan és kerékpárral is be lehet járni.
A térség bizonyos területei része az EU ökológiai hálózatának, a NATURA 2000 hálózatnak. Találhatóak a térségben különleges madárvédelmi területek (Gemenc-Báta, Bogyiszló, Decs, Őcsény, Pörböly, Szekszárd) és kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területek is (Aparhanti sztyepp - Báta; Gemenc - Báta, Bogyiszló, Decs, Fadd, Őcsény, Pörböly, Szekszárd; Geresdi-dombvidék - Bátaszék; Szedresi Ős-Sárvíz - Harc,Kölesd, Medina, Sióagárd, Szedres, Tengelic; Szekszárdi-dombvidék - Szálka, Szekszárd; Tengelici rétek - Tengelic, Tolnai Duna - Fadd).

A térségben 17%-os az erdősültség. A települések között azonban jelentős különbségek mutatkoznak az erdősültség mértékében. A legkisebb arány Sárpilisen található, ahol ez a mutató az 1 százalékot sem éri el és összességében is a legkisebb az erdőterület (17,8 ha); míg Szálkán az arány 63,2 %. Ugyanakkor a legnagyobb erdőterülettel Őcsény rendelkezik 2336,6 ha, mely 32,2 %-os erdősültségnek felel meg.
A napsütéses órák magas száma, a lösztalaj, valamint a lankás domboldalak lehetővé tették a térségben a magas színvonalú szőlő- és bortermelést. A kistérség területén két borvidék található, a Tolnai és a történelmi Szekszárdi borvidék.
A térség földhasználati arányait az 1. sz. mellékelt szemlélteti

2.1.3. A térség demográfiai helyzete

Az országos tendenciához hasonlóan a Szekszárd-tolnai kistérségben is megfigyelhető a népességfogyás. Az elmúlt öt év lélekszámbeli változását a 2. sz. mellékleten követhetjük nyomon. A születésszám és a halandóság tekintetében jelentős eltérés mutatkozik, a halandóság mértéke jelentősen meghaladja a születések számát (3. melléklet). A romák esetében a születésszám magasabb az átlagosnál, minden életkori csoportban megemelkedik a roma kisebbség aránya, különösen érezhető lesz ez a fiataloknál, ahol néhány évtized múlva minden ötödik gyermek roma lehet. Kistérségünkben a bevándorlásból származó plusz lakosság nem kompenzálja a természetes szaporodást, hisz esetünkben elvándorlás jellemző, így ez az érték tovább rontja a térség demográfiai helyzetét. Jellemző tendencia az utóbbi években, hogy a városi lakosság egy része a környező falvakba költözött ki, ez a pozitív migrációs különbözet növelhette ezeknek a településeknek a létszámát, míg a községek lakói (elsősorban a fiatalok) a városokba költöznek. A költözés okai a községekből városba költözők szempontjából a több munkalehetőség, míg ellenkező esetben a jóval olcsóbb telek- és házárakban keresendőek. A fent említett folyamatok mellett jelentős probléma, hogy a diplomával rendelkező fiatalok és a jól képzett szakmunkások a közeli nagyvárosokba (Pécs, Székesfehérvár), a fővárosba, illetve nyelvtudás birtokában külföldre távoznak, elsősorban a több munkalehetőség és a magasabb bérezés miatt.
A természetes fogyás tekintetében a térség egyenlege 5 év alatt – 1100. A népesség jelentősen nőtt azonban Szálkán, ami inkább a településre való kiköltözésnek tudható be.
A fogyó népesség mellett komoly probléma a népesség elöregedése, amely a térség versenyképességének, fenntartható fejlődésének gátja lehet (4. sz. melléklet). A kistérség lakosságának 25 %-a 59 év feletti. Az elöregedett településeken magas a 60 év feletti lakosság

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013
LEADER

súlya. Kiemelkedően magas értékkel jellemezhető Murga, ahol a lakosság 24 %-a sorolható ebbe a kategóriába. Emellett Báta (77,9 %), Szálka (30,9 %), Sióagárd (26,8 %), Tengelic (25,9 %) és Pörböly (24,9 %) településeken magas az 59 év felettiek aránya. Összesen 14 településen élnek 20 % feletti arányban az 59 év felettiek.
Nem kedvező a helyzet a 14 év alatti korosztály esetében, arányuk mindössze néhány településen haladja meg a 15 %-ot: Alsónyék, Bogyiszló, Fadd, Kölesd, Medina, Őcsény, Sárpilis. A gyermek és fiatalkorúak a kistérség lakosságának 14,5 %-át teszik ki.

2.1.4. Gazdasági környezet

Hátrányos helyzetű települések bemutatása

A Sárköz-Dunavölgye-Siómente Helyi Közösség települései közül 9 található a 240/2006 (IX.30.)Korm.rendelet mellékletében , mint hátrányos helyzetű települések. Alsónyék, Felsőnána és Kistormás társadalmi-gazdasági, infrastrukturális szempontból elmaradott, Bogyiszló, Fácánkert és Fadd az országos átlagot meghaladó munkanélküliséggel sújtott települések, míg Báta, Murga és Sárpilis mindkét, az előbb felsorolt kategóriába beletartozik. A hátrányos helyzetű településeken élők száma 12121 fő, amely Közösség lakosságának 28%-a. A népességet tekintve a Közösség legnagyobb és legkisebb lélekszámú községe is (Fadd - 4477 fő, csak Bátaszék város előzi meg, illetve Murga - 90 fő - egyben Tolna megye legkisebb települése is)ebbe a körbe tartozik. A többi település közül négy (Alsónyék, Fácánkert, Felsőnána és Sárpilis)átlagosan 7-800 fős lélekszámú, Kistormáson 370-en laknak, míg Báta (1873) és Bogyiszló (2361) nagyobb településnek számítanak. A népesség utóbbi öt évben történt változásait vizsgálva kiemelkedik Fácánkert, ahol majdnem 10 %-os csökkenés volt, de 5%-os a negatív előjelű változás Bátán,Felsőnánán és Kistormáson is. Faddon és Murgán stagnálás tapasztalható demográfiai szempontból, növekedés egyedül Sárpilisen volt. A népesség elöregedése Murgán a legszembetűnőbb, ahol a lakosság több mint negyede hatvan év feletti, de magas az idősek aránya Bátán és Sárpilisen is. Biztató azonban, hogy a 14 éven aluliak a kistérség átlagánál magasabb arányban vannak jelen Alsónyéken, Bogyiszlón, Faddon, Felsőnánán és Sárpilisen. A roma lakosság aránya magas (25-30%)Bátán, Faddon, Sárpilisen és Bogyiszlón, ráadásul nagy részük hátrányos helyzetű. Faddon található a kistérség egyetlen emberi lakhatásra alkalmatlan telepszerű lakókörnyezete.
A kilenc község közül öt (Báta, Bogyiszló, Fácánkert, Felsőnána és Murga) zsáktelepülés, vasúton pedig csak három települést (Alsónyék, Fácánkert,Sárpilis) lehet megközelíteni. A magas munkanélküliséggel sújtott községekben átlagosan 11-12% körül alakul a munkanélküliségi ráta, kiemelkedik azonban Báta és Murga (19% és 17%).
Az infrastrukturális hiányosságok közül kiemelendő, hogy Alsónyéken, Felsőnánán, Kistormáson (már épül) és Murgán nincs kiépített szennyvízcsatorna rendszer.

Foglalkoztatottság

A Helyi Közösség településein a lakosság 37%-a rendelkezik munkával, a térségben a munkaképes korúak aránya a teljes lakossághoz viszonyítva 61%. Jelenleg térségünkben a mezőgazdaság, erdő-, hal-, vadgazdálkodás jellegű ágazat a legnagyobb foglalkoztató, majd a kereskedelem, javítás (5. sz. melléklet). A foglalkoztatottak aránya szerinti gazdasági szerkezet

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

változását a mezőgazdaság súlyának csökkenése jellemzi; az iparban foglalkoztatottak kismértékű növekedése és nagyobb arányban a tercializálódás jellemezte.
Több településen a mezőgazdaság és egy községben a közszféra szerepel, mint legnagyobb foglalkoztató. A foglalkoztatók üzemméret szerinti csoportosításában szembetűnik, hogy a legfeljebb 9 főt alkalmazó mikrovállalkozások aránya 71 %-os, a maradék 29 %-ot a 10-250 főt alkalmazó vállalkozások alkotják. 250 főt meghaladó létszámot foglalkoztató cég nincs a Sárköz-Dunavölgye-Siómente Helyi Közösség területén (6. sz. melléklet). A munkahelyek szempontjából jelentős a kistérség két városa Szekszárd és Tolna szerepe is, emellett Paks város sem hagyható figyelmen kívül.
A munkaerő iskolai végzettségét tekintve 31%-a csak 8 általános ill. annál alacsonyabb végzettséggel rendelkezik. Ez leginkább a kistelepüléseken a mezőgazdaságban dolgozókra jellemző. A munkavállalók 29%-a rendelkezik szakmai oklevéllel, 27%-a pedig érettségivel, míg a felsőfokú végzettségűek aránya a foglalkoztatottak körében 13 %. A kisebb lélekszámú, jobbára mezőgazdasági adottságú településeken magasabb az alacsony iskolázottságúak aránya.
A munkanélküliek iskolai végzettségét vizsgálva az alapvégzettségűeket sújtja legnagyobb mértékben a munkanélküliség, ráadásul jellemzően tartósan. A romák az alacsony iskolai végzettség és a magas munkanélküliség tekintetében felülreprezentáltak, de megtalálható a megfelelő tudással rendelkező értelmiségi réteg. A cigányság lélekszáma Magyarországon folyamatosan nő, 2050-re a cigány munkaképes korúak (15-64 évesek) száma a mai 4 %-ról 16 százalékra nőhet meg, vagyis minden hatodik potenciális munkavállaló roma lesz, így hosszú távon még fontosabb lesz a cigány kultúra megismertetése, a romák integrálódása a társadalomba.
A Helyi Közösség településein munkanélküliség csökkent az elmúlt évekhez képest, átlagosan 8,9%-os (2007. december 31.), amely jobb a megyei, de kedvezőtlenebb az országos átlagnál. Hét települést sújt átlag feletti munkanélküliség, kiemelkedően Bátát és Murgát (19, illetve 17%), hat településen alacsony ez az arány, (Szálka van a legkedvezőbb helyzetben – 3,5%) a többi településen pedig az átlaghoz közelít.
A foglalkoztatókra, vállalkozásokra vonatkozó felmérés a települések jelentősebb foglalkoztatóinak bevonásával készült, nem teljeskörű adatgyűjtés eredménye. A 7. sz. melléklet táblázatai további információkkal szolgálnak a témakört illetően.

A térség infrastrukturális adottságai

A Sárköz-Dunavölgye-Siómente Helyi Közösséget érintő legfontosabb szárazföldi útvonal, a Barcsot (a határt) és Pécset Budapesttel összekötő 6. számú főútvonal, mely nemzetközi jelentőségű. A térségben található az M9-es autóút, amely a Szent László híd révén összeköttetést biztosít az Alfölddel. Tapasztalatok azt mutatják, hogy a híd gazdaságélénkítő, illetve korridor szerepe egyelőre minimális. Nagy forgalmat bonyolítanak a kétszámjegyű utak is, az 55-ös számú út Bajával, az 56-os Moháccsal, a 63-as Székesfehérvárral, míg a 65-ös Siófokkal, azaz a Balatonnal köti össze a térséget. A térség belső közlekedési kapcsolataiban az úthálózat korszerűtlensége, sok esetben a funkcionális kapcsolatokat erősíthető bekötő és összekötő utak hiánya jellemző. A Közösség területén négy zsáktelepülés található. A főbb útvonalak burkolata az elmúlt időszakban történt felújítások kapcsán jónak mondható, az alacsonyabb rendű utak rosszabb állapotúak. Az önkormányzati belterületi utak 95%-ban kiépítettek, állapotuk változó,

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

felújításuk, karbantartásuk igénye valamennyi településen megfogalmazódott. A külterületi utak állapota általában mindenütt rossz, elhanyagolt. A tömegközlekedés összességében megfelelő, a zsáktelepüléseken, ill. a térség peremtelepüléseiről azonban nehézkes a térségközpont, Szekszárd elérhetősége, főleg a tanítási szünetekben, munkaszüneti napokon. Vasúton a Közösség településeinek kevesebb, mint felét lehet megközelíteni, a vonalak műszaki állapota felújításra szorul. A vízi közlekedés a Dunán valósul meg, mely a térséget keletről határolja. Dunai (teher) kikötővel két település rendelkezik, jelenleg egyik sem alkalmas személyforgalom fogadására, viszont hajlandóság van személykikötő kialakítására. A Sió és Sárvíz gazdasági jelentősége jelenleg elhanyagolható. A Sió megfelelő vízállásnál, a kikötők fejlesztésével alkalmas lehet a túrahajózásra. A kistérség gazdag a természetes és mesterséges állóvizekben, a dunai holtágak több helyen ideális feltételeket nyújtanak a vízparti üdüléshez, a vízi sportokhoz. A Közösség területén nem található kijelölt kerékpárút. Őcsényben található az ország második legnagyobb sportrepülőtere, ahol lehetőség van motoros és vitorlázó repülésre, ejtőernyőzésre, hőlégballonozásra és egyéb ügyességi sportokra. A vezetékes ivóvízhálózat szinte teljesen kiépített a térségben, a szennyvízhálózat a települések 13%-án hiányzik (Felsőnána, Kéty, Murga). A bel- és külterületi csapadékvíz elvezetés nem megoldott, több településen problémát jelent a nagy esőzések alkalmával. Vezetékes és mobilhálózat szinte minden, szélessávú internet minden településen elérhető. Komposztáló szigetek csak néhány településen vannak, szelektív hulladékgyűjtők minden településen megtalálhatóak. A turizmus számára fontos horgászati és vadászati infrastruktúrával a települések egyharmada rendelkezik, ám nagy részük kezdetleges, nem megfelelően kialakított, ill. a meglévők jelentős fejlesztésre szorulnak. Lovas sportokra alkalmas infrastruktúra négy településen található, lovagoltatással két településen foglalkoznak. A parkok, játszóterek felújítandók.
A települési infrastruktúra főbb jellemzőit a 8. sz. melléklet kimutatásai szemléltetik

2.1.5. Társadalmi környezet:
A térség jelentősebb non-profit szervezeteinek jellemzése (9. sz. melléklet)

- A Helyi Közösség 24 települése közül egyedül Murgán nincs civil aktivitás és szervezet, legalábbis bejegyzett szervezet nem található.
- Az 1000 fő alatti településeken jellemzően 2-3 civil szervezet található. Ezt magyarázhatja
  - a helyi lakosság önszerveződő képességének gyengesége vagy informális közösségek működése,
  - másrészt , hogy a településen működő 1-2 szervezet egyesíti az aktív embereket, és az egész településre ható tevékenységet folytat.
- A térség jellemző szervezeti formái az egyesület és az alapítvány. A településeken több közalapítványt is találunk, melyeket pénzügyi források bővítésére, pályázási esélyek növelésére hoznak létre. Ezek vagy a gyermekek, iskolások támogatását tűzték ki célként vagy a település fejlesztésében, értékmegőrzésében tevékenykednek.
- A szervezetek több, mint felére 3 tevékenység jellemző, a sport, a szabadidő és a kultúra. A sporttal és a szabadidő hasznos eltöltésével foglalkozó szervezetek a szféra harmadát teszik ki, majdnem minden településen találunk ilyent. Jelentős számban

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013
LEADER

találhatók a kulturális tevékenységet folytató civil szervezetek, melyek a települések gazdag történelmi hagyományával és sokszínű nemzetiségeivel is magyarázhatók. A kistelepülésekre a helyi társadalom életét, fejlődését elősegítő, a hagyományok és a nemzetiségi összetartozást erősítő civil szervezetek a jellemzőek. Civil szervezetként tevékenykedő polgárőrség 8 településen van. A kiemelten a települések fejlesztéséért tevékenykedő szervezetek aránya 9%, de sokhelyütt a hagyományőrző vagy a nyugdíjas szervezetek látnak el faluszépítő, közösségi programszervező tevékenységet is.

- A civil szervezetek foglalkoztatóként is megjelenthetnek, annak ellenére, hogy a non-profit szervezetek kritériumai között ott szerepel az önkéntesség fogalma. Az önkéntes tevékenység a társadalmi szolidaritás egyik legnemesebb megnyilvánulási formája, amely szorosan összeforrt az aktív civil társadalom eszméjével. Komoly kohéziós erőt biztosít az összetartó társadalom kialakításához is. A közérdekű önkénteseket fogadó civil szervezetek regisztrációs listáján egyedüliként csak a Tengelic-Szőlőhegyi Nyugdíjasok Érdekszövetségét találjuk. A települések egy részén a civil szervezetek biztosítják a fejlődés, fejlesztés lehetőségét. Főleg a kistelepüléseken az önkormányzatok szűkös anyagi lehetősége és korlátozott humánkapacitása kevésbé teszi lehetővé a kulturális, faluszépítő, turisztikai és egyéb fejlesztéseket. A civil szervezetek azonban olyan tudásbázist és humán kapacitást összpontosítanak egy-egy témára, mely lehetővé teszi sikeres projektek hosszú távú megvalósítását.

2.2 A LEADER Helyi Akciócsoport és a helyi partnerség

A Sárköz-Dunavölgye-Siómente LEADER HACS tervezői csoportja 10 tagú , ebből 3-3 tag képviseli a vállalkozói, a civil-.és a közszférát. A HACS az új tervezésnél nagy hangsúlyt fektetett a civil és vállalkozói szektorra, az érintettek véleményére. A civil szektor külön megkeresést kapott a projektötlet gyűjtés során.
A LEADER Helyi Akciócsoport megalakulása óta, szorosan együttműködünk a Szekszárdi Többcélú Kistérségi Társulással, részt veszünk a Közkincs Kerekasztal munkájában is.
A helyi termékek népszerűsítése, felkarolása során szorosan együttműködünk az Ifjúsági Unió "Ne légy birka!" programjával és a kéthetente tartandón Helyi termék piac népszerűsítésével.
A 2010-es év során partnerkapcsolatot létesítettünk az Aranygazda Klaszter szervezőivel, illetve az Új Hangya Szövetkezet mozgalom szervezőivel, amely kapcsolatok szintén a helyi termelés szerveződésekben nyújtanak szakmai segítséget.
A vállalkozásokat magába tömörítő Ipartestület képzések, szakmai képzések, hiányszakmák témában működik együtt egyesületünkkel.

Szakmai kapcsolatot létesítettünk a Mobilitás Ifjúsági irodával, a tervezett ifjúsági kezdeményezéseink sikere érdekében. A továbbiakban az IKSZT címbirtokosok részére vidékfejlesztés és ifjúsági kezdeményezések témakörökben rendszeresen tartunk tájékoztató napokat, fórumokat.

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

2.3 A LEADER megvalósítás során elért eredmények áttekintése

Az ÚMVP III.tengely 1. körében Falumegújítás jogcímén 8 db pályázó nyert támogatást összesen 70.148.119.- Ft összegben, amelyből a települések játszótereiket újították fel, szabaidőparkot, pihenőhelyet létesítettek, épületfelújítást végeztek.
Vidéki örökség jogcímen 6 pályázó nyert támogatást 64.816.204.- Ft összegben helyi védettségű épületek felújítására, templomok és környezetük felújítására, helyi jelentőségű park és épületek felújítására.
A mikrovállalkozások fejlesztése jogcímen belül 11 vállalkozás kapott támogatást különböző területekre, így asztalosüzem eszközbeszerzésére csakúgy, mint fazekasműhely fejlesztésére. A teljes támogatás 106.236.970.- Ft,amely jelentős fejlesztést és munkahelyteremtést generál.
A turisztikai tevékenységek ösztönzése jogcímen 3 pályázó nyert támogatást 95.717.182.- Ft összegben, ebből csónakkikötő,borturizmushoz kapcsolódó vendégház és gyermek-és ifjúsági tábor létesül,emelve a térség turisztikai kínálati színvonalát.

LEADER jogcímen belül:
A „Vonzerők és látványosságok fejlesztése a felfedezhető térségért" fő prioritáson belül „A térség turisztikai kínálatának megismerhetőségét szolgáló tevékenységek és programok támogatása" intézkedésre 2 db támogatási igény érkezett be,ebből 1 db visszavonásra került. A nyertes projekt keretében turisztikai információrendszer kerül kialakításra egységes táblarendszer formájában és digitális változatban 1.072.500.- Ft támogatási összeg elnyerésével.

A „Helyi gazdasági erőforrások hatékonyságának növelése" fő prioritáson belül a „Helyi termékek térségén belüli és kívüli értékesítését, bemutathatóságát szolgáló tevékenységek" intézkedésen belül megfogalmazott térségi termék-és szolgáltatásjegyzék kialakítására nem érkezett be támogatási igény. Ez a tény azt jelenti a tervezők számára, hogy ugyan a termék-és szolgáltatáskatalógus szükséges lenne a térség szereplői számára, annak létrehozása komplex feladat, nemcsak létrehozni, hanem folyamatosan frissíteni szükséges, ezért annak megoldására másik utat választ.

A „Térségi és települési együttműködési háló fejlesztése" fő prioritáson belül a Közbiztonsági tevékenység térségi szintű szervezése" intézkedésen belül csaknem az egész térséget lefedő térfigyelő kamerarendszer kiépítésére és bővítésére érkezett be igény, amely térfigyelő kamerarendszerek használatával a lakosság biztonságérzete mind a személyi, mind a vagyoni ill. közlekedésbiztonsági szempontból megnő. A célterületre összesen 38.518.399.- Ft került megítélésre.

A települések hagyományait bemutató programok célterületen belül jórészt falunapi rendezvények kerültek támogatásra 5.420.527.-Ft összegben, amely rendezvények hűen tükrözik eleink népviseletét,táncait, ételeit, a rendezvények közösségformáló ereje kimagasló a kistelepülések életében.

Több olyan célterület került kiírásra, amelyben nem egyértelműen fogalmazódtak meg az elszámolható költségek, így a pályázatok nagy részét el kellett utasítani. Ezek a körülmények

körültekintésre intik a tervezőket, mind az igények, mind a lehetőségek tökéletes összhangjának megteremtése szempontjából.

Az ÚMVP III. tengely 2. körében Falumegújítás jogcímén 7 db pályázó nyert támogatást összesen 34.762.149.- Ft összegben, amelyből a települések játszótereiket újították fel, zöldfelületet, pihenőhelyet létesítettek, ravatalozó épületfelújítást végeztek el.
Vidéki örökség jogcímen 4 pályázó nyert támogatást 27.535.500.- Ft összegben elsősorban református éskatolikus templomok és környezetük felújítására.
A mikrovállalkozások fejlesztése jogcímen belül csupán 2 vállalkozás felelt meg a követelményeknek és kapott támogatást különböző területekre, egy kereskedelmi üzlet felújítására, valamint egy autószerelőműhely eszközbeszerzésére irányulnak. A teljes támogatás 7.286.240.- Ft.
A turisztikai tevékenységek ösztönzése jogcímen 3 pályázó nyert támogatást 25.566.256.- Ft összegben, ebből vendégházak és turistaház létesítése, azok komfortfokozatának növelése valósul meg emelve a térség turisztikai kínálati színvonalát

2.4 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia felülvizsgálatának indokoltsága

A globális gazdasági környezetben minden gazdasági szereplőnek szembe kell néznie a világban zajló folyamatokkal, kihívásokkal. Ezek a globális kihívások az ivóvízminősége és vízkészletek nagysága, az energiaellátás biztonsága, az élelmiszerellátás biztonsága, a környezeti fenntarthatóság és biodiverzitás biztosítása, a demográfiai válság és a népesedési trendek alakulása, a globalizáció hatásai és a lokalizáció, társadalmi és térbeli egyenlőtlenségek , átalakuló város- vidék kapcsolat, az információ és a tudásalapú társadalom térhódítása.

A HVS felülvizsgálatát indokolják a helyi, hazai és globális gazdasági és társadalmi környezetben bekövetkezett folyamatok, változások, valamint a HVS végrehajtásának előrehaladása és a HVS által a felülvizsgálatig elért eredmények. A HVS felülvizsgálat célja, hogy az említett változásokra a HVS adekvált válaszokat tudjon adni.
Az új kihívásokra adandó új válaszokra, vagy a továbbra is fennálló problémákra való hangsúlyosabb odafigyelés a célja az intézkedések átfogalmazásának vagy újakkal való helyettesítésének és a hozzájuk kapcsolódó forrásallokáció felülvizsgálatának, átalakításának.
A helyzetelemzés képezi a stratégia jövőképének, főbb célkitűzéseinek és intézkedéseinek alapját, ezért, ahogy a stratégia a kialakításakor is, most is a helyzetfeltárást végeztünk; a statisztikai adatok frissítésével, a tendenciák felülvizsgálatával és a térségben bekövetkezett gazdasági-, társadalmi változások helyzetelemzésbe történő adaptálásával.
A stratégiai megalkotása óta eltelt időszakban felmerült, vagy az azóta sem realizálódott projektötleteket, közös térségi célokat figyelembe véve szükséges a célkitűzések, intézkedések újrafogalmazása, a HPME-k/célterületek összevonása, megszüntetése, kiegészítése.

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

2.5 SWOT elemzés

Az Erősségek-Gyengeségek-Lehetőségek-Fenyegetések megfogalmazása, elemzése.

Erősségek	Gyengeségek
- A térség természeti adottságai kedveznek a falusi, a szabadidős és vizi turizmusnak, - A térség adottságai kiváló mezőgazdasági feltételeket teremtenek,hagyománya van a háztáji gazdálkodásnak - Helyi termékekkel kapcsolatos kezdeményezések - Gazdag helyi történelem és hagyományok, rendezvények - Nagyobb város is a helyi akciócsoport területén belül található	- A térség természeti adottságainak kiaknázására nem elegendő turisztikai infrastruktúra, helyi tudásszint - A helyi termékekkel kapcsolatos kezdeményezések elszigeteltek, az összefogás nem jellemző - A fenntartható, környezetbarát gazdálkodással kapcsolatos tapasztalatok hiánya - Együttműködés hiánya a lehetséges partnerek között - Tőkehiány - Beszűkült jövedelemszerzési lehetőségek - Forráshiány - Gyenge finanszírozási háttér
Lehetőségek	**Fenyegetések**
- Támogatott vidékfejlesztési és területfejlesztési beruházások - A térségben elindult, tervezett hagyományerősítő kezdeményezések, rendezvények, civil összefogás - A térség településein jellemző növekvő tendenciájú ifjúsági munka, kezdeményezések - Növekvő belső piaci igények a helyi előállítású élelmiszerekre -	- A LEADER pályázatokkal kapcsolatos csökkenő pályázói aktivitás - A hátrányos helyzet újratermelődése - A fiatalok elvándorlása a térségből folytatódik - A biodiverzitás csökkenése - Földterületek termelésből való kiesése (gazdálkodók felhagynak a termeléssel, nincs gazdaságátadás),illetve az intenzív gazdálkodás káros természeti hatásai

Legfontosabb probléma: Nehéz a munkahelyteremtés, magas a munkanélküliség. A fiatalok elvándorolnak, a népesség elöregszik. A szennyvízhálózat, illetve a bel- és külterületi vízelvezetés hiánya sok gondot okoz. A zsáktelepüléseken a közösségi közlekedés minősége probléma. Vasúton csak a települések fele közelíthető meg. A belterületi utak, járdák nagy része felújításra szorul, a külterületi utak állapota rossz. Több településen magas a hátrányos helyzetű lakosság (főleg a romák) aránya. A Közösség területén nincs kerékpárút. A térség beruházásai nem innovatívak. Alacsony a megújuló energiák használati aránya. A térség turisztikai vonzerői kihasználatlanok.

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

Legfontosabb lehetőség: A természeti környezet alkalmassá teszi a területet a turisztikai fejlesztésekre. A jó minőségű termőföldek miatt a mezőgazdasági vállalkozások fejlesztése, a termelés és az értékesítés összehangolása, a helyi jelleg kialakítása kitörési pont lehet. Iparterületek kialakításával vállalkozások letelepedését lehetne szorgalmazni, új munkahelyek létesülhetnének, így a fiatalok elvándorlása megállítható lenne. Közösségi szempontból fontos lenne sportpályák, centrumok kialakítása. A civil szervezetek sokszínűek.

Települések egy mondatos jellemzése

	Legfontosabb probléma a településen	**Legfontosabb lehetőség a településen**
Alsónána	„Utak állapota, bel- és külterületi vízelvezetés megoldatlansága, kevés pályázati lehetőség."	„A természeti környezethez és a borhoz kapcsolódó turizmus."
Alsónyék	„Szennyvíz-hálózat hiánya, kerékpárút hiánya, a kultúrház és a tájház felújítása."	„Falusi turizmus"
Báta	„Magas munkanélküliség, rossz közbiztonság, ár- és belvízvédelem hiányosságai."	„Turizmus (Duna), idegenforgalom, a mezőgazdasági vállalkozások fejlesztése."
Bátaszék	„Bel- és külterületi csapadékvíz-elvezetés"	„Turizmus, logisztikai központ létrehozása."
Bogyiszló	„Nehezen megy a munkahelyteremtés."	„Vállakozások letelepedésére alkalmas területek a településen, az M9 -es út és a Szent László-híd közelsége."
Decs	„Magas munkanélküliség, az ivóvíz rossz minősége."	„Mezőgazdaság fejlesztése, népművészet (Sárköz)"
Fácánkert	„Magas munkanélküliség, rossz közlekedés, a lakosság alacsony iskolai végzettsége."	„A vidéki környezet szépsége, illetve az M6-os közelsége."

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

Fadd	„Magas munkanélküliség, rossz közbiztonság.”	„Turizmus (Dombori), mezőgazdasági gazdálkodók együttműködésével a helyi termékek minőségének növelése”
Felsőnána	„Szennyvíz-hálózat, belvízi vízelvezetés hiánya, valamint a Kistormással összekötő út kiépítetlensége, mellyel Budapest (6-os főútvonal)irányába 40 km-es kerülő lenne kiküszöbölhető.”	„Turizmus, a közeli tónál horgász-infrastruktúra kiépítése.”
Harc	„A középkorú, aktív lakosság aránya a legkisebb a népességen belül.”	„A közeli városból érkező emberek letelepedésére telkek kialakításával, a vállalkozások érkezésére pedig ipari területek kijelölésével igyekszik lehetőséget biztosítani a település.”
Kéty	„Szennyvíz-hálózat és a belterületi vízelvezetők hiánya, az utak járdák állapota.”	„A helyben felnövő fiatalok itthon tartása.”
Kistormás	„Munkahelyek, munkalehetőségek hiánya.”	„A mezőgazdaság és állattenyésztés fejlesztése.”
Kölesd	„A szennyvízhálózat hiánya, kevés a munkahely”	„A természeti adottságok, turizmus (bor).”
Medina	„A hátrányos helyzetű emberek leszakadása folyamatos, munkahelyek és munkalehetőségek hiánya.”	„Sió- turizmus”

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

Murga	„Alacsony lakosságszámú, elöregedő népességű település, ahol az egészségügyi és a szociális ellátás hiányos, valamint a közlekedés nem megoldott.”	„A település természeti környezete lehetőséget kínál a turizmus fejlesztésére.”
Őcsény	„Kevés gyermek, a fiatalok elmennek a városokba, az utak minősége rossz, kevés befektető.”	„A Gemenc és a Duna adta turisztikai lehetőségek nagyobb mértékű kihasználtsága lehet kitörési pont.”
Pörböly	„A fiatalok helyben tartása, az időskorúak magas aránya, szennyvíz-hálózat hiánya.”	„Az infrastruktúra jónak mondható, a házak gyorsan elkelnek, viszonylag sok gyermek születik, ha meg lehetne tartani a fiatalokat, megoldódhatna a népesség lassú fogyása.”
Sárpilis	„Magas munkanélküliség, elöregedő népesség.”	„A sárközi értékekre építő turizmus fejlesztése.”
Sióagárd	„A közösségi közlekedés iskolai szünetekben, munkaszüneti napokon nem megoldott. (zsáktelepülés)”	„A településhez tartozó Leányvárhoz kapcsolódó turizmus.”
Szálka	„Közlekedés, a település elöregedése.”	„A turisztikai lehetőségek sokrétűek.”
Szedres	„A településközpont rendezésének hiánya.”	„Ökoturizmus az Őssárvízen.”
Tengelic	„Megközelíthetőség, az infrastruktúra felújításra szorul.”	„Természeti környezet, gyógyfürdő, a mezőgazdasági termékek sokfélesége (dinnye, spárga, gabona stb.)”
Várdomb	„Közösségi sportcentrum, hiánya, kultúrház rossz állapota.”	„Közösségi sportcentrum kialakítása.”
Zomba	„Szennyvíz-csatornahálózat hiánya.”	„Jó minőségű termőföldek, mediterrán kert, jó közösségi élet.”

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

3 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia

3.1 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia jövőképe

Hosszú távú célunk: Hagyományaira, értékeire büszke, felelős gondolkodással megújulni és gyarapodni képes, nyitott közösség megteremtése a térségben.

2013-ra a helyi adottságokra épülő élelmiszerek előállítása helyi munkaerő alkalmazásával történjen, amivel a térség belső gazdasági integrációs szintje és függetlensége erősödik, a térség természeti adottságaira és hagyományaira épülő fejlesztésekkel elindul a saját erőforrásokra alapuló potenciálok felhasználása, megvalósul az összefogás civil-, vállalkozói és közszféra szereplői között.

A térségi fenntarthatóság elvének érvényesülése érdekében a belső erőforrásokat fókuszba helyező helyi gazdaságfejlesztés nemcsak az adott térségnek kedvező, mert stabilitást, esetleg fejlődési lehetőséget kínál, hanem a térségen kívül is jótékony hatásokkal jár. Csökkennek általa a térség határain túl jelentkező környezet- és társadalomterheléssel járó utazási, szállítási, szennyezőanyag-kibocsátási igények.

A gazdaság helyi viszonyainak újraszervezésében alkalmazható a vállalkozásösztönzés, a vállalkozások közötti együttműködés, a lakosság vásárlói tudatosságának erősítése, a közvetlen termelői-fogyasztói kapcsolatok elősegítése, továbbá közösségszervezési akciók, annak tudatosítására, hogy az emberek maguk is sokat tehetnek saját környezetük gazdasági talpra állításáért. Kifejezett cél, hogy az adott gazdasági tevékenység eredményei helyben hasznosuljanak, akár mint megvásárolható termék, elérhető szolgáltatás, vagy mint munkahely és jövedelem.

A helyi vállalkozások elegendő tőke, és megfelelő vállalkozói ismeretek hiányában önállóan nem piacképesek; összefogásra, hálózatosodásra van szükség a verseny- és érdekérvényesítő képességük javítása érdekében. A helyi adottságokat kihasználva, a piaci igényekhez igazodó, fenntartható projektekkel létrehozott munkahelyek helyben tarthatják a szakképzett munkaerőt, amely újabb vállalkozásokat vonz a térségbe és tovább serkenti a gazdasági növekedést. Kiemelt figyelmet fordítunk a hátrányos helyzetűek felzárkóztatására, oktatási és foglalkoztatási programok indításával, melyek hozzájárulnak az inaktív népesség arányának csökkentéséhez.

Törekszünk arra,hogy a vidék népességmegőrző szerepét megőrizük a fiatalok,az ifjúság helyben tartásával, ifjúsági programok kapcsán bevonjuk a fiatalokat a helyi tervezési folyamatokba.

Hangsúlyt fektetünk a sokszínű természeti- és hagyományos épített környezet megóvására a helyi emberek életkörülményeinek javításán keresztül, illetve az öko-, falusi- és egészségturizmus fellendítése érdekében komplex turisztikai programcsomagokat alakítunk ki.

Célunk az egészséges, élhető vidék megteremtése, amely képes felvenni a versenyt az urbánus térségekkel a hagyományos falusi életforma megőrzése mellett.

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013
LEADER

3.2 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia kapcsolódása a térség szükségleteihez

Néhány évtizeddel ezelőtt vidéken az emberek élelmiszer-szükségletük jelentős részét maguk állították elő. Ez a helyi piac helyi mezőgazdasági termelőket, kézműves mestereket, kisiparosokat, kereskedőket igényelt, így biztosította a foglalkoztatást. Ezzel szemben ma helyben is többnyire külső, globális meghatározottság érvényesül. A „helyi piac" egyre kevesebb vállalkozást tart el. A helyi termelők, vállalkozók termékeiket nagyrészt településükön, térségükön kívül értékesítik, a helyi piacon jellemzően a máshonnan – gyakran igen távolról – szállított áruk forognak. Ennek egyszerre oka és következménye, hogy sok, ún. „hátrányos helyzetű", leszakadó településen szinte eltűnt a helyi gazdaság, csak néhány vállalkozásra, boltra korlátozódik, miközben sok ember munkajövedelem nélkül él, ennek következtében fogyasztása alacsony. Napjainkban helyben gyakran nem kapcsolódik össze a helyi gazdaságot működtető fogyasztás és a termelés. Pedig a „piac" nem egy külső, tőlünk független dolog, hanem vásárlásunkkal, megrendeléseinkkel mi magunk is a „piac" aktív szereplői vagyunk.
További fontos momentum, hogy a helyi gazdaság által kibocsátott termékek, szolgáltatások megjelenhetnek külső piacokon is, de elsődleges céljuk a helyi piac keresletének kielégítése.

A tervezés során megállapítást nyert, hogy a térségben számos helyi termék, egyedi turisztikai érték található. Ezek fel- és kihasználására irányuló tevékenységek integrálása nagymértékben növeli az elért eredményeket. Ezen belül szeretnénk olyan fejlesztéseket ösztönözni, melyek a meglévő helyi alapanyagok, termékek innovatív feldolgozására irányuló fejlesztéseket tartalmaznak, elősegítve ezáltal a térségi innovációs potenciál erősödését.

Programunk innovativitása elsősorban nem új dolgok létrehozására irányul, hanem a meglévő, a helyi értékek, a helyi alapanyagok, a helyi gazdálkodási módok és a helyi hagyományok, örökség újszerű, modellszerű megvalósítására. (kísérleti, innovatív jelleggel).

A program fontos szerepet tölt be a helyi társadalom kohéziójának erősítésében. A tervezett intézkedések között szerepelnek képzési és közösségfejlesztési programok, melyek szerepet játszanak a helyi lakosság aktivizálásában, a fejlesztésekbe való bevonására. Emellett olyan célokat is szolgálnak, mely a térség környezeti fenntarthatóságát segítik elő, másrészt pedig a térségi közösségi tudat, identitás kialakítását erősítik. A további működés során is minden alulról jövő kezdeményezést szeretnénk felkarolni, és amennyiben lehetőségünk nyílik rá támogatni.

A vidéki települések népességmegtartó szerepének egyik eszköze a fiatok, az ifjúsági korosztály helyben tartása. Fontos lépés a fiatalság bevonása a település jövőjének tervezésébe, ezzel elérhető az identitástudat erősítése, ezen társadalmi reteg aktiválása a közösségi élet területén.

A térségben főként munkaerőpiaci szempontból hátrányos helyzetben lévő társadalmi csoportok – romák, nők, fiatalok – programban való részvétele és ezen keresztül esélyeik javítása alapvető szempont. A stratégia valamennyi prioritása tartalmazza a hátrányos helyzetű csoportok, kiemelten a romák számára nyújtott lehetőségeket. Az általános célok megvalósulásával új munkahelyek, kiegészítő munkalehetőségek és meglévők válnak hosszabb távon biztosítottabbá, aminek hatására e csoportok számára is optimálisabb vidéki élettér teremtődik.
A fenntarthatóság 3 alappillére a gazdaság fenntartható működése, a társadalmi viszonyok rugalmas és önkorrekcióra képes formáinak megvalósítása, az öngondoskodás képességének

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

erősítse. A természeti – táji értékek, valamint az épített kulturális örökség megőrzése a program jövője, létjogosultsága szempontjából elsődleges fontosságú: erre szerveződik a helyi gazdaság és szolgáltatások. A jövőorientált, szemléletében megújuló helyi társadalom és a helyi környezet megőrzése a versenyképesség és intézményi fenntarthatóság záloga is egyben.

A térségben lévő településeken elsősorban a mezőgazdaság és a környezeti adottságból eredő tájképre épülő turizmus fejlesztése jöhet szóba, mint fejlődést indukáló erő. Mivel a települések többnyire azonos térségi jellemzőkkel rendelkeznek, ezért közös munkával kell kialakítani és meghatározni a lakható és idegenforgalmi szempontból vonzó településképet, arculatot.
A gazdaságfejlesztésében a már működő tradicionális gazdaságokra épülő kis- és középvállalkozások növekedési lehetőségeinek megteremtésére alapozott program szintén hozzájárulhat a célok között szereplő munkanélküliség és térségi megítélés helyzetének javításában. A jövőben ezek a szereplők szolgáltatásaik fejlesztésével jelentősen hozzájárulhatnak a térségi turizmus hozzáadott értékének növekedéséhez.

Olyan intézkedéseket kell hozni, amiben kihasználhatóak a szereplők szomszédsága, az egymással való kooperáció, az ágazati specializáció és erősíteni kell a társadalmi, kulturális identitást, amely elősegíti a gazdasági szereplők közötti bizalom kialakulását.
A térség arculatának és az életminőség javítása komplex átfogó terv alapján valósulhat meg. A hatékony megvalósítás érdekében az önkormányzatok és a civil szervezetekkel való együttműködést és kommunikációt formálissá kell. A kedvező kép kialakítását azonban a helyi lakosok térségről alkotott értékítélete is jelentősen befolyásolja. Számukra a mindennapi életkörülményeik és közérzetük javulása a fontos, ezt kell javítani a közintézmények szolgáltatásainak fejlesztésével és az identitástudatot erősítő szabadidős közösségi programok szervezésével.

3.3 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia fő célkitűzései

A Főbb célkitűzések a Jövőképben már utalás szintjén megjelennek és a térségben lévő főbb kihívásokra adott válaszokat általánosan fogalmazzák meg.

I. fő célkitűzés: Vonzerők és látványosságok fejlesztése a felfedezhető térségért.

A térségben számos turisztikai vonzerő és látványosság található, amely alkalmassá teszi a területet a turisztikai fejlesztésekre. A térség vonzerőihez és látványosságaihoz kapcsolódó infrastruktúra fejlesztésével, illetve kialakításával kell az érintett településeket turisztikailag vonzóbbá tenni, ezáltal gazdaságilag felértékelni. Emellett a meglévő adottságok fejlesztésével, új látványosságok kialakításával tovább növelhető a térség turisztikai vonzereje.
A célkitűzésen belül két intézkedés kerül megfogalmazásra, egyrészt a turisztikai vonzerők és látványosságok összekötését célzó ún. Zöldutak kialakításával az elszórtan jelenlévő kínálati elemek egységet képeznek, bemutathatóságuk növeli a térség látogatottságát. Emellett a térséget bemutató - kulturális, természeti értékeit népszerűsítő, helyi termékekre vagy hagyományokra épülő- rendezvények megtartását ösztönzik a fenntartható fejlődés keretein belül.

II. fő célkitűzés: Helyi gazdasági erőforrások hatékonyságának növelése.

A térségben számos olyan vállalkozás van, aki helyi termékeket állít elő, a helyben megtermelt alapanyagokból állít elő különböző fogyasztási cikkeket. A térségben a természeti adottságok alkalmasak magas szintű mezőgazdasági termékek előállítására. A helyi vállalkozásokban

tapasztalhatóan magas a hajlandóság a megtermelt alapanyagok feldolgozására, azonban a mikrovállalkozások jelentős része tőkehiánnyal és fenntartási nehézségekkel küszködik.
A célkitűzés intézkedési ösztönzik a helyi vállalkozásokat erőforrásaik kihasználására, a helyi termelés hatékonyságának növelésére, szemléletformáló eszközöket alkalmaz a helyi termékek fogyasztásának ösztönzésére,ezzel hozzájárul a térség értékteremtő funkciójához, a vidék népességmegtartó erejének növeléséhez, munkahelyek teremtéséhez, illetve megtartásához. A célterületen belül meghirdetésre kerülő intézkedés a helyi termékek térségén belüli és kívüli értékesítését, bemutathatóságát szolgáló tevékenységeket támogatja, a piacra jutást támogatja, kereskedelmi hálózatosodást szorgalmaz, bemutató porták létrehozását, termékpolcok létesítését ösztönzi. A gazdaságfejlesztés keretében a helyi hagyományos mesterségek vállalkozásalapú fejlesztése és az akciócsoport területére jellemző kézműipari tevékenységek fejlesztésemegjelenik célként Másrészt komplex projekt keretében a termelési feltételek kialakítását, a helyben termett termékek feldolgozottsági szintjének növelését célozza képzési lehetőségekkel bővítve. A célkitűzés keretében kerül megfogalmazásra kisértékű projektként a vállalkozások eszközfejlesztése.

III. fő célkitűzés: A helyi örökség jövőorientált megőrzése és fejlesztése.
A térség települései a soknemzetiségű múlt miatt sokszínű kulturális és tárgyi és főként az idősebb korosztály emlékeiben élő szellemi emlékekben gazdagok. A természeti és kulturális értékek, a tárgyi és szellemi emlékek, örökségek megőrzése, megóvása komoly feladatot ró a településekre és civil közösségekre. A felhalmozott értékek bemutathatósága a tárgyi és a szellemi örökség őrzését, ápolását célozza.
A célkitűzés intézkedései a falusi élethez, hagyományokhoz, környezethez, munkakultúrához kapcsolódó tevékenységet bemutató helyek kialakítására, meglévők felújítására, a bemutató helyiség kiállítási tárgyainak, eszközeinek beszerzésére, restaurálására, felújítására irányulnak.
Ezzel párhuzamosan a szellemi örökség részeként szükséges a hagyományos népi kismesterségek újjáélesztését elősegítő, hagyományőrző programok, rendezvények megrendezése, népi mesterségek felkutatása, oktatási tematika kidolgozása, hagyományőrzést -egyben helyi gazdaságélénkítést - elősegítő képzések megtartása, hagyományőrző, vidéki életmódot bemutató tematikus táborok lebonyolítása, valamint kiadványok megjelentetése

IV. fő célkitűzés: Környezettudatos jövő megalapozása lakókörnyezet fejlesztésével és a megújuló energia használata.
A célkitűzés alapvetően a környezettudatos gondolkodásmódés szemlélet elterjesztésére irányul,ösztönzi a megújuló energiák használatát. Az élhetőbb környezet kialakítása a természeti értékek megóvásamellett egyben hozzájárul a lakossági életszínvonal növekedéséhez, intézkedés nem kerülmegfogalmazásra.

V. fő célkitűzés: Térségi és települési együttműködési háló fejlesztése.
A térségben több településen megromlott a közbiztonság, különösen az esti, éjszakai órákban érzik kevésbé biztonságban magukat a lakosok, továbbá a településeken áthaladó forgalom a sebességtúllépés miatt állandó veszélyforrás. Helyi civil szerveződések, polgárőr egyesületek védik saját települések lakosait, segítve ezzel az önkormányzat munkáját.
A térség településein élőkben nagy a hajlandóság, hogy egymást jobban megismerjék, a helyi identitástudatot felhasználva rendezvényeket szervezzenek, ápolják hagyományaikat, identitástudatukat növeljék.

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

A célkitűzés intézkedései támogatják a közbiztonsági tevékenység térségi szintű szervezését a helyi életminőség fejlesztése és a közbiztonság javítása érdekében, valamint a térségi- és helyi identitástudatot erősítő, közösségfejlesztő programok, rendezvények szervezését, fejlesztését.

VI. fő célkitűzés: Települési közösségi életterek kialakítása, esélyegyenlőség kiterjesztése oktatási, szociális, kulturális közösségi szolgáltatások helyben való hozzáférésével

A településeken a közszolgáltatásokat nyújtó intézmények, a közösségi terek, mozgókönyvtári szolgáltatóhelyek általában több épületben találhatóak, elszigetelődnek egymástól. Ezen épületek többsége mind-mind felújításra szorul, nem nyújt egyszerre több korcsoport részére korszerű keretek és feltételek között információáramlást, szórakozási vagy tanulásilehetőséget.
A célkitűzés intézkedései elősegítik a lakosság igényeihez igazodó szabadidős terek létrehozását; civil-és a helyi közösségekben tevékenykedő szervezetek családbarát, különböző generációk felkarolását, kortárskapcsolatok kialakulását, erősödését , klubhelyiségeinek kialakítását, a fiatalok identitástudatának fejlesztését célzó - iskolarendszeren kívüli - programcsomag kialakítását.

3.4 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia intézkedései

I. Fő célkitűzés: Vonzerők és látványosságok fejlesztése a felfedezhető térségért

I/1 Helyi látványosságok és vonzerők bemutathatóságát szolgáló fejlesztések támogatása						
Helyzet	**Probléma**	**Megoldás**	**Várható eredmény**	**Forrás**	**Jogcím**	**Célok**
A térségben számos turisztikai vonzerő és látványosság található, amely alkalmassá teszi a területet a turisztikai fejlesztésekre	A térség turisztikai adottságai kihasználatlanok, mert a kapcsolódó infrastruktúra fejlesztésre szorul, vagy teljesen hiányzik, így ezek a területek jelenleg korlátozottan, vagy nem alkalmasak turisztikai hasznosításra. Számos olyan kiaknázatlan terület, adottság, természeti erőforrás található a térségben, mely fejlesztéssel a	A térség vonzerőihez és látványosságaihoz kapcsolódó infrastruktúra fejlesztésével, illetve kialakításával kell az érintett településeket turisztikailag vonzóbbá tenni, ezáltal gazdaságilag felértékelni. Emellett a meglévő adottságok fejlesztésével, új látványosságok kialakításával tovább növelhető a térség turisztikai vonzereje. Támogatni szükséges a falusi élményelemek bővülésével járó fejlesztések is. A szálláshelyek fejlesztése másik forrásból valósul meg	A fejlesztések eredményeként az érintett településekre látogató turisták száma 10 %-kal nő, a megnövekedett forgalom új munkahelyek teremtését generálja. A települések gazdasági szempontból felértékelődnek, a turizmus húzóágazattá válhat.	ÚMVP - 3. Intézkedéscsoport - 313 A turisztikai tevékenységek ösztönzése	ÚMVP, de nem LEADER	A térség idegenforgalmi vonzerőinek fejlesztése, a természeti környezet megóvása.

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

	térség minőségi és komplex turisztikai szolgáltatásainak körét színesíthetné, azáltal javítva a térség jövedelmezőképességét.					

I/2 Turisztikai hálózatépítés - helyi vonzerőket összekötő térségi turistaútvonalak kijelölése						
Helyzet	**Probléma**	**Megoldás**	**Várható eredmény**	**Forrás**	**Jogcím**	**Célok**
A térségben számos turisztikai vonzerő és látványosság található. A településeken hajlandóság mutatkozik a látványosságok összekötésének megvalósítására	A vonzerők és látványosságok egymástól elkülönülten találhatók a térségben, többségüket nem köti össze turistaút., így egyes nevezetességek látogatottsága stagnál vagy csökken. Sok esetben a közlekedési eszközökkel való megközelíthetőségük praktikusan nem megoldható, így inkább nem látogatják meg a turisták. A települések turisztikai célú úthálózattal való összekötésével a térség látnivalói felfűzhetőek és meglátogathatóak lennének.	"Zöldutak", motormentes gyalogos-, turistautak kijelölésével és kialakításával megoldódna a turisztikai vonzerők és látványosságok összeköttetése, megszűnne az elszigeteltség, valamint a térség településeinek turisztikai szinergiája erősödne. Támogatandó a települések elérhetőségét, települések közötti tájékozódást segítő útvonalhálózat felfestése, kitáblázása.	A turisztikai nevezetességek látogatottsága külön-külön és térségi, illetve mikrotérségi szinten is növekszik. A kijelölt turistautak ezenfelül önmagukban is vonzzák a látogatókat, így turisztikai bevétel növekedés várható. Többnapos tartózkodásra lehetőséget adó programcsomagok kialakítása válik lehetővé. A térségben eltöltött vendégéjszakák száma nő	ÚMVP - 4. Intézkedéscsoport - 411 A helyi fejlesztési stratégiák megvalósítása	LEADER - Közösségi célú fejlesztés	A térség idegenforgalmi vonzerőinek fejlesztése, a természeti környezet megóvása, hálózatosodás megtremtése.

I/3 Vidéki turizmus erősödését szolgáló minőségi szálláshelyek kialakítása és fejlesztése						
Helyzet	**Probléma**	**Megoldás**	**Várható eredmény**	**Forrás**	**Jogcím**	**Célok**

ÚJ MAGYARORSZÁG VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM 2007–2013

A térségben számos turisztikai vonzerő és látványosság található. Az elmúlt években több helyi vállalkozás és magánszemély ismerte fel a falusi turizmusban rejlő lehetőségeket	A falusi és ifjúsági turizmussal foglalkozó vállalkozásoknak és magánszemélyeknek folyamatosan fejleszteni kell a szálláshelyeiket, hogy megfelelő minőségű szolgáltatást tudjanak nyújtani, valamint akadnak olyan települések, ahol új szálláshelyek kialakítására is szükség van.	Új falusi és ifjúsági szálláshelyek kialakításával, illetve a meglévő létesítmények fejlesztésével a szolgáltatás állandó, jó minőségének kialakulását lehet elérni. A szálláshelyek és a kapcsolódó szolgáltatás folyamatos jó minősége alapfeltétele kell legyen a fejlesztéseknek, miközben a térség jellegét is tükröznie kell.	A szálláshelyek állandósult, jó minősége egyrészt a teljes turisztikai kínálat színvonalát is emeli, ezáltal hozzájárul a térség fenntartható fejlődéséhez, másrészt a minőség, mint külön vonzerő jelenik meg a települések értékei között. A fejlesztett szálláshelyek az elkövetkező tíz évben fokozatos turisztikai forgalomnövekedést generálnak. A térségben eltöltött vendégéjszakák száma nő	ÚMVP - 3. Intézkedéscsoport - 313 A turisztikai tevékenységek ösztönzése	ÚMVP, de nem LEADER	A térség idegenforgalmi vonzerőinek fejlesztése, a vendégéjszakák számának növelése, helyi munkahelyteremtés, vidék népességmegtartó erejének növelése.

I/4 A térség turisztikai kínálatának megismerhetőségét szolgáló tevékenységek és programok támogatása						
Helyzet	**Probléma**	**Megoldás**	**Várható eredmény**	**Forrás**	**Jogcím**	**Célok**
A térség, a térség települései turisztikai vonzerőkben, látványosságokban gazdagok	A térségben ill. a településeken az egyes turisztikai látnivalókra utaló információk hiányosak vagy egyáltalán nem találhatóak meg. A közös térségi információs rendszer kialakításával, egységesítéséve l a turisztikai kínálat teljes bemutathatósága válik lehetővé	Turisztikai információrendszer kialakítása – táblarendszer, programajánló, turisztikai infotár létrehozása. Az információs rendszernek a településeken olyan központi helyen kell megjelenni, ahol egyúttal személyes információátadásra is lehetőség nyílik. Cél egy egységes, turisztikai tartalmú információs rendszer kialakítása, látogatói információs hálózat kialakítása, tájékoztató táblák felállítása valamennyi településen. Ehhez kapcsolódóan egy	A megfelelő információs rendszer kialakításával a térség turisztikai adottságainak kiaknázása történhet meg. Így a turizmusból származó bevételek növekedése prognosztizálható, lehetőséget teremtve akár ehhez kapcsolódó alternatív jövedelemszerző tevékenységek folytatására is.	ÚMVP - 4. Intézkedéscsoport - 411 A helyi fejlesztési stratégiák megvalósítása	LEADER - Közösségi célú fejlesztés LEADER - Rendezvények	A térség idegenforgalmi vonzerőinek fejlesztése, a vendégéjszakák számának növelése, Helyi munkahelyteremtés, vidék népességmegtartó erejéneknövelése.

ÚJ MAGYARORSZÁG VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM 2007–2013

		információs hálózat kialakítása a térségben, mely személyes információ átadását teszi lehetővé a települések egy-egy frekventált helyén.				

II. Fő célkitűzés: Helyi gazdasági erőforrások hatékonyságának növelése

II/1 Helyi termékek térségén belüli és kívüli értékesítését, bemutathatóságát szolgáló tevékenységek						
Helyzet	**Probléma**	**Megoldás**	**Várható eredmény**	**Forrás**	**Jogcím**	**Célok**
A térségben számos olyan vállalkozás van, aki helyi termékeket állít elő, a helyben megtermelt alapanyagokból állít elő különböző fogyasztási cikkeket	A helyben megtermelt és előállított termékek térségen belüli értékesítési lehetőségei nem összefogottak. Emellett fontos a térségen kívüli közös értékesítési módok és csatornák kialakítása	A termékek bemutatására, értékesítésére alkalmas terek, felületek kialakításával kell a helyi jellegzetességek, helyi termékek reklámozását segíteni. Emellett szükséges a mozgó és hálózatba szervezett szolgáltatások kialakításának, helyi termék értékesítések támogatása. Emellett a helyi, hagyományos termékek arculatformáló termékként való terjesztésének támogatása	Helyi piacok megtartására alkalmas terek jönnek létre. A térségi termékeket előállító vállalkozások megerősödnek.A vállalkozások megerősödével a vidéki lakosság életszínvonalal is nő, hozzájárulva a vidéki életminőség fenntartásához	ÚMVP - 4. Intézkedéscsoport - 411 A helyi fejlesztési stratégiák megvalósítása	LEADER - Vállalkozási alapú fejlesztés	A térség gazdasági diverzifikációjának elősegítése a térség gazdasági pozíciójának erősítése, új munkahelyek létrehozása érdekében

II/2 Térségben működő vállalkozások fejlesztéseinek támogatása, új vállalkozások létrehozásának támogatása						
Helyzet	**Probléma**	**Megoldás**	**Várható eredmény**	**Forrás**	**Jogcím**	**Célok**
A térségben közel 3000 vállalkozás működik, amelyeknek 97 %-a mikrovállalkozásnak minősül, továbbá kétharmada egyéni vállalkozó. A vállalkozások többsége nem mezőgazdasági	A mikrovállalkozások jelentős része tőkehiánnyal és fenntartási nehézségekkel küszködik. Az eszközellátottság alacsony, a gépek pedig elavultak.	A meglévő vállalkozások fejlesztéseinek támogatásával kell javítani az eszközellátottságon, a gépparkok állapotán, az infrastruktúra állapotán, valamint a mikrovállalkozások fenntartási	A térség vállalkozóinak 97%-a mikrovállalkozás, így támogatásuk gyakorlatilag a teljes helyi üzleti szféra fejlesztésével egyenértékű. A fejlesztések új munkahelyek teremtését, illetve a	ÚMVP - 3. Intézkedéscsoport - 312 Mikrovállalkozások létrehozásának és fejlesztésének támogatása	ÚMVP, de nem LEADER	A térség gazdasági diverzifikációjának elősegítése a térség gazdasági pozíciójának erősítése, új munkahelyek létrehozása érdekében

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

jellegű tevékenységet végez. Az elmúlt években fokozatosan nőtt a vállalkozások száma a térségben, így a vállalkozói kedv pozitívnak minősíthető.	Kevés az innovatív vállalkozás, a K+F szektor szinte teljesen hiányzik. A működő vállalkozások egyre nehezebben tudják megtartani munkavállalóik at, új munkahelyek teremtésére pedig alig van lehetőség	bizonytalanságát így ki lehet küszöbölni. Új vállalkozások létrehozásával munkahelyek létesítését, a már működő vállalkozásoknál pedig a munkahelyek megtartását, illetve bővítését kell elérni a támogatással. Az innovatív beruházásokat kiemelten kell kezelni. A mezőgazdasági termelő vállalkozások más forrásból lesznek támogatva	meglévő állások megtartását teszik lehetővé, amely a helyi foglalkoztatási helyzet javulásához vezet. Az innovatív beruházások kiemelt kezelésével fenntartható fejlődés válik lehetővé a vállalkozásoknál, amely közvetve a térség egészére is kihat. A mikrovállalkozások jelképezik a vidéki gazdasági életet, így támogatásuk a vidéki élet fenntarthatóságát segíti.			

II/3 Helyi vállalkozások hatékony működését segítő háttérfeltételek fejlesztése						
Helyzet	**Probléma**	**Megoldás**	**Várható eredmény**	**Forrás**	**Jogcím**	**Célok**
A térségben működő vállalkozások körében megfigyelhető, hogy a napi, a működésüket segítő információk sok esetben hiányosak, nem időben és nem megfelelő kommunikáció révén jutnak el hozzájuk	Hiányzik egy olyan „hely”, amely biztos pont tud lenni a vidéki térségekben működő helyi vállalkozások számára, amely segítséget nyújt, információt ad, ösztönzi a vállalkozói tevékenységet. Térségi vállalkozásokat segítő program kialakításával a vállalkozások működésének háttérfeltételeit segítő műhely alakulhatna ki, mely különböző programok, rendezvények szervezésével segíthetné	Olyan képzési, ismeretátadási módszerek fejlesztése szükséges, melyek segítségével egyrészről a vállakozások megismerhetik a legkorszerűbb termelési, feldolgozási, technológiai módszereket, másrészről pedig piaci, válallkozási, EU-s jogszabályi és pályázati ismeretekre tesznek szert. Vállalkozói készség ösztönzése, vállalkozói szemlélet kialakítása a térségben, más térségekben, külföldi térségekben fellelhető jó modellek bemutatásával, együttműködések kialakításával	Növekszik a vállalkozók tevékenységét segítő ismeretei,ezáltal hatékonyabban és eredményesebben tudja végezni munkáját, irányítani vállalkozását. A térségben eredményesebbek lesznek a vállalkozások. Ennek révén a vállalkozások körében meglévő munkahelyek megőrzése és új munkahelyek kialakítása figyelhető meg	ÚMVP - 4. Intézkedéscsoport - 411 A helyi fejlesztési stratégiák megvalósítása	LEADER - Vállalkozási alapú fejlesztés	

ÚJ MAGYARORSZÁG VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM 2007–2013

	őket. Emellett az egyes szakmai szervezetek közös, térségi hatókörű rendezvényeikkel, jó gyakorlatok átadásával se					

II/4 A térségben megtermelt termékek feldolgozottsági szintjének növelését elősegítő fejlesztések támogatása						
Helyzet	**Probléma**	**Megoldás**	**Várható eredmény**	**Forrás**	**Jogcím**	**Célok**
A térségben a természeti adottságok alkalmasak magas szintű mezőgazdasági termékek előállítására. A helyi vállalkozásokban tapasztalhatóan magas a hajlandóság a megtermelt alapanyagok feldolgozására	A térségben előállított termékek, termények alacsony szinten feldolgozottak, alacsony a termelési integráció foka, így alacsony a térségben előállított hozzáadott érték nagysága, alacsony a jövedelemtermelő képesség.A termékek feldolgozottság a alacsony szintű, ezért minőségük változó. A változó minőség miatt nehezebb a termékek értékesítése	A térségben megtermelt termékek feldolgozottsági fokának növelése oly módon, hogy a kisléptékű beruházások segítségével előállított termék tükrözze a térségre jellemző, egyedi jegyeket.A helyi mezőgazdasági termékek feldolgozását végző mikrovállalkozások infrastrukturális és technológiai korszerűsítésével kell a mikrovállalkozásokat versenyképesebbé tenni, valamint a termékek feldolgozásának szintjét növelni, minőségét pedig állandósítani	Magasabb hozzáadott értékű termékek előállítása válik lehetővé. A korszerűsítés és a minőség emelése és állandósulása forgalom és bevétel növekedést eredményez. A megnövekedett forgalom új munkahelyek teremtését teszi lehetővé, lehetőséget adva a hátrányos helyzetben élő lakosság elhelyezkedését, továbbá a mikrovállalkozások versenyképességét növeli, amely lehetővé teszi a fenntartható fejlődést	ÚMVP - 3. Intézkedéscsoport - 312 Mikrovállalkozások létrehozásának és fejlesztésének támogatása	ÚMVP, de nem LEADER	A térség gazdasági diverzifikációjának elősegítése a térség gazdasági pozíciójának erősítése, új munkahelyek létrehozása érdekében

III. Fő célkitűzés: A helyi örökség jövőorientált megőrzése és fejlesztése

III/1 Helyi tárgyi örökség megőrzését szolgáló programok, tevékenységek támogatása						
Helyzet	**Probléma**	**Megoldás**	**Várható eredmény**	**Forrás**	**Jogcím**	**Célok**
A térség gazdag hagyományokkal	A térség gazdag szellemi	A két, korban egymástól távolabb	Települési, több térségre kiterjedő a	ÚMVP - 4. Intézkedéscsop	LEADER -	Hagyomáány őrzés a

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

rendelkezik, melyek programokon keresztül átadhatóak a jövő generációja számára	örökségének átadására a meglévő helyi és térségi rendezvények továbbfejlesztése helyi erőforrások bevonásával	található korcsoport, az idősek és a fiatalok. Ők azok, akik a hagyományok átadói ill. továbbvivői lehetnek. Az idősebb korosztály őrzi azokat a hagyományokat, melyre a helyi örökség megőrzését szolgáló rendezvények, programok épülhetnek. A fiatalok, népi hagyományok iránti érdeklődését szolgálhatja ki e program. A népi szokásokon alapuló rendezvények, fesztiválok bemutatják a térség kultúráját, és egyben segítik a települések lakosságának hagyományainak megőrzését, a közös identitástudat kialakulását. Cél a helyi kultúra átörökítése közösségi programok megvalósításával. Ennek érdekében szükséges azon rendezvények támogatása, mely a települések hagyományait bemutató programokat valósítanak meg (pl. lakodalmi szokások, mezőgazdasági tevékenységhez kapcsolódó szokások, kézművesek tevékenységeit, egy-egy tájegység hagyományait, életét, gasztronómiáját, ételeihez kapcsolódó hagyományos	régi hagyományokat felelevenítő rendezvények megvalósulásával növekszik a térségi identitástudat, az hagyományok átadása révén fennmaradnak a régi idők népi hagyományai	ort - 411 A helyi fejlesztési stratégiák megvalósítása	rendezvény	gazdag szellemi örökség átadásával, Helyi identitástudat növelése.

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

		tevékenységeket bemutató rendezvények).				

III/2 Jellegzetes, helyi épületek,településszerkezeti elemek felújításának támogatása						
Helyzet	**Probléma**	**Megoldás**	**Várható eredmény**	**Forrás**	**Jogcím**	**Célok**
A térség települései a soknemzetiségű múlt miatt sokszínű kulturális és épített emlékekben gazdagok, amelyek legalább helyi védelem alatt állnak. Ezen épületek nagy része még őrzi a régi, hagyományos népi építészeti kultúrát. A természeti és kulturális értékek, épített örökségek megőrzése, megóvása komoly feladatot ró a településekre	A térség települései a soknemzetiségű múlt miatt sokszínű kulturális és épített emlékekben gazdagok, amelyek legalább helyi védelem alatt állnak. Ezen épületek nagy része még őrzi a régi, hagyományos népi építészeti kultúrát. A természeti és kulturális értékek, épített örökségek megőrzése, megóvása komoly feladatot ró a településekre	A településkép és a környezet állapotának javításával, az épített, természeti és kulturális örökség és a helyi identitás megőrzésével, megújításával kell a település vonzerejét növelni	A fejlesztésekkel a település vonzereje nő, ez a térségbe látogatók számát növeli, amely turisztikai bevételek növekedését okozza, amely munkahelyek teremtését, általános életszínvonal emelkedést von maga után., így hozzájárul a fenntartható fejlődéshez	ÚMVP - 3. Intézkedéscsoport - 323 A vidéki örökség megőrzése	ÚMVP, de nem LEADER	

III/3 Helyi szellemi örökség megőrzését szolgáló tevékenységek támogatása						
Helyzet	**Probléma**	**Megoldás**	**Várható eredmény**	**Forrás**	**Jogcím**	**Célok**
A térség települései gazdag történelmi múlttal és hagyományokkal rendelkeznek, emellett még megtalálhatóak azok az időskorú lakók, akik a régi időkről mesélni tudnak. Számos településen össze vannak gyűjtve az	A térségben összegyűjtött, az egyes településüket bemutató írásos emlékeket méltó módon nem tudják megjelentetni, bemutatni Ezek azonban olyan értékek, melyek	Települések történelmi múltját, egy-egy korszak jellegzetes eseményeit bemutató könyvek, településtörténetek, monográfiák kiadásával ill. népfőiskolai programsorozat, térségi estek szervezésével lehetőség nyílna egy-	Feltárásra kerülnek a térség településének történelmi múltja, kulturális, néprajzi, népi emlékei és hagyományai, a korábbi évek települési társadalmának mindennapi életét bemutató anekdoták. Kiadásra kerülnek a	ÚMVP - 4. Intézkedéscsoport - 411 A helyi fejlesztési stratégiák megvalósítása	LEADER -Térségen belüli együttműködés	

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

írásos emlékek, monográfiák. A térség gazdag hagyományokkal rendelkezik, melyek programokon keresztül átadhatóak a jövő generációja számára	megőrzése fontos a települések életében. Így például egy-egy helytörténet könyv vagy népfőiskolai programsorozat keretében nagyon jó lehetőség adódna ezek átadására. Több településen találunk egy-egy olyan helyi lakost, akinek tevékenysége a településen élők k A térség gazdag szellemi örökségének átadására a meglévő helyi és térségi rendezvények továbbfejlesztése helyi erőforrások bevonásával.	egy település, településcsoport szellemi örökségének, történeteinek átadására. A térség gazdag szellemi örökségének átadására a meglévő helyi és térségi rendezvények továbbfejlesztése helyi erőforrások bevonásával. A népi szokásokon alapuló rendezvények, fesztiválok bemutatják a térség kultúráját, és egyben segítik a települések lakosságának hagyományainak megőrzését, a közös identitástudat kialakulását. Cél a helyi kultúra átörökítése közösségi programok megvalósításával. Ennek érdekében szükséges azon rendezvények támogatása, mely a települések hagyományait bemutató programokat valósítanak meg (pl. lakodalmi szokások, mezőgazdasági tevékenységhez kapcsolódó szokások, kézművesek tevékenységeit, egy-egy tájegység hagyományait, életét, gasztronómiáját, ételeihez kapcsolódó hagyományos tevékenységeket bemutató rendezvények).	települések életét, jeles személyek munkásságát bemutató kis emlékkönyvek, füzetek. A roma lakosság kulturális örökségét, múltját bemutató kiadványok is támogatásra kerülnek az intézkedés keretében, amely az esélyegyenlőség elvét segíti. Települési, több térségre kiterjedő a régi hagyományokat felelevenítő rendezvények megvalósulásával növekszik a térségi identitástudat, az hagyományok átadása révén fennmaradnak a régi idők népi hagyományai.			

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

III/4 Helyi tárgyi emlékek megőrzésére alkalmas infrastruktúra kialakítása, a meglévők értékőrző fejlesztése						
Helyzet	**Probléma**	**Megoldás**	**Várható eredmény**	**Forrás**	**Jogcím**	**Célok**
A térség települései a soknemzetiségű múlt miatt sokszínű kulturális és tárgyi emlékekben gazdagok. A természeti és kulturális értékek, a tárgyi emlékel, örökségek megőrzése, megóvása komoly feladatot ró a településekre	A térség települései gazdag tárgyi örökséggel, gyűjteménnyel rendelkeznek. Problémát jelent azonban ezen gyűjtemények megfelelő karbantartása, nyilvántartása és megfelelő környezetben való bemutatása	A megfelelő bemutató környezet kialakításával, bemutató és kiállító terek, élményporták létrehozásával, a tárgyi emlékek restaurálásával és javításával megőrződnek mindazon értékek, melyek egy-egy település, településcsoport, népcsoport és nemzetiség életében fontos szerepet töltöttek be	A fejlesztésekkel a település vonzereje nő, ez a térségbe látogatók számát növeli, amely turisztikai bevételek növekedését okozza, amely munkahelyek teremtését, általános életszínvonal emelkedést von maga után., így hozzájárul a fenntartható fejlődéshez	ÚMVP - 4. Intézkedéscsoport - 411 A helyi fejlesztési stratégiák megvalósítása	LEADER - Közösségi célúfejlesztés	

IV. Fő célkitűzés: Környezettudatos jövő megalapozása lakókörnyezet fejlesztésével és a megújuló energia használata

IV/1 Közösségi funkciókat ellátó épületek átalakítása megújuló és alternatív energia használata						
Helyzet	**Probléma**	**Megoldás**	**Várható eredmény**	**Forrás**	**Jogcím**	**Célok**
A fosszilis energiahordozók drágulása és a környezettudatos gondolkodás hatására a térségben nagy hajlandóság mutatkozik a megújuló energiaforrások felhasználására a települések közösségi funkciót ellátó épületeinek energiaellátásában	A térségben több településen a közösségi funkciót ellátó épületek fűtési és melegvíz-ellátási rendszere felújításra szorul. A felújítás során kis átalakítással lehetővé válna a megújuló és alternatív energiaforrások felhasználására	A közösségi funkciót ellátó épületek fűtési és melegvíz-ellátási rendszerének átalakításával kell elérni, hogy a megújuló és alternatív energiahordozók felhasználhatóak legyenek, ez mind gazdaságossági, mind környezetvédelmi szempontból előrelépést jelentene a térségnek. Ezen belül támogatni kell az önkormányzatokat, hogy a középületek hőtechnikai, energetikai felméréseit elvégeztessék. Ill.	A beruházás középtávon (10 év) megtérül, valamint hozzájárul a térség környezettudatos gondolkodásának kiterjedéséhez	ÚMVP - 4. Intézkedéscsoport - 411 A helyi fejlesztési stratégiák megvalósítása	LEADER - Közhasznú fejlesztés	

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

		ennek kapcsán kisléptékű, energiahatékony, megújuló energiaforrást hasznosító beruházásaikat megvalósíthassák				

IV/2 Vállalkozások megújuló és alternatív energia használatára irányuló fejlesztéseinek támogatása						
Helyzet	**Probléma**	**Megoldás**	**Várható eredmény**	**Forrás**	**Jogcím**	**Célok**
A világban a gazdaságosan kitermelhető fosszilis energiahordozók lelőhelyeinek kimerülésével és az energiaigény várható növekedésével egyre nagyobb hangsúly helyeződik a megújuló energiaforrások használatára és a környezettudatos gondolkodásmód kialakítására. A fosszilis energiahordozók drágulása és a környezettudatos gondolkodás hatására a térség vállalkozói részéről nagy hajlandóság mutatkozik a megújuló energiaforrások felhasználására, vállalkozási célú ingatlanjaik fűtési és melegvíz-ellátási rendszereinek átalakítása, fejlesztése során	Bár a hajlandóság magas, a fűtési és melegvíz-ellátási rendszerek átalakítása nagy és költséges beruházás, ráadásul nem azonnal megtérülő befektetés, így támogatás, ösztönzés nélkül a vállalkozások nehezen kezdenek bele a megvalósításba	A megújuló energiaforrások felhasználására irányuló beruházások támogatásával kell ösztönözni a vállalkozásokat a fejlesztések megvalósítására, amelyek mind gazdaságossági, mind környezetvédelmi szempontból előrelépést jelentenek a térségnek. Cél a megújuló energiaforrást hasznosító berendezések elterjesztése, ezen belül támogatandó a vállalkozások tevékenységeihez kapcsolódó kisméretű energiatermelő berendezések beszerzése. (A tervezett projektméret a KEOP intézkedésében meghatározott projektméret alatti projektek megvalósítását támogatja.)	A mezőgazdasági termelő vállalkozások a jövőben fokozott mértékben használnak majd megújuló energiaforrásokat, ez mind gazdaságossági, mind környezetvédelmi szempontból előrelépést jelent a térségnek. A mezőgazdasági vállalkozások hosszabb távon növelik a versenyképességüket	ÚMVP - 4. Intézkedéscsoport - 411 A helyi fejlesztési stratégiák megvalósítása	LEADER - Vállalkozási alapú fejlesztés	

IV/3 Települési lakókörnyezet állapotának javítása, településközpontok felújításának támogatása						
Helyzet	**Probléma**	**Megoldás**	**Várható**	**Forrás**	**Jogcím**	**Célok**

ÚJ MAGYARORSZÁG VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM 2007–2013

			eredmény			
A térségben a települési lakókörnyezet, a közterek állapota, a településkép minősége hozzájárul a lakosság életminőségének meghatározásához	A térségben általánosnak mondható a települési lakókörnyezet romló állapota. Több helyen hiányoznak, vagy fejlesztésre szorulnak a játszóterek, a parkok, illetve a sportpályák. Több településen a helyi védelem alatt nem álló, de a település összképét jelentősen befolyásoló épületek jelentős felújításra szorulnak	A települési lakókörnyezet, a közterületek és közösségi terek állapotának javításával, fejlesztésével kell a településeket vonzóbbá, élhetőbbé tenni mind a lakosság, mind a látogatók számára. A faluközpontok rehabilitációján túlmutató fejlesztések megvalósítása szükséges ahhoz, hogy az élhető település, kulturált környezet hozzájáruljon a lakosság komfortérzetének növeléséhez, életminőségének javulásához. Kulturált környezet, élhető település, élhető utcakép kialakítása a cél. Ezen belül támogatni szükséges utcafásítási, virágosítási tevékenységeket is, a lakossági kezdeményezésen alapuló zöldfelületek létrehozására, ápolására irányuló tevékenységeket. A fejlesztések közvetve, vagy közvetlenül a turizmusra is hatással lesznek	A fejlesztések élhetőbbé teszik a települést a helyi lakosság számára, javítva közérzetüket, továbbá vonzóbb lesz a látogatók számára a település, amely a turisztikai bevételek növekedését vonja maga után, így járulva hozzá az életminőség javulásához és a térség fenntartható fejlődéséhez	ÚMVP - 3. Intézkedéscsoport - 322 Falumegújítás és -fejlesztés	ÚMVP, de nem LEADER	

IV/4 A települések egyéb infrastrukturális fejlesztéseinek támogatása						
Helyzet	**Probléma**	**Megoldás**	**Várható eredmény**	**Forrás**	**Jogcím**	**Célok**
A térségi településeket érintő a szennyvíz-hálózat hiánya,	A települések külső források nélkül nem képesek	Az érintett településeken a hálózat kiépítésével az egész térségben	Növeli a komfortérzetet, hozzájárul a lakosság	NEM ÚMVP. KEOP. ÚMVP - 1. Intézkedéscsop	-	

ÚJ MAGYARORSZÁG VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM 2007–2013

hulladékszigetek kialakításának hiánya. A térségben a legtöbb településen problémát okoz esőzések után a belterületi vízelvezetés. A térség minden települése rendelkezik külterületi, szilárd burkolat nélküli, általában mezőgazdasági hasznosítású úttal, melyek zömében önkormányzati tulajdonban vannak, illetve rendezetlenek a jogviszonyok. Több helyen az utak melletti vízelvezető árkok állapota is rossz, vagy beszántották, mellyel a belvíz elleni védekezést rendkívüli módon megnehezítették.	megoldani a helyzetet. A külterületi utak állapota legtöbb helyen rendkívül rossz, a tulajdonosoknak nem áll rendelkezésére elegendő forrás ezek felújítására, rendbetételére.	lefedett lenne a szennyvíz-hálózat, hulladékgyűjtők létesítésével megoldandó hulladék kezelés. A belterületi vízelvezetés megoldásával a települések egy fontos problémától szabadulnának meg. A mezőgazdasági úthálózat fejlesztésével, valamint a tulajdonviszonyok rendezésével kell a külterületi utak és vízelevezető árkok állapotát javítani.	életszínvonal növekedéséhez. Javul a térségkörnyezeti állapota. A beruházás középtávon megtérül, a belvíz, amely rengeteg kárt okozott a településeknek, megszűnne. A külterületi utak és vízelevezető árkok állapotának javításával a közlekedési helyzet normalizálódik, illetve a belvízveszély csökken.	ort		

V. Fő célkitűzés: Térségi és települési együttműködési háló fejlesztése

V/1 Közbiztonsági tevékenység térségi szintű szervezése						
Helyzet	**Probléma**	**Megoldás**	**Várható eredmény**	**Forrás**	**Jogcím**	**Célok**
Térségben több településen megromlott a közbiztonság, különösen az esti, éjszakai órákban érzik kevésbé biztonságban magukat a lakosok, továbbá a településeken áthaladó forgalom a sebességtúllépés miatt állandó veszélyforrás	Az önkormányzatoknak kevés eszköz áll rendelkezésre, mind a személyi, a vagyon, mind a közlekedésbiztonság fenntartására, a rendőrség pedig nem képes minden településen állandó jelenlétet	Térfigyelő kamerarendszerek, ill. sebességfigyelő rendszer használatával a lakosság biztonságérzete mind a személyi, mind a vagyoni ill. közlekedésbiztonsági szempontból megnőne. Támogatni szükséges a térfigyelő kamerarendszerek kiépítését a	A személyi és vagyon elleni bűncselekmények, valamint a közúti balesetek a településen az elkövetkező években legalább 20%-kal visszaesik, és ezáltal a települések gazdaságilag is felértékelődnek, amely hozzájárul a vidéki életminőség javulásához, ill. a fenntartható	ÚMVP - 4. Intézkedéscsoport - 411 A helyi fejlesztési stratégiák megvalósítása	LEADER - Közösségi célúfejlesztés	

	garantálni	településeken	fejlődéshez, ez különösen a hátrányos helyzetű településeken jelent előrelépést			

V/2 Térségi- és helyi identitástudatot erősítő, közösségfejlesztő programok szervezése, fejlesztése						
Helyzet	**Probléma**	**Megoldás**	**Várható eredmény**	**Forrás**	**Jogcím**	**Célok**
A térség településein élőkben nagy a hajlandóság, hogy egymást jobban megismerjék, a helyi identitástudatot felhasználva rendezvényeket szervezzenek	A térségi, települési programok jelenleg még nem minden esetben egyértelműek	Olyan rendezvények szervezése, mely egyrészt a helyi közösségek egymásra találását, másrészt a települések közötti együttműködést, illetve a civil szervezetek és magánszemélyek együttműködését segítik elő. A generációk közötti együttműködésre szerveződő rendezvények közelebb hozzák a térség lakosságát, erősödik a települési és térségi identitástudat. Támogatni szükséges a fiatalok közötti programokat éppúgy, mint az idősebb generációk közötti együttműködéseket. A területen tevékenykedő civil szervezetek szakmai együttműködései hasznosak lehetnek a térség életében, fejlődésében	Olyan rendezvények szervezése, mely egyrészt a helyi közösségek újbóli egymásra találását segíti elő, másrészt a települések közötti együttműködést, illetve a különböző témák köré szerveződő civil szervezetek, magánszemélyek együttműködését, együttgondolkodását segíti elő. A generációk közötti együttműködésre szerveződő rendezvények közelebb hozzák a térség lakosságát, erősödik a települési, térségi identitástudat	ÚMVP - 4. Intézkedéscsoport - 411 A helyi fejlesztési stratégiák megvalósítása	LEADER - Térségekközötti együttműködés	

V/3 Civil szervezetek együttműködéseinek támogatása						
Helyzet	**Probléma**	**Megoldás**	**Várható eredmény**	**Forrás**	**Jogcím**	**Célok**
A civil szervezetek – egyesületek, alapítványok, közalapítványok, közhasznú	A civil társadalom szervezetei minden településen	Olyan programok támogatása, mely elősegíti a településen belül, ill. a települési civil	Fejlett civil élet, együttműködésen és partnerségen alapuló térségi kapcsolatok jönnek	ÚMVP - 4. Intézkedéscsoport - 411 A helyi fejlesztési stratégiák	LEADER - Rendezvény	

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

társaságok - részvétele egy-egy település életében rendkívül nagy jelentőséggel bír, hiszen a civil szervezetek aktív tevékenysége a demokratikus társadalom lényeges jellemzője, egyben a helyi társadalom integráló és aktivizáló tényezője. A civil szervezeteknek nem csupán a nagyobb településeken van helye, de a kistelepüléseken is sokat tehetnek a faluért, a lakosság aktivizálásáért. A térségben tehát szép számmal vannak civil szervezetek	jelen vannak ugyan, de valódi súlyuk és szerepük erősen változó településről településre (néhány helyen kifejezetten erős e szféra, másutt gyakorlatilag ne működik). E szféra dinamizálása, az ebben rejlő terület- és településfejlesztési potenciál kiaknázása (a program feladata. Szükséges az önkormányzatok és a helyi civilek együttműködése	szervezetek közötti együttműködéseket. Így például civil szervezetek felkarolása, partnerségen alapuló önkormányzati-civil együttműködés támogatása, civil tevékenységét népszerűsítő kiadványok megjelentetése, civil szervezetek rendezvényeinek szervezése, civil vezetők és aktivisták képzése és továbbképzése, ismeretszerzés és átadás a civilek világában. Közösségi tervezés módszertanának elsajátítását segítő programok, valamint civil szervezetek tevékenységbővítését szolgáló programok megvalósítása	létre	megvalósítása		

V/4"Ismerjük meg térségünket!" – oktatási és szabadidős tematikák kialakítása, a jó gyakorlatok támogatása						
Helyzet	**Probléma**	**Megoldás**	**Várható eredmény**	**Forrás**	**Jogcím**	**Célok**
A térség településein élő gyermekek igazából nem ismerik egymást, az iskolák közötti kapcsolat elsősorban csak a tanárok között funkcionál szakmai együttműködések keretében. Az iskolások egymással csak egy-egy verseny alkalmával találkoznak, ahol inkább versenytársként közelednek egymáshoz. Majd	A térség településein élő gyermekek sok középiskolában idegenként kerülnek egymás mellé. Emellett a térség egyik jelentős problémája a fiatalok elvándorlása, valamint az, hogy a gyermekek, fiatalok nem érzik sajátjuknak a természeti, kulturális	Olyan programok megvalósítása, mely során lehetőség nyílik arra, hogy a gyermekek településük értékeinek felkutatásában aktívan vegyenek részt. Térségi felfedező túrák, foglalkozások, programok szervezésének támogatása, mely hozzájárul a települések történelmének, hagyományainak, emellett a helyi természeti értékek	Közös szabadidős programok valósulnak meg, melyen több település fiataljai vesznek részt. Kidolgozásra kerülnek a térség iskoláiban alkalmazható tematikák a térség településeinek megismerésére, megismertetésére. A településeken élő gyermekek, fiatalok megismerik más települések értékeit, kapcsolatokat alakíthatnak ki az ott élő diákokkal,	ÚMVP - 4. Intézkedéscsoport - 411 A helyi fejlesztési stratégiák megvalósítása	LEADER - Térségekközötti együttműködés	

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

bekerülve a városi középiskolákban találkoznak egymással, akkor pedig kicsit „falusi” gyermekként érezve magukat	sokszínűséggel rendelkező térséget. Cél a térségben lakók – elsősorban a gyermekek, fiatalok megismerjék egymást, térségüket, településeiket. Fontos az is, hogy ezáltal a térség természeti értékeinek megismerése, egymás értékeinek feltárása és elfogadása	megismeréséhez	fiatalokkal is. Közvetve a program hozzájárul a szabadidő hasznos eltöltésére irányuló igény kialakításához is			

V/5 Térségi összefogás és együttműködés a gazdasági élet szereplői között						
Helyzet	**Probléma**	**Megoldás**	**Várható eredmény**	**Forrás**	**Jogcím**	**Célok**
A térség több jó minőségű, a térséget szimbolizálni képes termékkel rendelkezik. A helyi gazdasági élet szereplői között van együttműködési készség	Az előállított termékek mennyisége ingadozó, értékesítésük jelenleg elkülönülten zajlik, így szétaprózódott, nehézkes, akadozó	A helyi termékeket előállító és forgalmazó vállalkozások klaszterbe tömörülésének támogatása, a termékek piaci pozícionálása és értékesítés megszervezése, valamint közös marketingstratégia kialakítása. Cél a helyi, a hagyományos kézműipari, mezőgazdasági termékek fejlesztése, a házilagosan előállított és feldolgozott élelmiszerek támogatásával. Az érintett szereplők részvételével hálózatépítés. További cél a helyi termékek piacra jutásának	Az összehangolt értékesítési és marketingstratégia eredményeként a vállalkozások árbevétele nő, ezáltal az életszínvonal is növekszik. A térséget jelképező termékek piacának növekedése a települések egyik kitörési pontja lehet, hosszú távon munkahelyek teremtését és a turisztikai bevételek markáns emelkedését eredményezheti	ÚMVP - 4. Intézkedéscsoport - 411 A helyi fejlesztési stratégiák megvalósítása	LEADER - Közhasznú tevékenységek fejlesztése	

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

		elősegítése, és vásárlói kör megteremtése, valamint a termékek körének bővítése, fejlesztése. A helyi lakossági fogyasztásban a helyi termékek részarányának növelése. A terméket előállító és termelő szakemberek, népi kismesterséget űző emberek, valamint a termékek értékesítésében közreműködő szolgáltatók (pl. falusi szállásadók, falusi vendégasztal) képzése és továbbképzése				

VI. Fő célkitűzés: Települési közösségi életterek kialakítása, esélyegyenlőség kiterjesztése oktatási, szociális, kulturális közösségi szolgáltatások helyben való hozzáférésével

VI/1 Fiatalokat segítő programok megvalósítása						
Helyzet	**Probléma**	**Megoldás**	**Várható eredmény**	**Forrás**	**Jogcím**	**Célok**
A települések nagy részében az iskolai szünidőben nincs megfelelő ifjúsági program, ifjúsági tér, ahol a gyerekek, fiatalok szabadidejüket hasznosan tudnák eltölteni. A településeken az ifjúsági terek hiányoznak vagy a meglévő terek igazából nem alkalmasak erre a célra. Hiányoznak maguk az ifjúságot segítő programok, tevékenységek is	A térségben is jelentős a hátrányos helyzetű tanulók száma, ill. azok, akiknek tanulási képessége nehezebb, sokkal több egyéni foglalkozást kívánnának meg a megfelelő felzárkózáshoz. A gyerekek, fiatalok iskolán kívüli szabadidő hasznos eltöltésének nagyon	A fiatalokat segítő -, tanoda típusú és napközis tábor típusú programok szervezésével lehetőséget kell teremteni, hogy azok a gyerekek, akik nehezebben tanulnak, ill. az iskolai szünidőben céltalanul „ csellengenek” megfelelő formában, játszva és tanulva (hasznosan) töltsék el szünidejüket. A különböző korosztály; a kisiskolások, középiskolások, egyetemisták, a hasznos időtöltésben segíthetik egymást	Megvalósulnak a szünidő hasznos eltöltését segítő programok Kialakulnak azok a „tanodák”, ahol valamennyi, a tanulásában nehezen haladó, személyes segítségre szoruló gyermek segítséget kaphat	ÚMVP - 4. Intézkedéscsoport - 411 A helyi fejlesztési stratégiák megvalósítása	LEADER -Képzés	

ÚJ MAGYARORSZÁG VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM 2007–2013

	nincsenek meg a lehetőségei. Főleg gondot jelent ez a nyári szünidőben, amikor még halmozottabban jelentkezik a probléma					

VI/2 Többfunkciós közösségi terek kialakítása, a meglévők fejlesztése						
Helyzet	**Probléma**	**Megoldás**	**Várható eredmény**	**Forrás**	**Jogcím**	**Célok**
A településeken a közszolgáltatásokat nyújtó intézmények, a közösségi terek, mozgókönyvtári szolgáltatóhelyek általában több épületben találhatóak. Ezen épületek többsége mind-mind felújításra szorul	Többfunkciós közösségi terek kialakításával lehetővé válna, hogy a helyben élők egy helyen, integrálva érjék el a közszolgáltatásokat, tudjanak részt venni a helyi közösségi programokon. Integráltan, több szolgáltatást egy térben szervezve fenntarthatóvá válnának. Másrészt pedig olyan szolgáltatások is eljuthatnak a kistelepülésekre, melyek nem vagy csak amúgy esetlegesen jutnak el.	Olyan közösségi terek kialakítása, melyben több funkció, több szolgáltatás elérése valósítható meg. E tér kialakításával ehetővé válik a helyi lakosság számára fontos közösségi és közszolgáltatások egy épületben való működtetését, hozzájárulva ezzel az egyes szolgáltatások fenntarthatóságához, szakmai és finanszírozási szinergiájuk megteremtéséhez.	Korszerű, több funkciót, több szolgáltatást magában foglaló közösségi terek alakulnak ki valamennyi településen	ÚMVP - 4. Intézkedéscsoport - 411 A helyi fejlesztési stratégiák megvalósítása	LEADER - Közösségi célú fejlesztés	

VI/3 Romák, nők, pályakezdő fiatalok önfoglalkoztatásához, foglalkoztatásához kapcsolódó programok, képzések támogatása						
Helyzet	**Probléma**	**Megoldás**	**Várható eredmény**	**Forrás**	**Jogcím**	**Célok**
A térségben magas aránnyal vannak hátrányos helyzetű társadalmi csoportok,	A térségben nem működnek olyan nagyobb termelő	Olyan képzési programok megvalósítása, amelyek hozzájárulnak korszerű piaci ismeretek átadásával az	Családi gazdaságok, önfoglalkoztató vállalkozások alakulnak,csökken a	ÚMVP - 4. Intézkedéscsoport - 411 A helyi fejlesztési stratégiák	LEADER -Képzés	Munkanélküliség csökkentése, képzési

úgymint romák, nők, pályakezdők. Elhelyezkedési lehetőségeik csekélyek.	egységek,amelyek tömeges foglalkoztatást jelentenének az alacsonyan képzett vagy tapasztalattal nem rendelkező munkaerő számára.	önfoglalkoztatás, foglalkoztatás megvalósításához olyan tevékenységikörökben, amelyre az adott helyen és időben piaci kereslet mutatkozik.	hátrányos helyzetű lakosságkörében a munkanélküliek száma.	megvalósítása		színvonal emelése.

LEADER HPME-k adatai

I. CÉLKITŰZÉS: Vonzerők és látványosságok fejlesztése a felfedezhető térségért
I/2 intézkedés: Turisztikai hálózatépítés-helyi vonzerőket összekötő térségi turistaútvonalak kijelölése és kialakítása

1. célterület

Célterület neve: "Zöldút" fejlesztése
Vonatkozó HPME azonosítója: 670a01
Célterület azonosítója: 1018192

Helyzet/Adottság: A térség természeti látnivalókban, kulturális örökségekben, helyi tárgyi emlékekben gazdag. Ezek többsége elszigetelten helyezkedik el egymástól, önállóan látogatottságot nem eredményeznek.

Probléma/Lehetőség: Az egymástól elkülönülten elhelyezkedő természeti, kulturális, tárgyi örökség bemutathatóságát és ezzel a térség látogatottságát növeli, ha ezek a látnivalók összekötésre kerülnek, útvonalat képeznek.

Megoldás: Térségi "Zöldút"-hálózat létrehozása, amely mentén pihenőhelyek, információs eszközök kerülnek kihelyezésre, az útvonal helyi közösségek általi fenntartása tovább növeli az együttműködési készséget a partnerek között, valamint a térséget szélesebb körben megismerhetővé teszi szélesebb közönséggel.

Várható eredmény: Legalább 1 útvonal kialakítása minimum 3 különböző turisztikai látványosság és/vagy helyi tárgyi örökség összekötése által.

Forrás: Életminőség/diverzifikáció (413)

Jogcím: Közösségi célú fejlesztés

HPME-hez rendelt forrás (HUF): 15.000.000
Minimális támogatási összeg (HUF): 500.000
Maximális támogatási összeg (HUF):3.000.000

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

Támogatható tevékenységek: Települések, települések közötti új és meglévő turisztikai látványosságok, szolgáltatások láthatóságát elősegítő gyalogos-, túra-útvonal kialakítására, kijelölésére; az útvonalak mentén pihenőhely kialakítása, látvány és használati térelem beszerzése, valamint a Sárköz-Dunavölgye-Siómente akciócsoport területén "Zöldút" útvonalak hálózattá való összekapcsolására.

Jogosult települések köre: Alsónána, Alsónyék, Báta, Bátaszék, Bogyiszló, Decs, Fácánkert, Fadd, Felsőnána, Harc, Kéty, Kistormás, Kölesd, Medina, Murga, Ócsény, Pörböly, Sárpilis, Sióagárd, Szálka, Szedres, Tengelic, Várdomb, Zomba

I. CÉLKITŰZÉS: Vonzerők és látványosságok fejlesztése a felfedezhető térségért
I/4. intézkedés: A térség turisztikai kínálatának megismerhetőségét szolgáló tevékenységek és programok támogatása

2. célterület

Célterület neve: A térség megismerhetőségét szolgáló rendezvények támogatása
Vonatkozó HPME azonosítója: 670c02
Célterület azonosítója: 1018185

Helyzet/Adottság: A térség, a térség települései turisztikai vonzerőkben, látványosságokban, hagyományokban, népi szokásokban gazdagok, valamint az ezeket bemutató rendezvényekel rendelkezik.

Probléma/Lehetőség: A turisztikai rendezvények általában településszintűek, egymástól elszigetelten működnek, így külön-külön kevésbé tudják a térséget turisztikai szempontból bemutatni. Szükség lenne több település, esetleg a térség turisztikai vonzerejét együttesen bemutató programokra, rendezvényekre

Megoldás: Térségi, mikrotérségi szintű turisztikai bemutató programok, rendezvények szervezése, adott helyi szokásra, termékre épülő rendezvény szervezése, több kulturális ágat felmutató, vagy többnapos rendezvény szervezése. Komplex szolgáltatáscsomagok, programcsomagok összeállítása, helyi sajátosságokhoz, arculathoz igazodó rendezvény-kínálat fejlesztése - annak bemutatása. A települések méltón képviseljék és mutassák be a térség turisztikai vonzerejét, komplex áttekintést adva az térségben élőknek és a térségbe látogatóknak,nagyobb hangsúlyt fektetve atérségbe látogatók számának növelésére.

Várható eredmény: Legalább 5 térségi jelentőségű rendezvény, fesztivál megrendezése, amely a térség turisztikai kínálatát szélesíti, növeli a látogatottságot.

Forrás: Életminőség/diverzifikáció (413)

Jogcím: Rendezvény

HPME-hez rendelt forrás (HUF): 18.000.000

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

Minimális támogatási összeg (HUF): 500.000
Maximális támogatási összeg (HUF):2.500.000

Támogatható tevékenységek: A térség turisztikai lehetőségeit és a települések kulturális, természeti értékeit népszerűsítő rendezvények, helyi termékekre vagy hagyományokra épülő rendezvények, összművészeti fesztiválok szervezésére és lebonyolítására, eszközbeszerzése és marketing tevékenységre.

Jogosult települések köre: Alsónána, Alsónyék, Báta, Bátaszék, Bogyiszló, Decs, Fácánkert, Fadd, Felsőnána, Harc, Kéty, Kistormás, Kölesd, Medina, Murga, Őcsény, Pörböly, Sárpilis, Sióagárd, Szálka, Szedres, Tengelic, Várdomb, Zomba

II. CÉLKITŰZÉS: Helyi gazdasági erőforrások hatékonyságának növelése
II/1. intézkedés: Helyi termékek térségén belüli és kívüli értékesítését, bemutathatóságát szolgáló tevékenységek

3. célterület

Célterület neve: "PORTÉKA"- Helyi termékek piacra jutásának támogatása
Vonatkozó HPME azonosítója: 670b03
Célterület azonosítója: 1018208

Helyzet/Adottság: A térségben számos olyan vállalkozás van, aki helyi termékeket állít elő, a helyben megtermelt alapanyagokból állít elő különböző fogyasztási cikkeket. A térség adottságaiból fakadóan alkalmas mezőgazdasági termékek előállítására, a mezőgazdasági termékek feldolgozására.

Probléma/Lehetősége: A helyben megtermelt és előállított termékek térségen belüli értékesítési lehetőségei nem összefogottak. Emellett fontos a térségen kívüli közös értékesítési módok és csatornák kialakítása,valamint a helyi lakosság fogyasztási szokásaira való hatás, szemléletváltás.

Megoldás: A termékek bemutatására, értékesítésére alkalmas terek, felületek kialakításával kell a helyi jellegzetességek, helyi termékek reklámozását segíteni. Emellett szükséges a saját és hálózatba szervezett szolgáltatások kialakításának, helyi termék értékesítések támogatása. Emellett a helyi, hagyományos termékek arculatformáló termékként való terjesztésének támogatása

Várható eredmény: 3 bemutató porta , 5 termékpolc, 1 egységes arculatot képviselő kereskedelmi hálózat jön létre.

Forrás: Versenyképesség (411)

Jogcím: Vállalkozási alapú fejlesztés

HPME-hez rendelt forrás (HUF): 70.000.000
Minimális támogatási összeg (HUF): 1.000.000
Maximális támogatási összeg (HUF):5.000.000

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

Támogatható tevékenységek: Térségspecifikus termék értékesítésére irányuló tevékenységek elindításához szükséges beruházások támogatása, bemutató porták kialakítása; a Sárköz-Dunavölgye-Siómente Egyesület illetékességi területén működő kereskedelmi egységekben helyi termékek értékesítéséhez termékpolc/terméksarok kialakítása; kereskedelmi hálózatosodás megteremtése, egységes helyi arculat kialakítása

Jogosult települések köre: Alsónána, Alsónyék, Báta, Bátaszék, Bogyiszló, Decs, Fácánkert, Fadd, Felsőnána, Harc, Kéty, Kistormás, Kölesd, Medina, Murga, Ócsény, Pörböly, Sárpilis, Sióagárd, Szálka, Szedres, Tengelic, Várdomb, Zomba

II. CÉLKITŰZÉS: Helyi gazdasági erőforrások hatékonyságának növelése

II/3. intézkedés: Helyi vállalkozások hatékony működését segítő háttérfeltételek fejlesztése

4. célterület

Célterület neve: "Vállalkozásfejlesztés az alapoktól"- helyi vállalkozások működését segítő feltételek kialakítása
Vonatkozó HPME azonosítója: 670b04
Célterület azonosítója: 1018215

Helyzet/Adottság: A térségben, ezen belül a hátrányos helyzetű településeken a természeti adottságok alkalmasak magas szintű mezőgazdasági termékek előállítására. A helyi vállalkozásokban tapasztalhatóan magas a hajlandóság a megtermelt alapanyagok feldolgozására

Probléma/Lehetőség: A térségben előállított termékek, termények alacsony szinten feldolgozottak, alacsony a termelési integráció foka, így alacsony a térségben előállított hozzáadott érték nagysága, alacsony a jövedelemtermelő képesség. A termékek feldolgozottsága alacsony szintű, ezért minőségük változó. A változó minőség miatt nehezebb a termékek értékesítése. A helyi termék kategóriába értendő a csomagolás, valamint az élelmiszerjellegű termékek mellett a kézműipari tevékenység.

Megoldás: A térségben megtermelt termékek feldolgozottsági fokának növelése oly módon, hogy a kisléptékű beruházások segítségével előállított termék tükrözze a térségre jellemző, egyedi jegyeket. A helyi mezőgazdasági termékek feldolgozását végző mikrovállalkozások infrastrukturális és technológiai korszerűsítésével kell a mikrovállalkozásokat versenyképesebbé tenni, valamint a termékek feldolgozásának szintjét növelni, minőségét pedig állandósítani.Szükséges a paici ismeretek átadása mind szakmai vonalon, mind a gazdasági-vállalkozásikörnyezet bemutatásán keresztülmegvalósuló képzésekben.

Várható eredmény: 5 kisgazdaság kialakítása, 5 feldolgozó üzem kapacitásainak kialakítása, legalább 1 kézműipari tevékenység fejlesztése, legalább 5 képzés lebonyolítása.

Forrás: Versenyképesség (411)

Jogcím: Vállalkozási alapú fejlesztés, komplex program.

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

HPME-hez rendelt forrás (HUF): 70.000.000
Minimális támogatási összeg (HUF): 1.000.000
Maximális támogatási összeg (HUF):6.000.000

Támogatható tevékenységek: Helyi mezőgazdasági termelés feltételeinek kialakítása támogatható, továbbá feldolgozó és/vagy tárolókapacitások létesítése és meglévő kapacitások fejlesztése a helyben termelt kertészeti kultúrák feldolgozottsági szintjének növelése érdekében is támogatható.
Helyi nyerstermékek előállítása és feldolgozottsági szintjének emelése, helyi hagyományos mesterségek vállalkozásalapú fejlesztésének támogatása.
Sárköz-Dunavölgye-Siómente Egyesület területére jellemző kézműipari tevékenységek fejlesztése.
Vállalkozás fejlesztéséhez, működéséhez szükséges speciális és alapismereteket nyújtó képzésen való részvétel támogatható.

Jogosult települések köre: Alsónána, Alsónyék, Báta, Bátaszék, Bogyiszló, Decs, Fácánkert, Fadd, Felsőnána, Harc, Kéty, Kistormás, Kölesd, Medina, Murga, Ócsény, Pörböly, Sárpilis, Sióagárd, Szálka, Szedres, Tengelic, Várdomb, Zomba

II. CÉLKITŰZÉS: Helyi gazdasági erőforrások hatékonyságának növelése

II/3. intézkedés: Helyi vállalkozások hatékony működését segítő háttérfeltételek fejlesztése

7. célterület

Célterület neve:"Mindenki számít"- Vállalkozások kisértékű eszközfejlesztése
Vonatkozó HPME azonosítója: 670b07
Célterület azonosítója: -

Helyzet/Adottság:A térségben sokezer egyéni-, mikro-és kisvállalkozás működik, tőke-és forráshiány miatt alacsony színvonalú eszközháttérrel.

Probléma/Lehetőség: A kisvállalkozások eszközfejlesztése révén nő a tevékenységük hatékonysága, eredményessége, önfoglalkoztató-vagy foglalkoztató jellege. A mikro-és kisvállalkozások, egyéni vállalkozások a gazdaság alapsejtjétképzik.

Megoldás: A vállalkozások eszközhátterének, marketing tevékenységének támogatása.

Várható eredmény: 20 db vállalkozás részére kisértékű eszközfejlesztés támogatása.

Forrás: Versenyképesség

Jogcím: Vállalkozási alapú fejlesztés,kisértékű fejlesztés

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

HPME-hez rendelt forrás (HUF): 20.000.000
Minimális támogatási összeg (HUF): 50.000
Maximális támogatási összeg (HUF):1.000.000

Támogatható tevékenységek: Induló vagy működő vállalkozások részére cégkivonatban, vállalkozói igazolványban, működési engedélyben meghatározott tevékenységhez szükséges eszközbeszerzésére és marketingköltségek támogatására vehető igénybe támogatás. Természetes személy által fejleszteni kívánt tevékenység is támogatható.

Jogosult települések köre: Alsónána, Alsónyék, Báta, Bátaszék, Bogyiszló, Decs, Fácánkert, Fadd, Felsőnána, Harc, Kéty, Kistormás, Kölesd, Medina, Murga, Ócsény, Pörböly, Sárpilis, Sióagárd, Szálka, Szedres, Tengelic, Várdomb, Zomba

III. CÉLKITŰZÉS: A helyi örökség jövőorientált megőrzése és fejlesztése

III/1. intézkedés: Helyi tárgyi örökség megőrzését szolgáló programok, tevékenységek támogatása

5. célterület

Célterület neve: "Őrizzük a múltat a jövő nemzedéke számára"- helyi tárgyi örökség megőrzését szolgáló tevékenységek támogatása
Vonatkozó HPME azonosítója: 670a05
Célterület azonosítója: 1018239

Helyzet/Adottság: A térség települései a soknemzetiségű múlt miatt sokszínű kulturális és tárgyi emlékekben gazdagok. A természeti és kulturális értékek, a tárgyi emlékek, örökségek megőrzése, megóvása komoly feladatot ró a településekre, civil szervezetekre.

Probléma/Lehetőség: A térség települései gazdag tárgyi örökséggel, gyűjteménnyel rendelkeznek. Problémát jelent azonban ezen gyűjtemények megfelelő karbantartása, nyilvántartása és megfelelő környezetben való bemutatása.

Megoldás: A megfelelő bemutató környezet kialakításával, bemutató és kiállító terek, élményporták létrehozásával, a tárgyi emlékek restaurálásával és javításával megőrződnek mindazon értékek, melyek egy-egy település, településcsoport, népcsoport és nemzetiség életében fontos szerepet töltöttek be.

Várható eredmény: Legalább 5 db néprajzi, falusi munkakultúrát, életmódot bemutató helyiség létrehozása kiállítási tárgyakkal együtt. Az aktív hagyományőrzés hozzájárul a térség turisztikai kínálatának.

Forrás: Életminőség/diverzifikáció (413)

Jogcím: Közösségi célú fejlesztés

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

HPME-hez rendelt forrás (HUF): 18.000.000
Minimális támogatási összeg (HUF): 500.000
Maximális támogatási összeg (HUF):4.000.000

Támogatható tevékenységek: Támogatás vehető igénybe a falusi élethez, hagyományokhoz, környezethez, munkakultúrához kapcsolódó tevékenységet bemutató helyek kialakítására, meglévők felújítására, a bemutató helyiség kiállítási tárgyainak, eszközeinek beszerzésére, restaurálására, felújítására.
Támogatás vehető igénybe továbbá a tárgyi örökség megőrzését népszerűsítő tevékenység, kiállítás-szervezés, foglalkozások, bemutatók szervezésére, a kapcsolódó anyagköltséggel együtt.

Jogosult települések köre: Alsónána, Alsónyék, Báta, Bátaszék, Bogyiszló, Decs, Fácánkert, Fadd, Felsőnána, Harc, Kéty, Kistormás, Kölesd, Medina, Murga, Ócsény, Pörböly, Sárpilis, Sióagárd, Szálka, Szedres, Tengelic, Várdomb, Zomba

III.CÉLKITŰZÉS: A helyi örökség jövőorientált megőrzése és fejlesztése
III/3. intézkedés: Helyi szellemi örökség megőrzését szolgáló tevékenységek támogatása

6. célterület

Célterület neve: "A hagyományokban él a szellemünk tovább"- szellemi örökség megőrzését szolgáló tevékenységek támogatása
Vonatkozó HPME azonosítója: 670f06
Célterület azonosítója: 1018246

Helyzet/Adottság: A térség gazdag hagyományokkal rendelkezik, melyek programokon keresztül átadhatóak a jövő generációja számára . Számos településen össze vannak gyűjtve az írásos emlékek, monográfiák.

Probléma/Lehetőség: Az idősebb generáció kihalásával a szellemi örökséget képező gyűjtemények, mesterségek, szokások elvesznek. Szükséges ezk feltárása és megőrzése az utókor számára a helyi identitástudat növelése céljából.

Megoldás: A szellemi örökséget képező gyűjtemények, mesterségek, szokások feltárásával a tudás átörökítése a fiatalabb nemzetség számára, a helyi identitástudat növelése céljából, kiadványok megjelentetése, tematikus hagyományőrző táborok szervezése.

Várható eredmény: Leagalább 5 db térségi szintű kiadvány megjelentetése, minimum 2 tematikus ismeretterjesztő tábor megszervezése, minimum 2 db hagyományos népi mesterséget bemutató rendezvény megszervezése. Az aktív hagyományőrzés hozzájárul a térség turisztikai kínálatának szélesítéséhez, látogatottságának növeléséhez

Forrás: Életminőség/diverzifikáció

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

Jogcím: Térségen belüli együttműködés

HPME-hez rendelt forrás (HUF): 14.000.000
Minimális támogatási összeg (HUF): 500.000
Maximális támogatási összeg (HUF):2.000.000

Támogatható tevékenységek: Támogatás vehető igénybe hagyományos népi kismesterségek újjáélesztését elősegítő, hagyományőrző programok, rendezvények megrendezésére, népi mesterségek felkutatására, oktatási tematika kidolgozására, hagyományőrzést -egyben helyi gazdaságélénkítést - elősegítő képzések megtartására, hagyományőrző, vidéki életmódot bemutató tematikus táborok lebonyolítására, valamint kiadványok megjelentetésére.

Jogosult települések köre: Alsónána, Alsónyék, Báta, Bátaszék, Bogyiszló, Decs, Fácánkert, Fadd, Felsőnána, Harc, Kéty, Kistormás, Kölesd, Medina, Murga, Ócsény, Pörböly, Sárpilis, Sióagárd, Szálka, Szedres, Tengelic, Várdomb, Zomba

V.CÉLKITŰZÉS: Térségi és települési együttműködési háló fejlesztése
V/1. intézkedés: Közbiztonsági tevékenység térségi szintű szervezése

8. célterület

Célterület neve: Térfigyelő kamerarendszer kiépítése, polgárőr egyesületek eszközbeszerzése
Vonatkozó HPME azonosítója: 670a08
Célterület azonosítója: 1018222

Helyzet/Adottság: Térségben több településen megromlott a közbiztonság, különösen az esti, éjszakai órákban érzik kevésbé biztonságban magukat a lakosok, továbbá a településeken áthaladó forgalom a sebességtúllépés miatt állandó veszélyforrás.

Probléma/Lehetőség: Az önkormányzatoknak kevés eszköz áll rendelkezésre, mind a személyi, a vagyon, mind a közlekedésbiztonság fenntartására, a rendőrség pedig nem képes minden településen állandó jelenlétet garantálni.

Megoldás: Térfigyelő kamerarendszerek használatával a lakosság biztonságérzete mind a személyi, mind a vagyoni ill. közlekedésbiztonsági szempontból megnőne. Támogatni szükséges a térfigyelő kamerarendszerek kiépítését a településeken. A bűnmegelőzési program eredményessége a polgárőrök megfelelő felkészültségétől függ. Támogatni szükséges a polgárőrségek megfelelő eszköz- és felszereléseinek beszerzését.

Várható eredmény: Legalább 2 település bevonása a térfigyelő kamera rendszerbe, minimum 5 db polgárőr egyesület eszközellátása,amely fejlesztések javítják a közbiztonságot,csökkentik a térség bűnözési rátáját.

Forrás: Életminőség/diverzifikáció (413)

Jogcím: Közösségi célú fejlesztés

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

HPME-hez rendelt forrás (HUF): 15.000.000
Minimális támogatási összeg (HUF): 300.000
Maximális támogatási összeg (HUF):5.000.000

Támogatható tevékenységek: A helyi életminőség fejlesztése és a közbiztonság javítása érdekében támogatás vehető igénybe térfigyelő kamera rendszer kiépítésére, üzembe helyezésére, meglévő rendszerek bővítésére, hálózatba szervezésére, térfigyelő kamerák beszerzése, továbbá a Sárköz-Dunavölgye-Siómente Egyesület településein működő polgárőr egyesületek alapító okiratában meghatározott tevékenységhez kapcsolódó eszközbeszerzésre.

Jogosult települések köre: Alsónána, Alsónyék, Báta, Bátaszék, Bogyiszló, Decs, Fácánkert, Fadd, Felsőnána, Harc, Kéty, Kistormás, Kölesd, Medina, Murga, Őcsény, Pörböly, Sárpilis, Sióagárd, Szálka, Szedres, Tengelic, Várdomb, Zomba

V.CÉLKITŰZÉS: Térségi és települési együttműködési háló fejlesztése
V/2. intézkedés: Térségi- és helyi identitástudatot erősítő, közösségfejlesztő programok szervezése, fejlesztése

9. célterület

Célterület neve: "Az együttműködés közösségformáló ereje"- közösségfejlesztő programok szervezése
Vonatkozó HPME azonosítója: 670c09
Célterület azonosítója: 1018253

Helyzet/Adottság: A térség gazdag hagyományokkal rendelkezik, melyek programokon keresztül átadhatóak a jövő generációja számára . Számos településen össze vannak gyűjtve az írásos emlékek, monográfiák.

Probléma/Lehetőség: A térség gazdag szellemi örökségének átadására a meglévő helyi és térségi rendezvények továbbfejlesztése helyi erőforrások bevonásával. A térségben összegyűjtött, az egyes településüket bemutató írásos emlékeket méltó módon nem tudják megjelentetni, bemutatni Ezek azonban olyan értékek, melyek megőrzése fontos a települések életében. Így például egy-egy helytörténet könyv vagy népfőiskolai programsorozat keretében nagyon jó lehetőség adódna ezek átadására.

Megoldás: A két, korban egymástól távolabb található korcsoport, az idősek és a fiatalok. Ők azok, akik a hagyományok átadói ill. továbbvivői lehetnek. Az idősebb korosztály őrzi azokat a hagyományokat, melyre a helyi örökség megőrzését szolgáló rendezvények, programok épülhetnek. A fiatalok, népi hagyományok iránti érdeklődését szolgálhatja ki e program. A népi szokásokon alapuló rendezvények, fesztiválok bemutatják a térség kultúráját, és egyben segítik a települések lakosságának hagyományainak megőrzését, a közös identitástudat kialakulását. Cél a helyi kultúra átörökítése közösségi programok megvalósításával. Ennek érdekében szükséges azon rendezvények támogatása, mely a települések hagyományait bemutató programokat

valósítanak meg (pl. lakodalmi szokások, mezőgazdasági tevékenységhez kapcsolódó szokások, kézművesek tevékenységeit, egy-egy tájegység hagyományait, életét, gasztronómiáját, ételeihez kapcsolódó hagyományos tevékenységeket bemutató rendezvények.
Települések történelmi múltját, egy-egy korszak jellegzetes eseményeit bemutató könyvek, településtörténetek, monográfiák kiadásával ill. népfőiskolai programsorozat, térségi estek szervezésével lehetőség nyílna egy-egy település, településcsoport szellemi örökségének, történeteinek átadására.

Várható eredmény: Legalább 8 falunapi rendezvény megszervezése, minimum 5 ismeretterjesztő és/vagy közösségfejlesztő program megvalósítása, amelyek hozzájárulnak a közösségi identitástudat erősödéséhez.

Forrás: Életminőség/diverzifikáció

Jogcím: Rendezvény

HPME-hez rendelt forrás (HUF): 20.000.000
Minimális támogatási összeg (HUF): 200.000
Maximális támogatási összeg (HUF):1.500.000

Támogatható tevékenységek: A települések hagyományainak megőrzését szolgáló falunapi rendezvények, közösségi programok, ismeretterjesztő - közösségfejlesztő programok megvalósítására, a térségi, helyi identitástudat megőrzése, fejlesztése céljából. Támogatható a rendezvény megvalósítása, szervezése, lebonyolítása, valamint eszközbeszerzés, továbbá marketing tevékenység.

Jogosult települések köre: Alsónána, Alsónyék, Báta, Bátaszék, Bogyiszló, Decs, Fácánkert, Fadd, Felsőnána, Harc, Kéty, Kistormás, Kölesd, Medina, Murga, Ócsény, Pörböly, Sárpilis, Sióagárd, Szálka, Szedres, Tengelic, Várdomb, Zomba

VI.CÉLKITŰZÉS: Települési közösségi életterek kialakítása, esélyegyenlőség kiterjesztése oktatási, szociális, kulturális közösségi szolgáltatások helyben való hozzáférésével
VI/2: Többfunkciós közösségi terek kialakítása, a meglévők fejlesztése

10. célterület

Célterület neve: "Kell egy hely"- civil szervezetek klubhelyiségeinek kialakítása, eszközbeszerzése, programjai
Vonatkozó HPME azonosítója: 670a10
Célterület azonosítója: 1018284

Helyzet/Adottság: A településeken a közszolgáltatásokat nyújtó intézmények, a közösségi terek, mozgókönyvtári szolgáltatóhelyek általában több épületben találhatóak. Ezen épületek többsége mind-mind felújításra szorul . A települések nagy részében az iskolai szünidőben nincs megfelelő ifjúsági program, ifjúsági tér, ahol a gyerekek, fiatalok szabadidejüket hasznosan tudnák eltölteni.

A településeken az ifjúsági terek hiányoznak vagy a meglévő terek igazából nem alkalmasak erre a célra. Hiányoznak maguk az ifjúságot segítő programok, tevékenységek is.

Probléma/Lehetőség: Többfunkciós közösségi terek kialakításával lehetővé válna, hogy a helyben élők egy helyen, integrálva érjék el a közszolgáltatásokat, tudjanak részt venni a helyi közösségi programokon. Integráltan, több szolgáltatást egy térben szervezve fenntarthatóvá válnának. Másrészt pedig olyan szolgáltatások is eljuthatnak a kistelepülésekre, melyek nem vagy csak amúgy esetlegesen jutnak el. A térségben is jelentős a hátrányos helyzetű tanulók száma, ill. azok, akiknek tanulási képessége nehezebb, sokkal több egyéni foglalkozást kívánnának meg a megfelelő felzárkózáshoz. A gyerekek, fiatalok iskolán kívüli szabadidő hasznos eltöltésének nagyon nincsenek meg a lehetőségei. Főleg gondot jelent ez a nyári szünidőben, amikor még halmozottabban jelentkezik a probléma

Megoldás: Olyan közösségi terek kialakítása, melyben több funkció, több szolgáltatás elérése valósítható meg.
E tér kialakításával ehetővé válik a helyi lakosság számára fontos közösségi és közszolgáltatások egy épületben való működtetését, hozzájárulva ezzel az egyes szolgáltatások fenntarthatóságához, szakmai és finanszírozási szinergiájuk megteremtéséhez.

Várható eredmény: Legalább 5 települési szintű ifjúsági klub és/vagy kortárscsoport klubhelyiség létrehozása, eszközfejlesztése.

Forrás: Életminőség/diverzifikáció

Jogcím: Közösségi célú fejlesztés

HPME-hez rendelt forrás (HUF): 40.000.000
Minimális támogatási összeg (HUF): 500.000
Maximális támogatási összeg (HUF):5.000.000

Támogatható tevékenységek: A lakosság igényeihez igazodó szabadidős terek létrehozása; civil-és a helyi közösségekben tevékenykedő szervezetek családbarát, különböző generációk felkarolását, kortárskapcsolatok kialakulását, erősödését szolgáló fejlesztések támogatása;
civil szervezetek és kortárs-csoportok klubhelyiségeinek kialakítása,
civil szervezetek és helyi közösségek tevékenységéhez kapcsolódó eszközbeszerzése,
a fiatalok identitástudatának fejlesztését célzó - iskolarendszeren kívüli - programcsomag kialakítása**.**

Jogosult települések köre: Alsónána, Alsónyék, Báta, Bátaszék, Bogyiszló, Decs, Fácánkert, Fadd, Felsőnána, Harc, Kéty, Kistormás, Kölesd, Medina, Murga, Ócsény, Pörböly, Sárpilis, Sióagárd, Szálka, Szedres, Tengelic, Várdomb, Zomba

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

3.5 Forrásallokáció

A Sárköz-Dunavölgye-Siómente Egyesület a rendelkezésre álló források allokálását az egyes intézkedések (HPME) szintjén tervezte meg, mivel ezen a szinten döntenek a helyi stratégiát tervezők arról, hogy az egyes intézkedések egymás viszonylatában milyen fontosságúak.
Az iránymutatásoknakl megfelelően az akciócsoport megfelelt a LEADER vonatkozásában fontos követelményeknek, hogy a b) vállalkozási alapú fejlesztésre allokált forrásoknak el kell érniük a LEADER HPME-kre allokált források minimum 45%-át, valamint a kis értékű HPME-kre allokált forrás nem haladhatja meg a teljes HVS allokáció 10%-át.

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

HPME/CÉLTERÜLET TERVEZŐ ÉS ELLENŐRZŐ TÁBLÁZAT			Sárköz-Dunavölgye-Siómente Egyesület								Kód:	67
II. CÉLKITŰZÉSEK	Turisztikai hálózatépít és-helyi vonzerőket összekötő térségi turistaútvonalak kijelölése és kialakítása	A térség turisztikai kínálatának megismerhető ségét szolgáló tevékenysége k és programok támogatása	Helyi termékek térségen belüli és kívüli értékesítését , bemutatható ságát szolgáló tevékenység ek	Helyi vállalkozások hatékony működését segítő háttérfeltétele k fejlesztése	Helyi tárgyi örökség megőrzés ét szolgáló programo k, tevékenys égek támogatás a	Helyi szellemi örökség megőrzését szolgáló tevékenység ek támogatása	Helyi vállalkozáso k hatékony működését segítő háttérfeltét elek fejlesztése	Közbiztonsá gi tevékenység térségi szintű szervezése	Térségi-és helyi identitástudato t erősítő, közösségfejlesz tő programok szervezése,fejle sztése	Többfunkciós közösségi terek kialakítása, a meglévők fejlesztése, programok, különös tekintettel az ifjúsági kezdeményez ésekre		
HPME sorszáma	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10		
HPME címe	"Zöldút" fejlesztése	A térség megismerhető ségét szolgáló rendezvények támogatása	"PORTÉKA"-Helyi termékek piacra jutásának támogatása	"Vállalkozásfejl esztés az alapoktól …"-helyi vállalkozások működését segítő feltételek kialakítása	"Őrizzük a múltat a jöv nemzedék számára"-helyi tárgy örökség megőrzés szolgáló tevékenység k támogatá	"A hagyományo kban él a szellemünk tovább"-szellemi örökség megőrzését szolgáló tevékenység ek támogatása	"Mindenki számít"-Vállalkozáso k kisértékű eszközfejles ztése	Térfigyelő kamerarend szer kiépítése, polgárőr egyesületek eszközbeszer zése	"Az együttműködés közösségformál ó ereje"-közösségfejlesz tő programok szervezése	"Kell egy hely"-civil szervezetk és helyi közösségek klubhelyiségei nek kialakítása és eszközbeszerz ése		
III. INTÉZKEDÉSEK (HPME)	A1.	B1	C1	D1	E1	F1	D2	G1	H1	I1		

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

Célterület jogcím besorolása (HVS jogcím szerint, betűjellel)	**0a**	**0c**	**0b**	**0b**	**0a**	**0f**	**0b**	**0a**	**0c**	**0a**		
Célterülethez allokált forrás (Ft)	15000000	18000000	70000000	70000000	18000000	14000000	20000000	15000000	20000000	40000000	**300000000**	**összeg**
Gazdaságfejlesztési (igen=1, nem=0)	0	0	1	1	0	0	1	0	0	0	**3**	**darab**
Kis értékű célterület (igen = 1, nem = 0; LEGFELJEBB 4 DB)	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	**1**	**RENDBEN**
Komplex fejlesztés (igen = 1, nem = 0; LEGFELJEBB 2 DB; KOMPLEX NEM LEHET KISÉRTÉKŰ)	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	**1**	**RENDBEN**
Ellenőrzés (gazdaságfejlesztési arány). Minimum 45%.	0	0	70000000	70000000	0	0	20000000	0	0	0	**160000000**	**RENDBEN**
Ellenőrzés (kis értékű aránya). Maximum 10%.	0	0	0	0	0	0	20000000	0	0	0	**20000000**	**RENDBEN**
HPME/célterület kód	670a01	670c02	670b03	670b04	670a05	670f06	670b07	670a08	670c09	670a10		

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

4 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégiával kapcsolatos intézkedések

4.1 Nyilvánossági intézkedések, projektötlet-gyűjtés

A Sárköz-Dunavölgye-Siómente Egyesület a HVS felülvizsgálat időtartama alatt az Irányyító Hatóság közleményében foglalt iránymutatásnak megfelelően- folyamatosan biztosította a teljes nyilvánosságot.
Első lépésben az akciócsoport meghirdette a felülvizsgálat megkezdését a Tolna Megyei Népújságban, továbbá Hirdetményt fogalmazott meg a véleménynyilvánításnak lehetőséget biztosítva , amelyen megjelölte az akciócsoport postai , elektronikus és telefonos elérhetőségeit. A Hidetményt mind saját honlapján közzétette, mind a 25 település Polgármesteri Hivatalainak hirdetőtábláin kifüggesztette.
Fő kommunikációs felületként az akciócsoport saját honlapját használta és folyamatosan frissítette a felülvizsgálat aktuális állásáról szóló tájékoztatásokkal. A www.sdse.hu weblapon HVS felülvizsgálat menüpontot hozott létre, amely minden a felülvizsgálattal kapcsolatos információt tartalmaz. Itt meghirdetésre kerültek a fórumok, a tervezői csoportülések, közgyűlések helyszínei, időpontja, témakörei, letölthetővé váltak az azokról készült jegyzőkönyvek, jelenléti ívek, fotók, a véleményezés alatt álló munkaanyagok.
A 2011. február 16-án megtartott HVS- felülvizsgálat indító megbeszélés nyilvánossága biztosított volt az iránymutatásnak megfelelően. Egy alkalommal a sajtót felkérve jelent meg cikk a Tolnai Népújságban a felülvizsgálat megkezdéséről, az indító megbeszélésről, valamint a fórumokról. Ezen felül a HACS tagjai és a települések vezetői személyre szóló levélben is meghívást kaptak a fórumokra, valamint több alkalommal felkérés ment a tagság részére projektötlet-gyűjtéssel kapcsolatban.
Az akciócsoport fontosnak tartotta a lehetséges projektgazdákkal való személyes kapcsolatfelvételt ezért a térséget földrajzilag 3 részre felosztva fórumokat szervezett, ahol a résztvevőket megismertette a Helyi Vidékfejlesztés Stratégiával, az eddig elért eredményekkel és lehetőséget biztosított számukra módosítási javaslatok tételére, projektötletek benyújtására.
A három helyszín ahol az akciócsoport fórumokra hívta az érdeklődőket Bogyiszló, Alsónyék és Kölesd település volt. A résztvevők az alábbiakban feltüntetett létszámban jelentek meg a fórumokon, melyeknek fő témája a HVS ismertetése, projekt ötletek gyűjtése volt.

2011. február 23. Lakossági Fórum
Téma: HVS ismertetése, projekt ötletek gyűjtése
Helyszín: Bogyiszló, Polgármesteri Hivatal, Kossuth L. u. 28.
Résztvevők száma: 3 fő

2011. február 24. Lakossági Fórum
Téma: HVS ismertetése, projekt ötletek gyűjtése
Helyszín: Alsónyék, Könyvtár,
Résztvevők száma: 12 fő

2011. február 25. Lakossági Fórum
Téma: HVS ismertetése, projekt ötletek gyűjtése
Helyszín: Kölesd.

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

Résztvevők száma: 5 fő

A folyamatos konzultációs lehetőség biztosítása érdekében a munkaszervezet hétfőtől péntekig ügyfélfogadási időben rendelkezésre állt, hogy a személyesen érkező projekt gazdák ötletei fogadja.

4.2 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia végrehajtása

A Sárköz-Dunavölgye-Siómente Egyesület 54 tagból áll, melyből 20 tag civil szervezetet, 18 tag vállalkozást, 16 tag pedig önkormányzatot képvisel. Az elnökség 9 fős, míg az ellenőrző bizottság 3 főből áll. A civil, a köz és az üzleti szféra megfelelő arányban képviselteti magát ezekben a szervezetekben. Az egyesület nyitott bárkinek lehetősége van a csatlakozásra.
A munkaszervezet 2008. október 1-én jött létre 3 fővel, amely személycserék után, de jelenleg is 3 fővel működik. A munkaszervezetnek jelenleg egy irodát működtet, bátai alirodáját megszüntette. Az iroda a kistérség közlekedési viszonyait és az elérhetőséget figyelembe véve Szekszárdon működik, székhelye Bogyiszlón van. A munkaszervezet feladata - többek között - a pályázati lehetőségekkel kapcsolatos információszolgáltatás, a pályázatok kezelése, kiértékelése, fórumok, tájékoztatók, rendezvények szervezése. A tagságon belül és kívül, a térségben együttműködések ösztönzése, működtetése, segítése, külső megkeresések közvetítése. A különböző térségi médiákon, valamint a saját honlapon keresztül folyamatos tájékoztatást ad a munkaszervezet a térséget érintő aktuális kérdésekbe, elsősorban a vidékfejlesztést illetően. A munkaszervezet munkáját az elnök felügyeli.
Az eddigi működés során a munkaszervezet igyekezett a a térségi szereplőkkel folyamatos kapcsolatot tartani, konzultálni. Az érdekeiket, igényeiket szem előtt tartva pályázati tanácsadással, LEADER célterületek kiírásával segíteni működésüket
Az egyesület napi kapcsolatot tart fenn a Szekszárdi Többcélú Kistérségi társulással, amely rugalmas információáramlást jelent mind a települések részére, mind a munkaszervezet számára.

A HACS munkaszervezete igyekszik elősegíteni a helyi termékek piacra jutását, ennek érdekében minden olyan együttműködésben részt vesz, amely példaként szolgálhat, vagy információhoz juttatja az érdeklődőket. Ilyen együttműködés az Aranygazda Klaszter, az Agrár-Vidék Dinamikus Klasztert létrehozó megállapodás, az Új Hangya Szövetkezet, vagy a Kelet-Közép-Európai Kis-és Középvállalkozók Szövetsége vezetőivel történt munkamegbeszélések. Helyi szinten az Ifjúsági Unió által létrehozott „Ne légy birka!" kezdeményezés népszerűsítésében vesz részt az egyesület, illetve ezzel párhuzamosan megkezdte különböző településeken Helyi Termék Fesztivál nevű programsorozatát. Cél, hogy adott település programjához helyi termékeket felvonultató fesztivál csatlakozzon, így minél többen megismerhessék saját térségük termelőit, így az együttműködések eredményeként megvalósulhat közös értékesítési lánc létrehozása, térségi védjegy kialakítása A munkaszervezet részt vesz a Közkincs Kerekasztal munkájában, részt vesz az általuk szervezett programokon, elősegíti különböző civil együttműködések létrejöttét. A HACS célja a térség

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

gazdaság élénkítése, ezért a helyi vállalkozásokat is támogatja, tájékoztatókat szervez, pályázati forrásokat keres ill. ajánl számukra. A HACS célul tűzte ki az ifjúsági mozgalmak felkarolását,ennek érdekében a Mobilitás Ifjúsági Iroda szakmai tájékoztatóin részt vesz, a FIATALOK LENDÜLETBEN programon részt kíván venni akkreditált küldő-fogadó szervezetként. Az egyesület ezenkívül aktívan segíti a térség IKSZT címbirtokosainak ifjúsággal és vidékfejlesztéssel kapcsolatos kötelezettségvállalásainak teljesítését szakmai tájékoztatók megtartásával, fogadóórák kihelyezésével, programok szervezésével.

A települések vezetői által ismerjük a települések problémáit, terveikről, kezdeményezéseikről tájékoztatnak minket, a HVS tervezésétől a végrehajtásán át a megvalósulásig támogatásukat élvezzük. Együttműködünk a fejlesztési célok megvalósításában, segítjük őket a vidéki életterek bővítésében, az általuk biztosított, de nem kötelező feladataik ellátásához kapcsolódó szolgáltatások minőségének javításában.

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

5 Mellékletek

5.1 A HVS felülvizsgálat során végzett tevékenységek

A HVS felülvizsgálat során az akciócsoport 5 közgyűlést tartott, a Tervezői Csoport 2 alkalommal ülésezett. A munkaszervezet 3 lakossági fórumot tartott.

2011.február 10-11. Hirdetmények kifüggesztése HVS felülvizsgálat nyilvánosságáról

2011. február 14. Elnökségi ülés
Téma: A HVS felülvizsgálat indító megbeszélése, a tervezői csoport tagjainak megválasztása, tervezési munkafolyamat ütemezése
Helyszín: 7100 Szekszárd, Tartsay u. 10., munkaszervezet tárgyalója
Résztvevők száma: 9 fő

2011. február 16. Közgyűlés
Téma: A HVS felülvizsgálat indító megbeszélése, a tervezői csoport tagjainak megválasztása
Helyszín: 7054 Tengelic, Faluház
Résztvevők száma: 30 fő

2011. február 23. Fórum
Téma: HVS felülvizsgálat,projektötlet gyűjtés
Helyszín: 7132 Bogyiszló,Kossuth u. 28., Polgármesteri Hivatal
Résztvevők száma: 5 fő

2011. február 24. Fórum
Téma: HVS felülvizsgálat, projektötlet gyűjtés
Helyszín: 7148 Alsónyék, Könyvtár
Résztvevők száma: 12 fő

2011. február 25. Fórum
Téma: HVS felülvizsgálat, projektötlet gyűjtés
Helyszín: Kölesd, Polgármesteri Hivatal
Résztvevők száma: 5 fő

2011. március 7. Tervezői Csoport ülés
Téma: A HVS helyzetelemzésének megvitatása és elfogadása
Helyszín: 7100 Szekszárd, Tartsay u. 10., munkaszervezet tárgyalója
Résztvevők száma: 10fő

2011. március 11. Közgyűlés
Téma: HVS általános részének –helyzetelemzésének-elfogadása
Helyszín: 7100 Szekszárd, Tartsay u. 10., munkaszervezet tárgyalója
Résztvevők száma: 17 fő

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

2011. március 22. Tervezői Csoport ülés
Téma: projektötlet adatlapok vizsgálata és célterületek tervezése
Helyszín: 7100 Szekszárd, Tartsay u. 10., munkaszervezet tárgyalója
Résztvevők száma: 9 fő

2011. március 24. Közgyűlés
Téma: HVS célterületeinek, valamint a projektötlet adatlapok elfogadása
Helyszín: 7100 Szekszárd, Tartsay u. 10., munkaszervezet tárgyalója
Résztvevők száma: 22 fő

2011.április 15. MVH egyeztetés
Téma: A célterület tervező és a LEADER kritériumrendszer jóváhagyása
Helyszín: 7400 Kaposvár, Petőfi tér 1-3.,MVH kirendeltség
Résztvevők száma: 2 fő

2011. április 18. Irányító Hatósági Egyeztetés
Téma: A célterület tervező és a LEADER kritériumrendszer jóváhagyása
Helyszín: Budapest, Alkotmány u. 29. MVH
Résztvevők száma 3 fő

2011. május 24. Közgyűlés
Téma: HVS elfogadása
Helyszín: 7143 Ócsény, Közösségi ház
Résztvevők száma:

5.2 Pénzügyi táblázatok, forrásallokáció

ÚMVP III. tengely	*Lekötött forrás 1. kör Ft*	*Lekötött forrás 2. kör Ft*	*Rendelkezésre álló forrás Ft*	*Forrásallokáció*	*%*
Mikro vállalkozások fejlesztése	106.236.970	7.286.240	111.941.247	225.464.457	25
Turisztikai tevékenységek ösztönzése	95.717.182	25.566.256	181.669.651	302.953.089	35
Falumegújítás és fejlesztés	70.148.119	34.762.149	59.025.963	163.936.231	19
Vidéki örökség megőrzése	64.816.204	27.535.500	86.447.904	178.799.608	21
Összesen	**336.918.475**	**95.150.145**	**439.084.765**	**871.153.385**	**100**

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

Kiegészítő forrás			31.741.462	31.741.462	
Összesen			**470.826.227**	**902.894.847**	

ÚMVP IV. tengely	Lekötött forrás 1. kör Ft	Tervezett forrás 2. kör Ft	Forrásallokáció	%
Turisztikai információrendszer kialakítása	1.072.500	0	1.072.500	2
Települések hagyományait bemutató programok	5.420.527	20.000.000	25.420.527	6
Térfigyelő kamerarendszer kiépítése	38.518.399	15.000.000	53.518.399	11
Zöldút fejlesztés	0	15.000.000	15.000.000	3
A térség megismerhetőségét szolgáló rendezvények támogatása	0	18.000.000	18.000.000	4
Helyi termékek piacra jutásának támogatása	0	70.000.000	70.000.000	15
Helyi vállalkozások működését segítő feltételek kialakítása	0	90.000.000	90.000.000	20
Helyi tárgyi örökség megőrzését szolgáló tevékenységek támogatása	0	18.000.000	18.000.000	4
Szellemi örökség megőrzését szolgáló tevékenységek támogatása	0	14.000.000	14.000.000	3
Civil szervezetek klubhelyiségeinek kialakítása,eszközbeszerzése,programjai	0	40.000.000	40.000.000	9
Tartalékforrás	0	0	108.616.111	23
Összesen	**45.011.426**	**300.000.000**	**453.627.537**	**100**

5.3 A nyilvánossági intézkedésekre vonatkozó igazoló dokumentumok

A HVS felülvizsgálatát indító Hirdetmény szövege, amely megjelent a HACS honlapján, valamint kihelyezésre került az összes LEADER jogosult település polgármesteri hivatalának hirdetőtáblájára.

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

Sárköz-Dunavölgye-Siómente Egyesület

HIRDETMÉNY

A Sárköz-Dunavölgye-Siómente Egyesület Helyi LEADER Akciócsoport tervezési területén működő önkormányzatok, civil szervezetek, vállalkozások és magánszemélyek részére az alábbi közleményt teszi közzé:

Az ÚMVP Irányító Hatóság 6/2011 (II.4.) közleménye alapján a Sárköz-Dunavölgye-Siómente Egyesület a 2011.02.07. – 2011.03.18. időszakban felülvizsgálja Helyi Vidékfejlesztési Stratégiáját (HVS) az alábbi ütemezés szerint:

2011.02.07. – 2011.02.20.	HVS általános felülvizsgálat indító megbeszélés, tervezői csoport kijelölése
2011.02.07. – 2011.02.20.	Projektötlet-gyűjtés és a HVS általános felülvizsgálat meghirdetése
2011.02.15. – 2011.03.04.	Fórumok tartása: HVS jövőképe, célkitűzései, intézkedései. Projektötlet-gyűjtés
2011.03.07. – 2011.03.11.	HVS dokumentum véglegesítése (tervezői csoport) és jóváhagyása (Közgyűlés)
2011.03.16. – 2011.03.18.	HVS dokumentum IH-hoz való benyújtása elektronikus formában

A HVS felülvizsgálat indító megbeszélésére, a tervezői csoport kijelölésére a Sárköz-Dunavölgye-Siómente Egyesület közgyűlésén, **2011.02.16-án 17.00 órakor, a tengelici Faluház** dísztermében (7054 Tengelic, Petőfi u. 9.) kerül sor. A stratégiai tervezés nyitóülésére a Sárköz-Dunavölgye-Siómente Egyesület szeretettel várja a működési területén fejlesztési ötlettel rendelkező valamennyi szervezet képviselőjét, hogy ötleteik támogatási lehetőségre találjanak.

A HVS módosításához kapcsolódóan megfogalmazott fejlesztési, beruházási ötleteket, projekt-javaslatokat az Egyesület munkaszervezetének irodájában (7100 Szekszárd, Tartsay u. 10. I.em.) minden munkanapon (8-16, hétfőn 18-ig) és a települési fórumokon személyesen, illetve a mate@sdse.t-online.hu e-mail címen elektronikusan várja.

A 2011.03.04-ig megrendezésre kerülő térségi fórumok az érintett települések hirdetőtábláin és a www.sdse.hu valamint a www.szekszardikisterseg.hu oldalon meghirdetésre kerülnek.

A jelenlegi HVS dokumentum a www.sdse.hu oldalon a *HVS felülvizsgálat* menüpont alatt letölthető.

VÁRJUK ÖTLETEIKET!

Bogyiszló, 2011. február 08.

Misóczki Anikó
Sárköz-Dunavölgye-Siómente Egyesület elnöke

ÚJ MAGYARORSZÁG VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM 2007–2013 Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa

Székhely: 7132 Bogyiszló, Kossuth u. 28. *Levelezési cím:* 7100 Szekszárd, Tartsay u. 10. 1. em.
Tel/fax: 74-312-704 e-mail: sdse@sdse.hu www.sdse.hu

ÚJ MAGYARORSZÁG VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM 2007–2013

HVS felülvizsgálat menüpont létrehozása a HACS honlapon melyben minden dokumentum megtalálható a munkafolyamattal kapcsolatban.

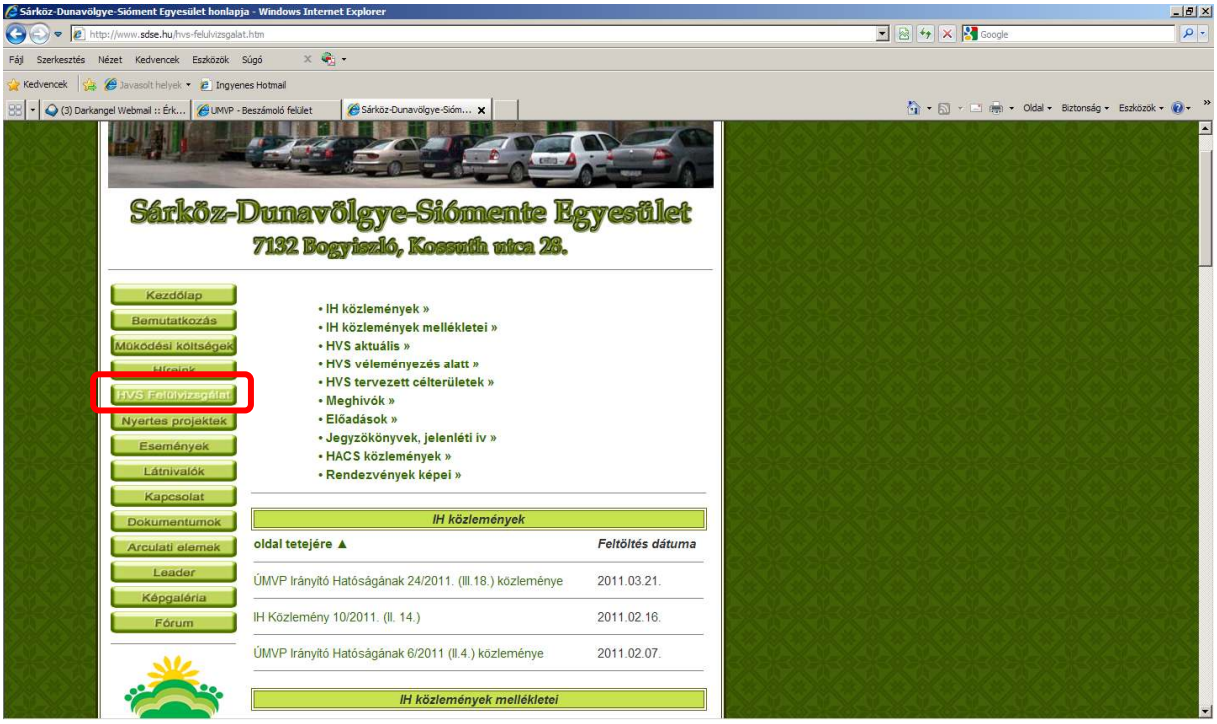

HVS aktuális állása

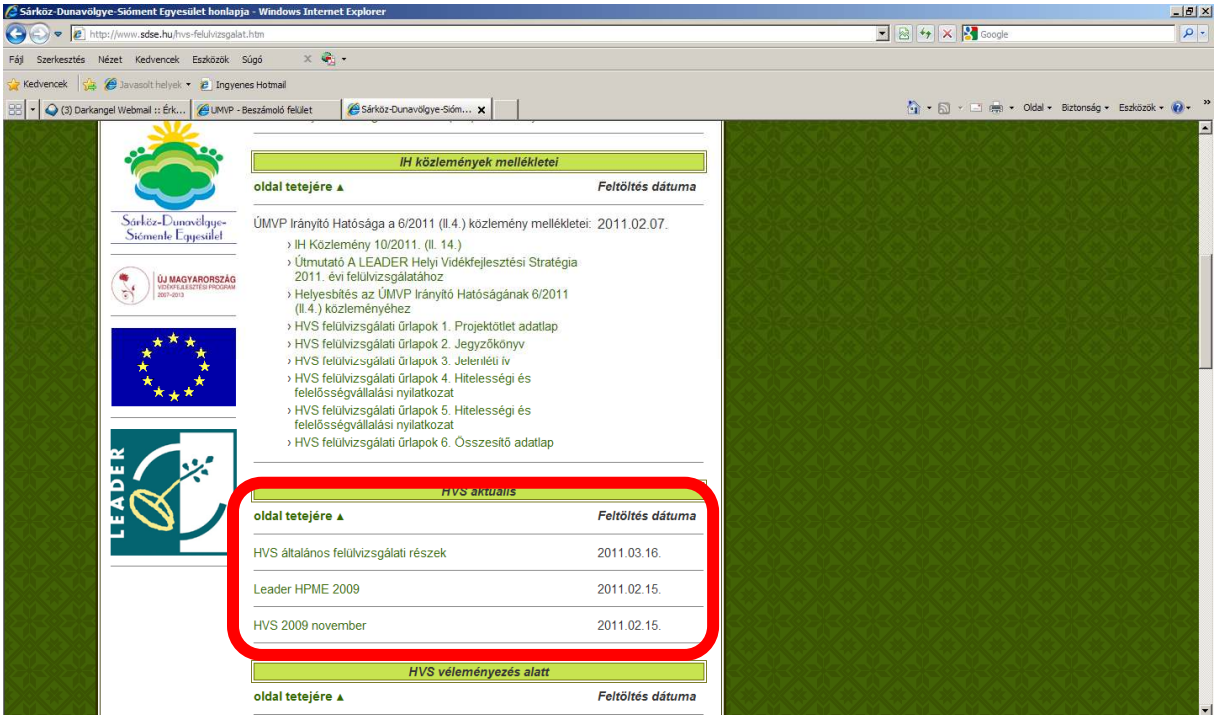

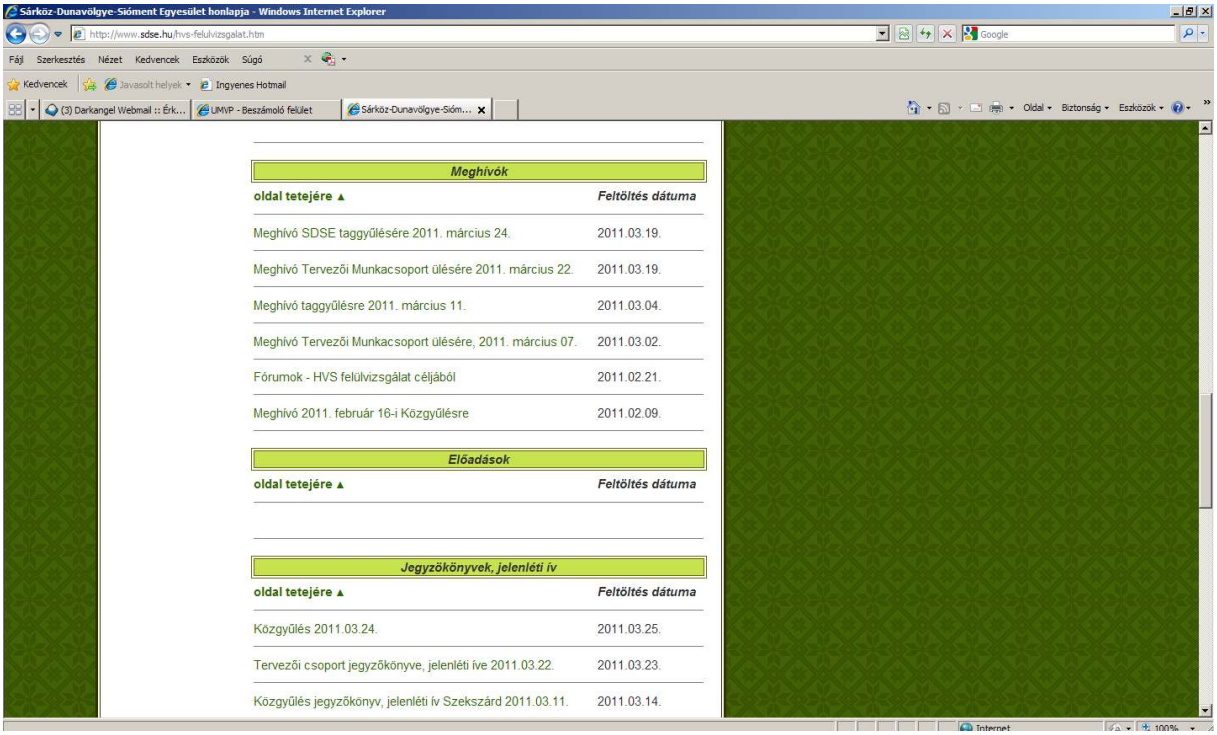

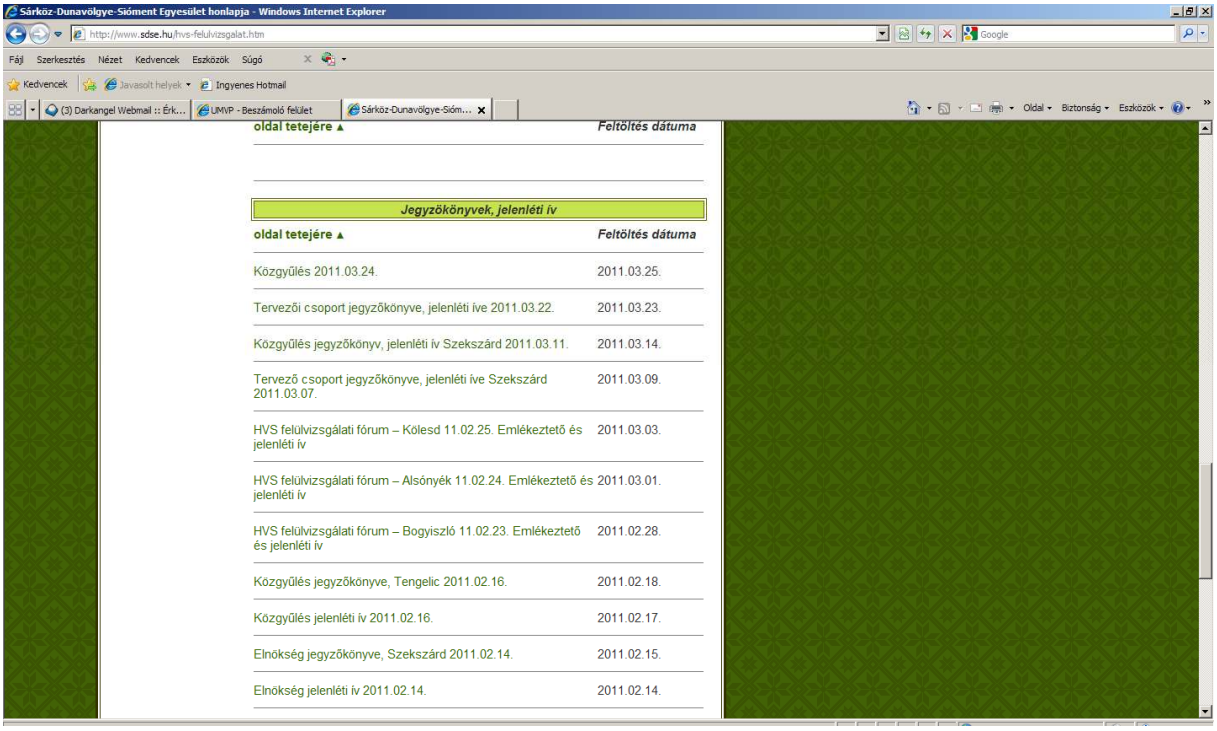

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013
LEADER

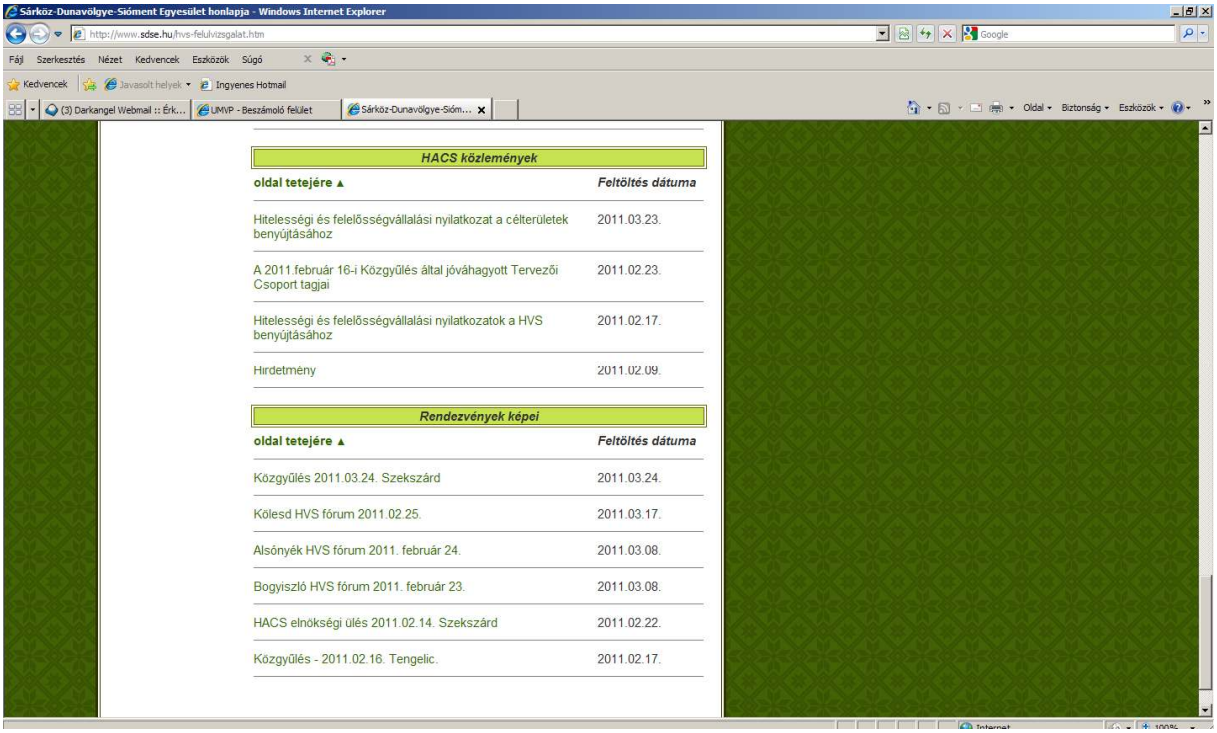

Események meghirdetése a fő oldalon is:

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013
LEADER

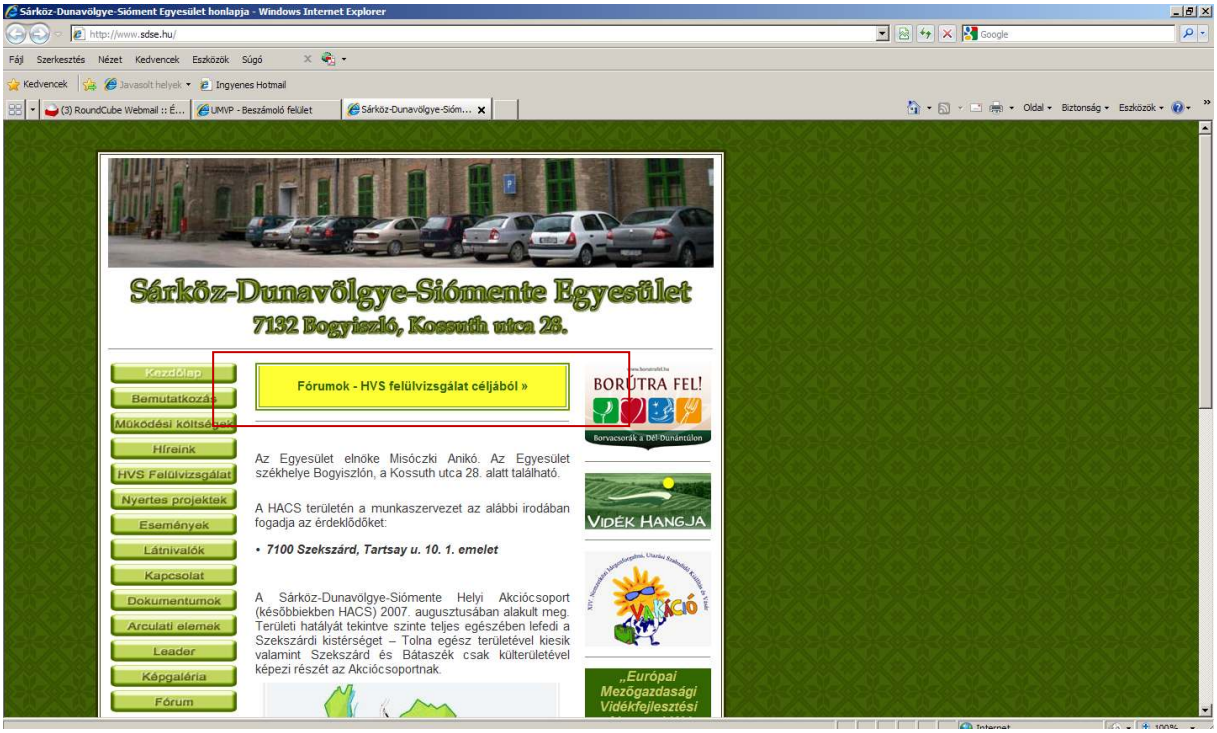

Az ezzel kapcsolatos aktuális hírek megtalálhatóak a Híreink menüpontban is.

Megjelenés a Tolna Megyei Népújságban (2011.február 22.)

14 SPORT – SZOLGÁLTATÁS TOLNAI NÉPÚJSÁG – 2011. FEBRUÁR 22., KEDD

PROMÓCIÓ

Megújítják a stratégiát

LEADER Fórumokon várják az ötleteket, észrevételeket

A Vidékfejlesztési Minisztérium 6/2011. (II. 04.) közleménye alapján az ország 96 LEADER helyi akciócsoportja felülvizsgálja helyi vidékfejlesztési stratégiáját. A Szekszárdi kistérség 25 települést lefedő Sárköz-Dunavölgye Siómente Egyesület 2000-ban dolgozta ki stratégiáját, amelynek szintén elkezdődött az aktualizálása. Az elmúlt napokban az egyesület kifüggesztette az érintett településeken hirdetményét, a február 16-án megtartott közgyűlésén létrehozta tervezői munkacsoportját, amelybe a települési önkormányzatok, civil szervezetek és vállalkozások képviselőit delegálták. A felülvizsgálat első szakaszában a stratégia helyzetelemzése, a jövőkép meghatározása, a célok újragondolása, a szükségessé változtatások megfogalmazása kerül napirendre. A megújult stratégiát március közepén kell az akciócsoportnak elfogadnia.

A folyamatos igényfeltérés és tájékoztatás érdekében az egyesület fórumokat tart a lakosság, a civil és a vállalkozói szféra számára, ahol a térség szereplőinek fejlesztési elképzeléseit, projektötleteit is megvitatják.

A fórumok helyszínei és időpontjai:

Bogyiszló Polgármesteri Hivatal 2011. február 23., szerda 17 óra.
Alsónyék Könyvtár 2011. február 24., csütörtök 17 óra.
Kölesd Művelődési Ház 2011. február 25., péntek 17 óra.

Az egyesület munkaszervezeti irodájában is várja a projektötleteket, véleményeket, fejlesztési elképzeléseket, valamint honlapján folyamatosan közzéteszi az aktuális információkat. (Iroda: 7100 Szekszárd, Tartsay u. 10. I. em. Telefon: 74/312-704. Honlap: www.sdse.hu)

Hirdetmény megjelenítése a települési hirdetőtáblákon

Alsónyék

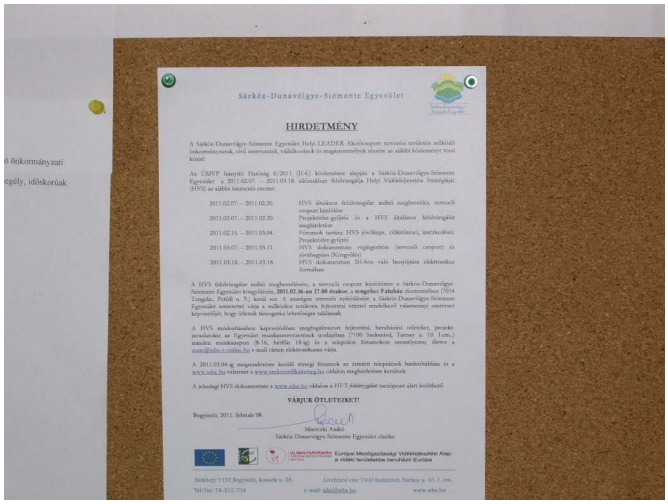

Alsónána

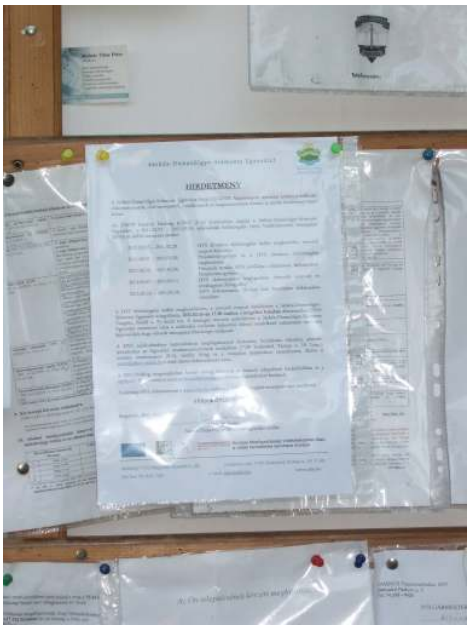

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013
LEADER

Báta

Bátaszék

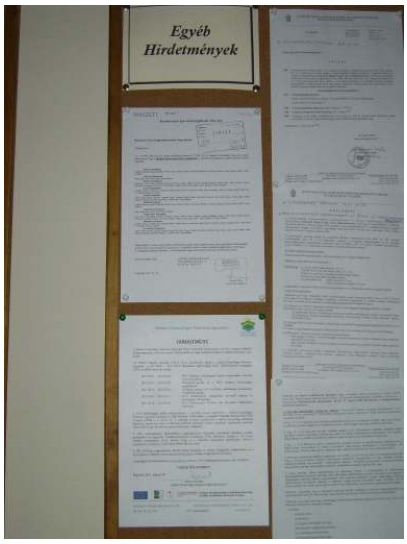

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

Decs

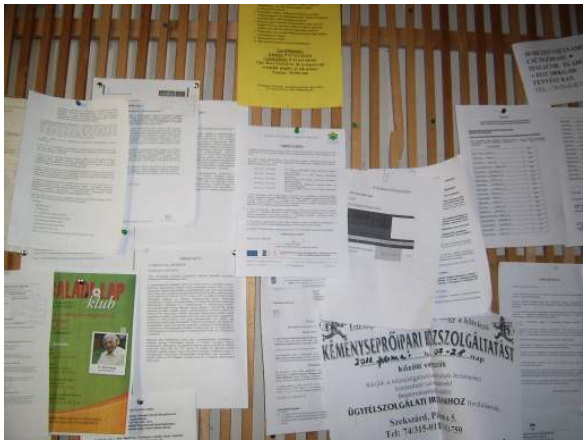

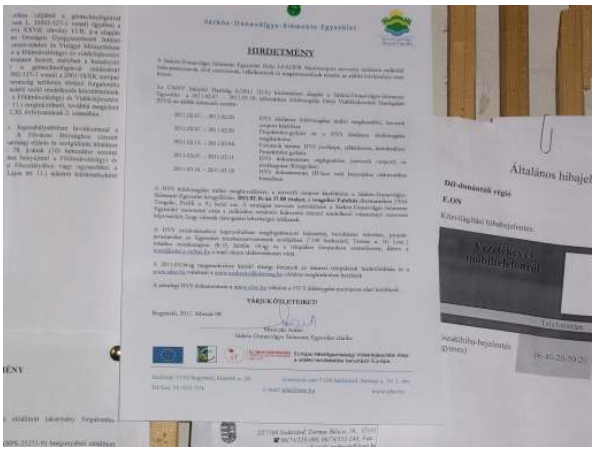

Fácánkert

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013
LEADER

Fadd

Felsőnána

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

Harc

Kéty

Kistormás

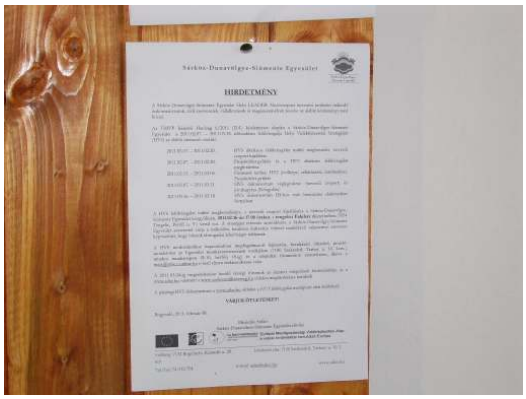

Medina

Murga

Őcsény

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013
LEADER

Pörböly

Sárpilis

Sióagárd

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013
LEADER

Szálka

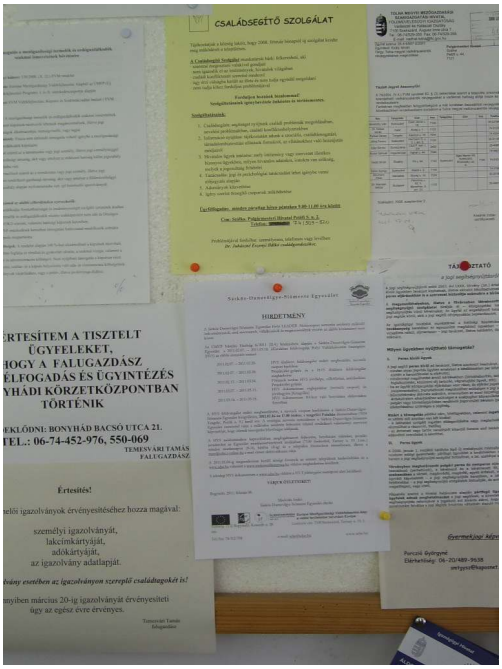

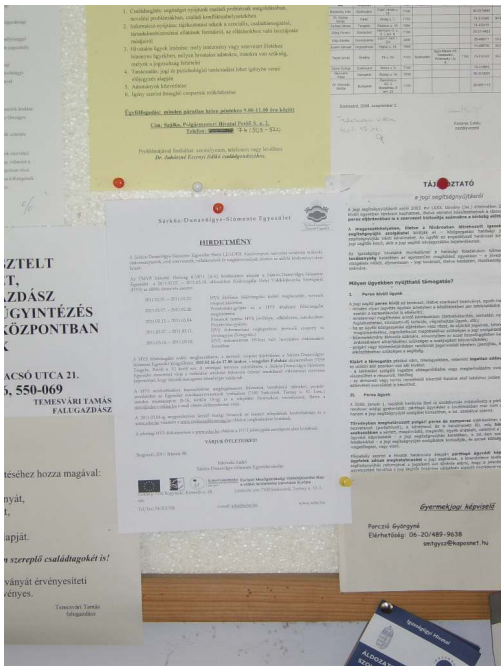

Szedres

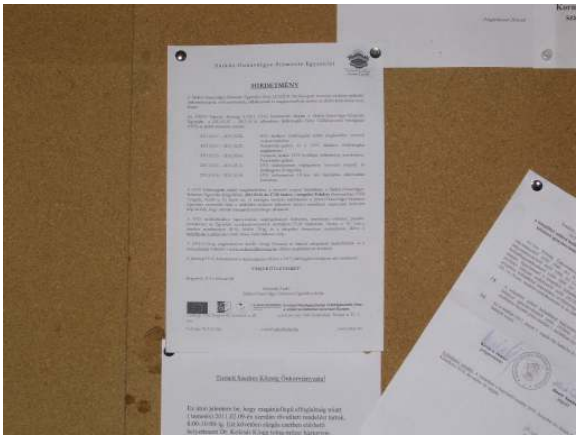

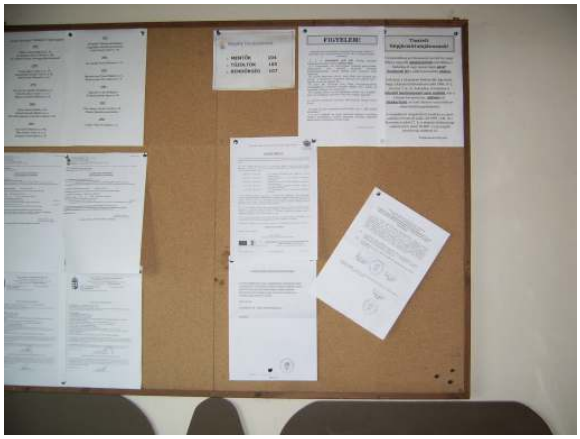

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013
LEADER

Tengelic

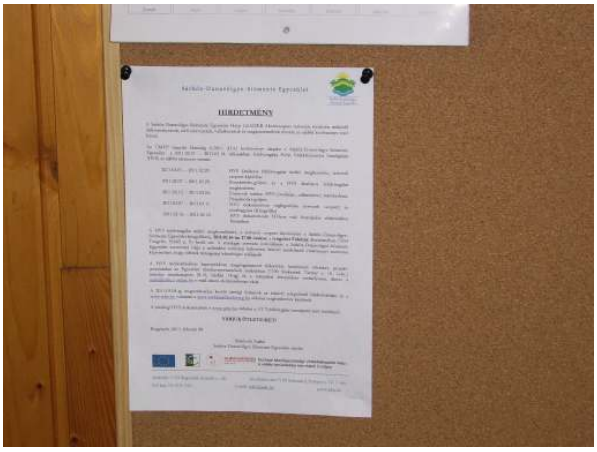

Várdomb

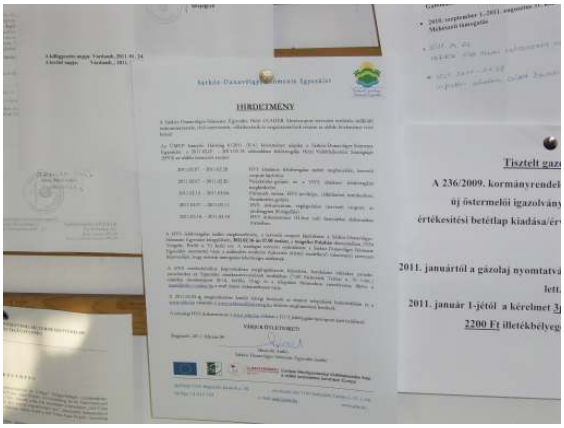

Kölesd

Zomba

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

5.4 Térképek (a térség természeti, egyéb adottságait bemutató térképek)

Az akciócsoport tervezési területét bemutató térkép.

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013
LEADER

5.5 Táblázatok (statisztikai adatok összefoglaló táblázatai)

1. sz. melléklet

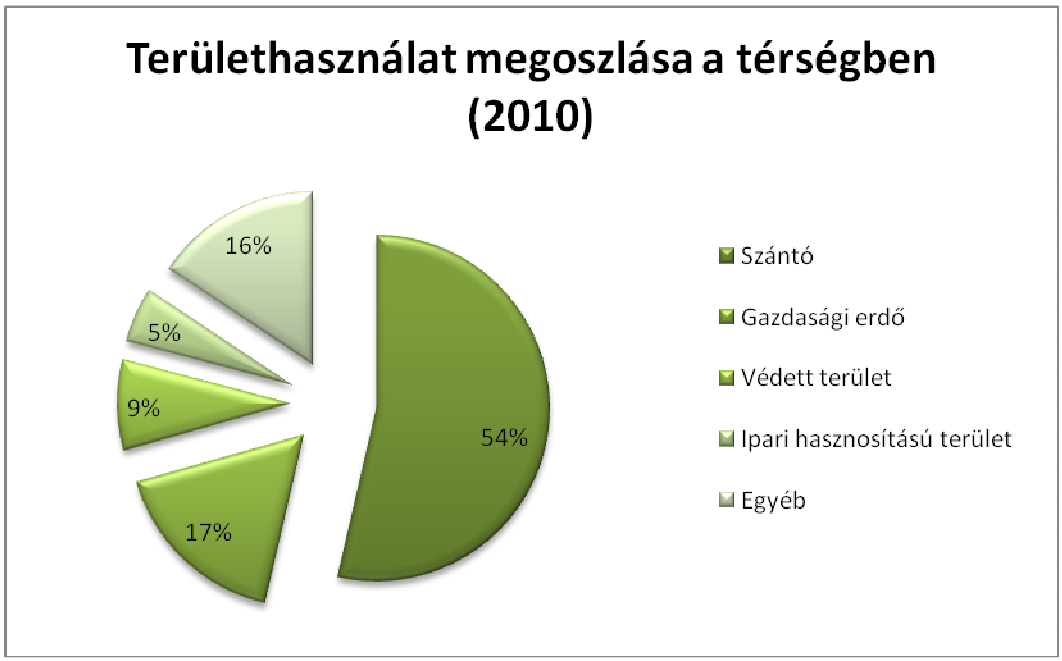

2. sz. melléklet

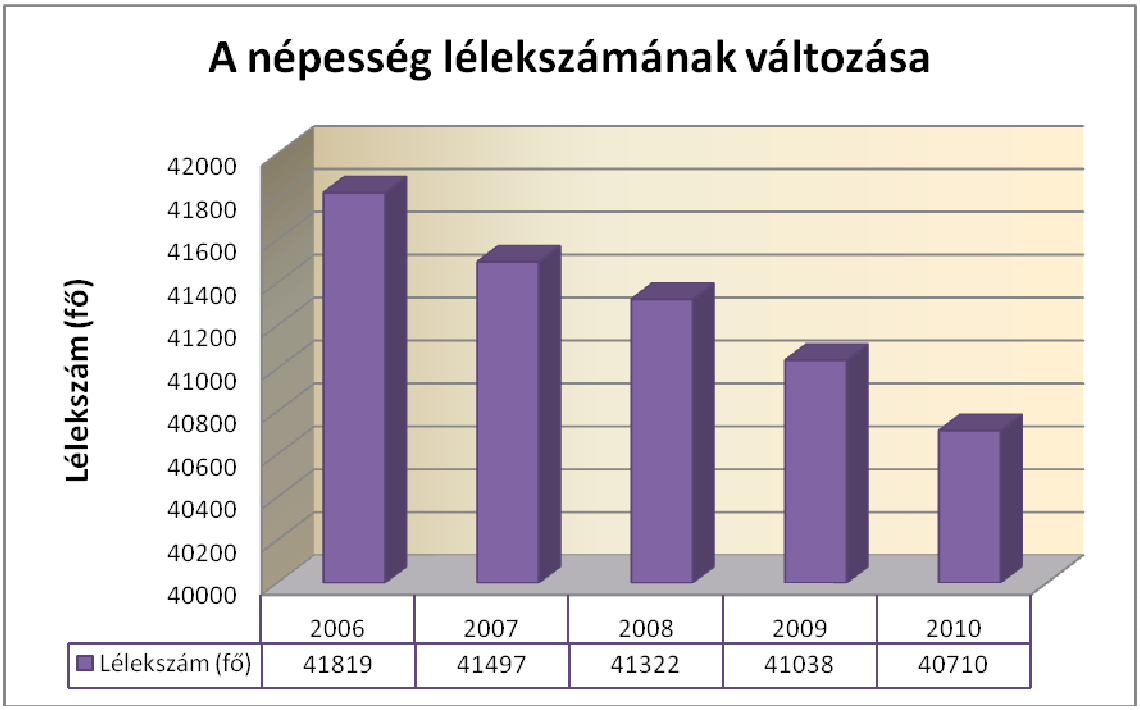

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

	2006 (fő)	2007 (fő)	2008 (fő)	2009 (fő)	2010 (fő)
Térség összlakossága	41 819	41 497	41 322	41 038	40 710
Éves változás		-322	-175	-284	-328

A térség összesített lakossága 2006 és 2010 között	*1 109*	*fővel csökkent*
A térség összesített lakossága 2006 és 2010 között	*3*	*%-kal csökkent*

3. sz. melléklet

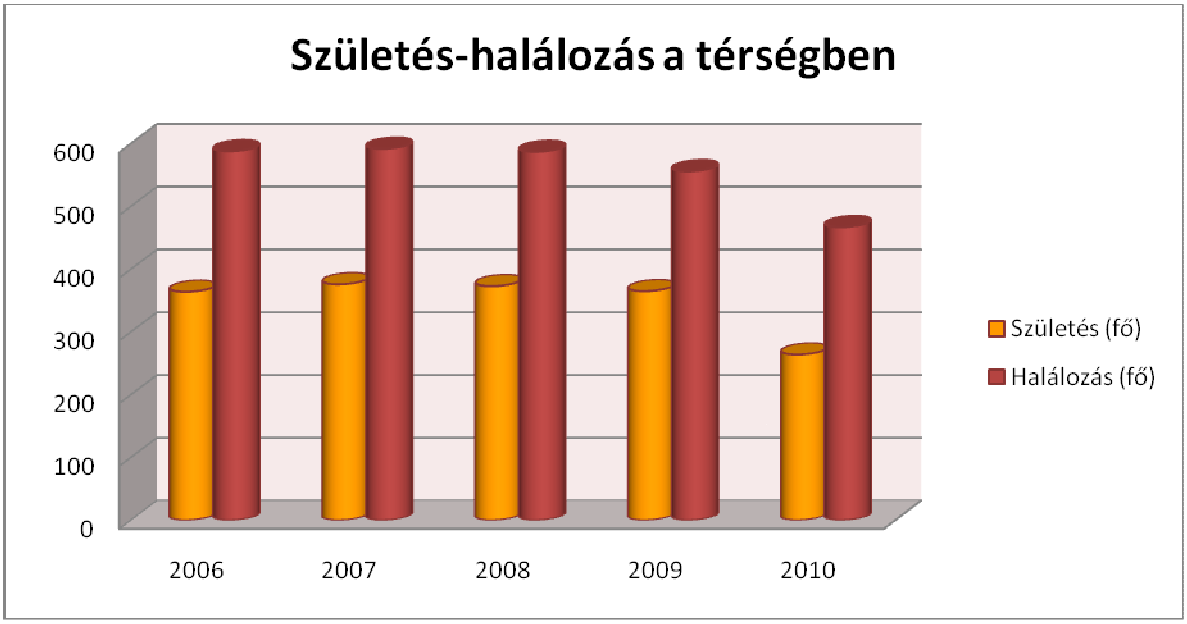

4. sz. melléklet

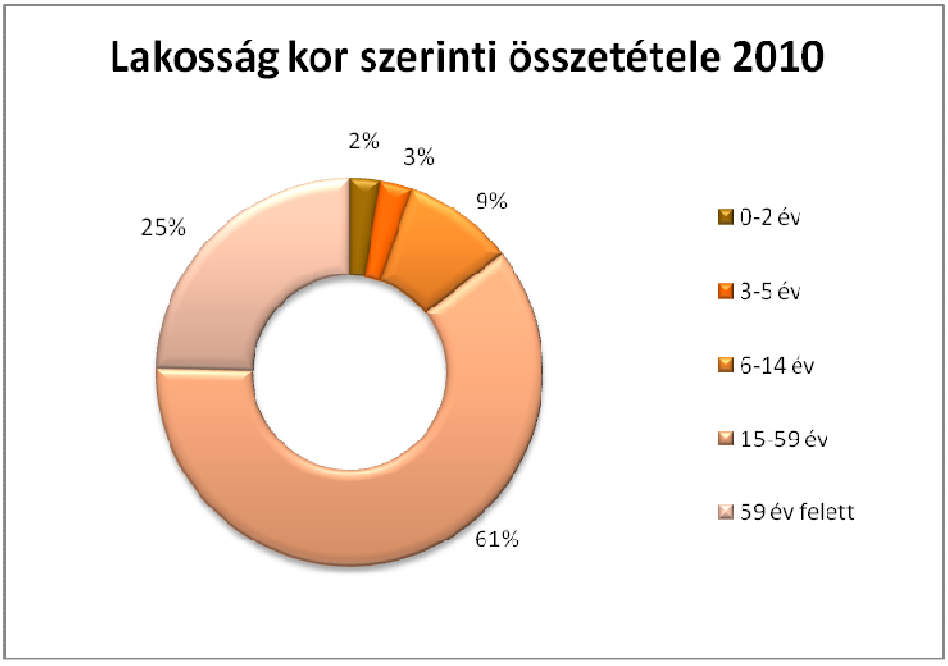

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

5. sz. melléklet

Foglalkoztatottság szektor szerinti megoszlása

Foglalkoztatottak száma szektoronként (fő)		**Szektorok részesedése**
Mezőgazdaság, erdő-, hal-, vadgazdálkodás	677	33,1 %
Bányászat, feldolgozóipar, villamosenergia-, gáz-, gőz-, vízellátás	42	2,1 %
Építőipar	171	8,4 %
Kereskedelem, javítás	367	17,9 %
Szálláshely-szolgáltatás és vendéglátás	105	5,1 %
Szállítás, raktározás, posta és távközlés	141	6,9 %
Pénzügyi közvetítés	41	2 %
Ingatlanügyletek, gazdasági szolgáltatás	10	0,5 %
Egyéb szolgáltatás	91	4,4 %
Egyéb tevékenység	402	19,6 %
Összesen	*2047*	*100 %*

Csak a jelentősebb vállalkozások bevonásával!

Vállalkozások szektor szerinti megoszlása (2010)

Aktív vállalkozások száma szektoronként (db)		**Szektorok részesedése**
Mezőgazdaság, erdő-, hal-, vadgazdálkodás	56	22,4 %
Bányászat, feldolgozóipar, villamosenergia-, gáz-, gőz-, vízellátás	6	2,4 %
Építőipar	29	11,6 %
Kereskedelem, javítás	59	23,6 %
Szálláshely-szolgáltatás és vendéglátás	16	6,4 %
Szállítás, raktározás, posta és távközlés	20	8 %
Pénzügyi közvetítés	7	2,8 %
Ingatlanügyletek, gazdasági szolgáltatás	1	0,4 %
Egyéb szolgáltatás	19	7,6 %
Egyéb tevékenység	37	14,8 %
Összesen	*250*	*100 %*

Csak a jelentősebb vállalkozások bevonásával!

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

6. sz. melléklet

VÁLLALKOZÁSOK (2010)

Vállalkozások, jelentős szektorok		
Vállalk. száma létszám szerint (db)		
1-9 fő	152	***Legtöbb vállalk. adó szektor***
10-19 fő	26	Kereskedelem, javítás
20-49 fő	31	
50-249 fő	5	***Legnagyobb fogl. szektor***
250-499 fő	0	Mezőgazdaság, erdő-, hal-, vadgazdálkodás

Csak a jelentősebb vállalkozások bevonásával!

7. sz. melléklet

A térség 10 legnagyobb foglalkoztató vállalkozásának összefoglaló jellemzése

	Leírás	**Érték**	
Legjelentősebb szektor	Mezőgazdaság, erdő-, hal-, vadgazdálkodás	4 db	A térség 10 legnagyobb foglalkoztató vállalkozása 4%-át adja a térségen belüli foglalkoztatás-nak
Legjelentősebb település	Bátaszék székhellyel/telephellyel/fiókteleppel** működő vállalkozások száma	3 db	
Foglalkoztatás abszolút értelemben	A térség 10 legnagyobb foglalkoztató vállalkozása által foglalkoztatottak száma	532 fő	
Foglalkoztatás relatív értelemben	A térség 10 legnagyobb foglalkoztató vállalkozása által foglalkoztatottak számának aránya a térség összes foglalkoztatásán belül	4%	

*Ezen szektorban tevékenykedik a 10 legnagyobb foglalkoztató vállalkozás legnagyobb hányad
**Ezen településen tevékenykedik a 10 legnagyobb foglalkoztató vállalkozás legnagyobb hányada

ÚJ MAGYARORSZÁG VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM 2007–2013

A térség 10 legnagyobb foglalkoztató vállalkozása által foglalkoztatottak számának aránya a térség összes foglalkoztatásán belül

	Név	Működés helye a térségben	Főtevékenység	Szektor	Fogl. száma (fő)
1.	Dalmand Mezőgazdasági Zrt	Tengelic	Bolti kiskereskedés	Kereskedelem, javítás	71
2.	MÁV Magyar Államvasutak Zrt.	Bátaszék	Vasúti közlekedés	Szállítás, raktározás, posta és távközlés	61
3.	Blóker Zrt.	Bogyiszló	Gabonakereskedelem	Mezőgazdaság, erdő-, hal-, vadgazdálkodás	60
3.	Felsőnánai Agrár KFT	Kéty	Mezőgazdaság	Mezőgazdaság, erdő-, hal-, vadgazdálkodás	60
5.	Rollecate Kft.	Tengelic	Nyílászáró gyártás	Egyéb tevékenység	55
6.	Felsőnánai Agrár KFT	Felsőnána	Mezőgazdaság	Mezőgazdaság, erdő-, hal-, vadgazdálkodás	50
7.	Gemenci Erdő és Vadgazd.Zrt.	Pörböly	Erdőgazdálkodás	Mezőgazdaság, erdő-, hal-, vadgazdálkodás	49
8.	Batmetall Kft	Bátaszék	Fémforgácsolás, fém munkavédelmi eszközöknek, a fém lánckesztyűknek és a fémkötényeknek a gyártása	Egyéb tevékenység	47
9.	Bátaszék és Vidéke ÁFÉSZ	Bátaszék	Élelmiszer jellegű vegyes kiskereskedelem	Kereskedelem, javítás	44
10.	Androfém Kft.	Zomba	Építőipar	Építőipar	35

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013
LEADER

8. sz. melléklet

INFRASTRUKTÚRA (2010)

Települések száma, ahol...	
nincs szélessávú internet	0
nem elérhető mindhárom mobilhálózat	4
nincs helyközi autóbusz-megálló	0
van közművesített, köz-úton elérhető ipari park	4

	Alsónána	Alsónyék	Báta	Bátaszék	Bogyiszló	Decs	Fadd	Fácánkert	Felsőnána	Harc	Kéty	Kistormás	Kölesd	Medina	Murga	Őcsény	Pörböly	Sárpilis	Sióagárd	Szálka	Szedres	Tengelic	Várdomb	Zomba
Kiépített köz-üzemi rendszerek	V	V	V	V	V	V	V	V	H	V	H	V	V	V	H	V	V	V	V	V	V	V	V	V
Kiépített szélessávú internet elérhetőség	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V
Mindhárom mobil hálózat elérhetősége	N	V	V	V	V	V	V	V	H	V	V	V	V	V	H	V	V	V	V	H	V	V	V	V
Helyközi autóbusz megálló	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V
Közművesített, közúton elérhető ipari park	N	N	N	V	H	N	V	N	N	N	N	N	N	N	N	V	H	N	N	N	N	N	V	N
Szelektív hulladékgyűjtők	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V
Komposztáló sziget	N	N	N	N	N	V	N	N	N	N	N	N	N	N	V	N	N	H	V	N	N	N	V	N

V = van; N = nincs; H = hiányos

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

9. sz. melléklet

Non-profit szervezet típusa	**Számuk a térségben**	**Non-profit szervezet típusa**	**Számuk a térségben**
Kultúrával kapcsolatos tevékenység	47	Környezetvédelemmel kapcsolatos tevékenység	11
Vallással kapcsolatos tevékenység	10	Településfejlesztéssel, lakásüggyel kapcsolatos tevékenység	5
Sporttal kapcsolatos tevékenység	24	Gazdaságfejlesztéssel, munkaüggyel kapcsolatos tevékenység	0
Szabadidővel kapcsolatos tevékenység	54	Jogvédelemmel kapcsolatos tevékenység	1
Oktatással kapcsolatos tevékenység	17	Közbiztonság védelmével kapcsolatos tevékenység	11
Kutatással, tudományokkal kapcsolatos tevékenység	0	Többcélú adományosztással kapcsolatos tevékenység	0
Egészségüggyel kapcsolatos tevékenység	17	Nemzetközi kapcsolatok	0
Szociális ellátással kapcsolatos tevékenység	4	Szakmai, gazdasági érdekképviselettel kapcsolatos tevékenység	3
Polgárvédelemmel, tűzoltással kapcsolatos tevékenység	11	Politikai tevékenység	1

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

10. sz.melléklet

A települések felmérése az alábbi kérdőív alapján készült.

ADATBEKÉRŐ LAP

1. A település területére vonatkozó információk

Teljes terület		
Ebből	szántó	
	gazdasági erdő	
	védett terület	
	ipari hasznosítású terület	
	egyéb	

2. Lakosság:

- lakosság lélekszámának alakulása 2006-2010

	2006	2007	2008	2009	2010
Összlakosság (fő)					
Ebből roma nemzetiségű (fő)					

- lakosság kor szerinti összetétele 2010-ben

	0-2 év	3-5 év	6-14 év	15-59 év	59 év felett
Összlakosság (fő)					
Ebből roma nemzetiségű (fő)					

- élve születések száma

	2006	2007	2008	2009	2010
Összlakosság					

ÚJ MAGYARORSZÁG VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM 2007–2013

(fő)					
Ebből roma nemzetiségű (fő)					

- halálozások száma

	2006	2007	2008	2009	2010
Összlakosság (fő)					
Ebből roma nemzetiségű (fő)					

3. A településen jelen levő aktív, foglalkoztató vállalkozások (2010):

	Név	**Fő tevékenység**	**Mely szektor-hoz tartozik?***	**Foglal-koz-tatottak száma (fő)**	**Képviselő**	**Elérhetőség**
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						
8.						
9.						
10.						

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013
LEADER

* 1.Mezőgazdaság, erdő-, hal-, vadgazdálkodás, 2.Bányászat, feldolgozóipar, villamosenergia-, gáz-, gőz-, vízellátás, 3.Építőipar, 4. Kereskedelem, javítás, 5. Szálláshely-szolgáltatás és vendéglátás, 6. Szállítás, raktározás, posta és távközlés, 7. Pénzügyi közvetítés, 8. Ingatlanügyletek, gazdasági szolgáltatás, 9. Egyéb szolgáltatás, 10. Egyéb tevékenység

4. A településen működő non-profit szervezetek (2010):

	Név	Típusa*	Képviselő	Elérhetőség
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				

* 1. Kultúrával kapcsolatos tevékenység
2. Vallással kapcsolatos tevékenység
3. Sporttal kapcsolatos tevékenység
4. Szabadidővel kapcsolatos tevékenység
5. Oktatással kapcsolatos tevékenység
6. Kutatással, tudományokkal kapcsolatos tevékenység
7. Egészségüggyel kapcsolatos tevékenység
8. Szociális ellátással kapcsolatos tevékenység
9. Polgárvédelemmel, tűzoltással kapcsolatos tevékenység
10. Környezetvédelemmel kapcsolatos tevékenység
11. Településfejlesztéssel, lakásüggyel kapcsolatos tevékenység
12. Gazdaságfejlesztéssel, munkaüggyel kapcsolatos tevékenység
13. Jogvédelemmel kapcsolatos tevékenység
14. Közbiztonság védelmével kapcsolatos tevékenység
15. Többcélú adományosztással kapcsolatos tevékenység
16. Nemzetközi kapcsolatok
17. Szakmai, gazdasági érdekképviselettel kapcsolatos tevékenység
18. Politikai tevékenység
19. Egyéb (kérjük megnevezni)

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

5. Infrastruktúra (2010):

	Van/Nincs/Hiányos	Megjegyzés
Kiépített közüzemi rendszerek		
Kiépített szélessávú internet elérhetőség		
Mindhárom mobil hálózat elérhetősége		
Helyközi autóbusz megálló		
Közművesített, közúton elérhető ipari park		
Szelektív hulladékgyűjtő		
Komposztáló sziget		

6. Az Önök által legfontosabbnak vélt PROBLÉMA és LEHETŐSÉG a településen:
Probléma:……
…….....
Lehetőség:……
…….....

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

11. sz.melléklet

A beérkezett projektötletek összesítő táblázata

Kategória megnevezés	Projekt ötletek száma	Projekt tartalma
Vállalkozásfejlesztést célzó projektek	1 db	Telephely fejlesztés, gépbeszerzés, járműpark fejlesztés, munkahely teremtés.
Környezettudatosságot célzó projektek	4 db	Illegális szemétlerakók felszámolása, építési törmelékek eltávolítása, köz- és magánterülekről.
		Biobrikett, pellet gyártó üzem létrehozása.
		Iparos ház korszerű fűtési rendszérről való ellátása (napelemes rendszer).
		Külterületi tanya átalakítása ökoházzá; az egészséges táplálkozás, a fentartható gazdálkozás és a környezeti nevelés szemléltetése, népszerűsítése.
Turisztikai fejlesztést célzó projektek	4 db	Nyári táborok szervezése 7-14 éves gyermekek részére. A táborban a résztvevők megismerhetik a helyi hagyományos ételek elkészítési módjait, népszokásokat, ünnepeket.
		Kemping kialakítása sátorral vagy lakóautóval rendelkezők számára.
		Játszótér, kreszpark és pihenpark létesítése.
		Információs táblák, térképek kihelyezése, utcanév táblák felújítása.
Rendezvényeket, képzéseket célzó projektek	10 db	A sárközi települések bemutatását lehetővé tevő rendezvénysorozat.
		Helyi termékek bemutatását célzó rendezvények, kapcsolódó szakmai előadások megrendezése.
		Erdei melléktermékek bemutatása, kostoltatása, árusítása; kapcsolódó szakmai előadások megrendezése.
		Világzenei fesztivál megrendezése, a térség kulturájának és hagyományainak bemutatásával.
		Országos méhésztalálkozó megrendezése, értékesítési lehetőség biztosítása.
		Hagyományőrző népdalok találkozója.

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

	Iparos grill fesztivál szélesebb körű, színvonalasabb megrendezése.
	Képzés, továbbképzés, szakképzés a továbbtanulás elősítésére.
	Sárközi ételek fesztiváljának megrendezése, ételkészítés és kóstoltatás.
Építést, felújítást célzó projektek 7 db	Tájház bővítése, lehetőség szerint vendégfogadásra alkalmassá tétel.
	Református templom és gyülekezeti ház állagmegóvó felújítása.
	A református templom és parókia alatt található kerítés és támfal újjáépítése.
	Közösségi tér kialakítása.
	Református temető felújítása.
	Katolikus plébánai és közösségi ház felújítása.
	Ipartestületi székház hasznosítása: egyesületek, civil szervezetek és fiatalok részére.

Megjegyzés: Összesen 19 db projektötlet adatlap érkezett be melyeken összesen 26 db projekt szerepelt.

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

5.6 A térségre vonatkozó egyéb stratégiák listája

Tolna Megye Területfejlesztési Programjának Felülvizsgálata 2002

A Dél-dunántúli Régió Regionális Innovációs Stratégiája 2004

Nemzeti Vidékstratégia 2020

Új Magyarország Vidékfejlesztési Program 2007-2013

Közoktatás-fejlesztési Terv – 2010

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013
LEADER

5.7 Fenntarthatósági alapelvek

A HVS általános értékei

Helyi fenntarthatóság: hozzájárul a helyi fenntarthatósághoz, azáltal, hogy nemzeti kincsként kezeli az ország egyedülálló mezőgazdasági és természeti adottságait;

Globális fenntarthatóság: hozzájárul a globális fenntarthatósághoz, különösen az éghajlatváltozás megelőzése, a biológiai sokféleség megőrzése, valamint a vízkészletek és a talaj megóvása terén;

Ökoszociális vidékfejlesztés: elősegíti a földhasználat strukturális problémáinak megoldását és a környezetkímélő, természet-megőrző mezőgazdasági szerkezetváltást;

Vonzó vidéki világ: elősegíti a vidéki életmód javítását, erősíti a vidék megtartó- és vonzerejét, elősegíti a vidék az ország megismertetését;

Értékőrző, diverzifikált gazdálkodás: elősegíti a vidéki életmód, kultúra és hagyományok sokféleségének megőrzését, biztosítja a kulturális örökség részét képező építészeti, régészeti, néprajzi, településszerkezeti és táji értékek fennmaradását, óvja a vidék biológiai sokféleségét és relatíve jó környezetállapotát;

Gondosság és önzetlenség: Biztosítja a „jó gazda gondossága" elvének az érvényesülését, de nem sérti más közösségek (pl. az érintett területekkel szomszédos térségek) értékeit és érdekeit, nem vezet a területi különbségek növekedéséhez;

Etikus működés: Elősegíti az egészséges termékek előállítását, állatjóléti tevékenységet és az etikus termelés és kereskedés kereteinek kialakulását;

Tudatos élelmiszertermelés és fogyasztás: elősegíti az élelmiszer termékekkel kapcsolatos fogyasztói magatartás javítását és a fenntartható fogyasztási szokások elterjesztését.

A HVS-ben megjelenő környezeti szempontok

Természetmegőrző vidékfejlesztés: Egyértelműen támogatja a természeti értékek, a biológiai sokféleség, a genetikai állomány és a természetes térszerkezet megőrzését;

Ökologikus vidékfejlesztés: A gazdálkodási tevékenységek, valamint a föld- és tájhasználat során az erőforrás-igény és környezethasználat figyelembe veszi a környezet korlátozott eltartóképességét és a helyi természeti adottságokat;

Szennyezés megelőzés, minimalizálás: Törekekszik a szennyezések és a hulladékok kibocsátásának megelőzésére, illetve e kibocsátások minimalizálására, a helyi környezetet csak az eltartóképességéig terheli;

Tovagyűrűző negatív hatások minimalizálása: Mérsékli a mezőgazdaság okozta kedvezőtlen környezeti hatásokat; nem erősíti az elsivatagosodás, az éghajlatváltozás, a szélsőséges vízjárás, a talajpusztulás kedvezőtlen környezeti hatásait, továbbá nem vezet a különböző környezeti rendszerek közötti szennyezés-átterhelésekhez;

Dematerializáció: A felhasznált ipari nyersanyagok (pl. műtrágya, növényvédő szer, agrotechnika) és energiahordozók mennyiségét, a szállítási és raktározási igényeket minimalizálja;

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

Újrahasznosítás: Az intézkedéseknek elősegítik a szennyvizek, a hígtrágyák és a hulladékok, mezőgazdasági melléktermékek újrahasznosítását;

Takarékosság a kimerülő készletekkel: A meg nem újuló természeti erőforrások és lételemek igénybevételét minimálisra szorítja;

Értékvédő gazdálkodás a megújuló erőforrásokkal: A feltételesen megújuló természeti erőforrások és környezeti elemek készleteit, állapotát és önszabályozó képességét fenntartja és ezeket csak megújuló képességük mértéke és üteme figyelembevételével veszi igénybe;

Ágazati integráció: elősegíti a fenntartható közlekedéspolitika, fenntartható energiapolitika, az ökológiai szemléletű tájgazdálkodás érvényre juttatását.

A HVS-ben megjelenő gazdasági szempontok

Prosperáló vidéki gazdaság: elősegíti a magas hozzáadott értéket előállító gazdálkodást, a mezőgazdasági ágazat tőkehiányának mérséklését, a gazdálkodás stabilitását és kiszámíthatóságát;

Integrált termékpolitika: elősegíti az integrált termékpolitika érvényesülését azáltal, hogy a termelői és fogyasztói mintázatok átalakításának iránya az anyag és energia intenzív termékek és szolgáltatások körétől, az anyag és energia szegény, inkább tudás és kultúra alapú termelés és fogyasztás irányába mutasson;

Decentralizált vidékfejlesztés: Nem vezet a mezőgazdasági vállalkozások indokolatlan koncentrációjához, és elősegíti a vállalkozások sokszínűségét, verseny-egyenlőségét ;

„Termelj helyben, fogyassz helyben”: elősegíti a helyi piacra jutást, a közösségi önellátást, támogassa a helyi élelmiszer-termelést és forgalmazást;

„Dolgozz helyben”: elősegíti a helyben foglalkoztatást, a helyi kisvállalkozások fejlődését, a családi, kisközösségi gazdálkodási formák elterjesztését, támogatja a falusi életmód, a hagyományokon alapuló megélhetési formák térnyerését;

Minőségi termékek, innováció: elősegíti a mezőgazdaságban az innovációt, az innovatív gazdálkodási technikák elterjesztését és a minőségi agrártermelést;

Diverzifikált vidéki termék kínálat: elősegíti a sajátos értékesítésű, egyedi minőségű termékek (pl. hungarikum) előállítását;

Térségen belüli termelési együttműködések: Erősíti a térségen, településen belüli termék feldolgozási láncolat kialakítását, a termelők, gyártók egymásközti kereskedelmi kapcsolatainak javítását.

A HVS-ben megjelenő társadalmi szempontok, kritériumok

Helyi ökoszociális érdekeltség és társadalmi felelősség vállalás: elősegíti, hogy az erőforrások használata felelősségtudatos körülmények között történjen, és a helyi közösségek érdekeit szolgálja.

Társadalmi méltányosság: hozzájárul a vidéken élők megélhetésének javításához, a szegénység leküzdéséhez, a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok felzárkózásához;

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

Tudásalapú vidékfejlesztés: elősegíti a mezőgazdaságban dolgozók képzését, hozzáférését az információhoz és a tudáshoz, segítse a gazdálkodást támogató helyi szellemi kapacitások, szolgáltatások kiépítését;

Társadalmi kohézió: elősegíti, hogy a vidéki közösségek kitalálják saját jövőképüket, identitásukat, továbbá támogatja a térségek, települések társadalmi probléma importjának kikerülését (pl. városról kiköltözők vidéki szegregációja);

Szolidaritás, területi kohézió: elősegíti az élelmiszertermelő és fogyasztó egymásra utaltságának felismerését, valamint a gazdaközösségek és a helyi társadalom kapcsolatának javítását;

Nemzedékek közötti igazságosság és társadalmi esély egyenlőség: Az erőforrások értékvédő, takarékos, hosszú távú szempontokat szem előtt tartó gazdálkodását valósítja meg, oly módon, hogy a nők, gyermekek, idősek, fogyatékkal élők esélyegyenlősége is biztosított legyen;

Társadalmi részvétel: elősegíti a gazdatársadalom és az érintett helyi közösségek, civil és szakmai szervezetek részvételét a vidékfejlesztési döntésekben, támogatja a vidéki civil társadalom önszerveződését és fejlődését.